Astor Library
Lafayette Pl
MAY 19 1911

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
BROOKLYN, : : NEW YORK.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite laišku.

J. J. Paukštis ir K. Brazys
120 124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

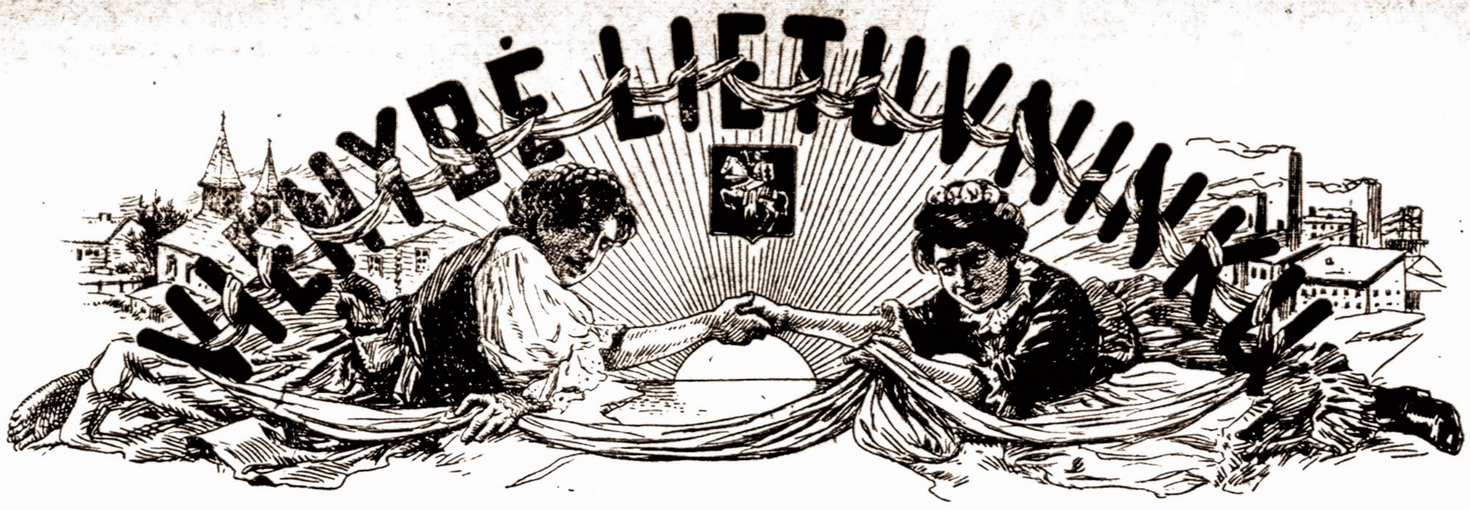

THE LITHUANIAN WEEKLY
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
BROOKLYN, : : NEW YORK.
Yearly subscription rate:
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00

Advertising rates on addlication.

Address all communication to publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 GRAND ST.
Brooklyn, New York.

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 20. Brooklyn, N. Y. 17 d. Gegužio (May) 1911 m. **Metai XXVI.**

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Kodėl pas mus taip apleistas kooperacijų klauusimas?

Apsidairius aplinkui po ateivius iš kitų kraštų, ir sulyginus lietuvius su kitais, męs pamatome save taip bailiai kamputy susitraukusius, kad kartais net gaila pasidaro, ir sakai žmogus: kodėl gi mūsų vientaučiai taip nenori sau būvio pagerinti? kodėl pas mus tik vieni dejavimai ir aimanavimai ant blogų laikų, sunkių sąlygų, nedorų žmonių, o jokios nėra inciativos tvertis už darbo ir prasiskinti sau kelią, kaip padaro vokiečiai, žydai, švedai ir kitos tautystės? Kodėl tai toks mūsų žmonių nerangumas? Ar sukrus mūsų broliai kada aktiviškai dirbti, o nustos niūniuoti bereikalingus dejavimus, kurių niekas nenori iš mūsų klausyt?

Mūsų agitatoriai sako prakalbose ir rašo laikraščiuose, kad reikia darbininkams susiprasti ir pradėti rūpinties savo reikalais Bet kaip reikia rūpinties jie nepasako. Jie niekados nepagalvoja, kaip reikia suteikti prastam darbikui mintį ir inkvėpti drąsą prie kokio nors sumanymo. Sakysim: ar jųs girdėjote, kad mūsų agitatoriai bandytų važinėdami po lietuviškas sodybas aiškinti ką reiškia kooperacijos ir ką su jomis kitų šalių darbininkai žmonės atsiekė? Ne jųs to iš mūsų agitatorių negirdėjote Kodėl jie to klausimo liaudyje nekelia? Atsakymas, mums rodos, bus artimas teisybei, jei pasakysim, kad mūsų agitatoriai, ir tie taip vadinami «liaudies vadovai» patįs labai mažai numano apie kooperacijų historiją ir dabartinį jų išsiplėtojimą visose šalyse Ir iš kur mūsų vyrukai apie tai dasižinos, jei jie visą apšvietimą sema iš «Kovos» arba «Keleivio», o dar labai jau gudrus tas ką šiokiu-tokiu būdu išskaito lenkų «Dziennik Ludowy». Na, jeigu jau supranta nors trečdalį angliško ir pasiskaito «Journalą» arba socialistų «Call» — tai toks jau skaito save už vaikščiojantį universitetą: jis žino, kur yra dabar streikai, kur buvo kas unijose areštuotas, kur socialistas išrinktas miesto majoru, kur su fragystės teisėją kiaušiniais aptaškė, kur numirė koks pavargėlis iš bado, etc. bet jis nieko nežino, kaip reikia žmonėms savo reikalus sutvarkyti, kad nereikėtų nei streikų, nei pražūtingų imtynių, nei mirti iš bado žmogui darbininkui. Jis nežino, kaip Belgijos, Šveicarijos, Anglijos ir kitų šalių darbininkai atrado neišpasakytai didelį savo vienybės principą— tai kooperacijos,ir kaip su jų pagalba viena išdarbija po kitos pradeda pereidinėti iš rankų kapitalistų, iš rankų trustų ir milžiniškų kompanijų į rankas pačių žmonių. Nebereikia baimyties numirti badu,kada jų rankose daugi nasi mėsinyčios, pieninės, duonkepė, sankrovos, etc. Šito mūsų agitatoriai nežino ir jie tyli. Tik retkarčiais koks išmintingesnis žmogus iš publikos apie kooperacijas prabįla, bet jo balsas greitai būna vėl užmirštas. Užmiršta liaudis tokį balsą dėlto, kad jis būna pakeltas ne per kokį agitatorių. Mūsų žmonės paprastai labiau tiki kokiam agitatoriui, negu apsiskaičiusiam ir protaujančiam publicistui. Ką sumanus ir daug studijavęs publicistas pasakys, tai žmonės greitai užmirš, nors ten butų labai gili mintis ir iki šita mintis tapo ant poperiaus padėta, gal ėmė daug metų protavimo, daug perskaitymo kningų ir studijų. Bet ką agitatorius iš šauks ant gatvės, tai tam mielai tikės, nes mat tam gi jis ir agitatorius, kad kalbėti «už žmonių darbininkų reikalus ir nurodyti jiems gerovę». Bet žmonelėms nėra nei galvoj, kad pats agitatorius dažnai nedaugiau žino už juos pačius, kad jam visai nepažįstamas pasaulio surėdymas, kad jo visas mokslas susideda iš laikraščių, į kuriuos jis pats rašo ir pats savo raštą skaito. Labai dažnai būna, kad mūsų agitatoriai vienintėlį turi gabumą — garsiai rėkt ir po 120 žodžių į vieną minutę pasakyt. Bet tą gali ir gramafonas arba ir bile kokia nustatyta mašina padaryt Po teisybės, dauguma mūsų agitatorių tik į mašinas ir atrodo, *de facto,* jie ir yra gyvos mašinos, be dvasios, be teisybės, be tikslo, be naudos, ir, pasakysim net— liaudžiai ant pražūties!

Kooperacijos jau keletas metų tarp lietuvių amerikiečių prasidėjo tvertis. Tai dar vis tik kaipo bandymai. Bet šitie bandymai daugelyj vietų gražiai klojasi ir puikius išduoda vaisius. Pasiklausytum ką žmonės šneka, kur tokios kooperacijos jau sustiprėjo! Tiesiog negali atsigėrėti. Gaila, kad męs čia po ranka ne turim surašo visų tų kooperacijų, kurios pas lietuvius jau įsikūrė Girdėjom iš laikraščių, kad yra jos Wilkes Barrėje. Lawrence, Patersone, Elizabethe, etc. Visur žmonės, sykį jas pabandę, vargiai benorėtų išardyti. O jeigu kur netikėtai ir išįra, tai visi apgailauja. Tiesa, kad mūsų kooperacijų dar nesulygisi su belgų, šveicarų ir anglų. Pas mus susitvėrusi kooperacija dar nežino daugiau ko veikti, kaip tik uždėti valgomų daiktų krautuvę, kaipo pirmiausiai reikalingą ir tankiausiai gaspadinių lankomą vietą; taip daro ir pavieni lietuviai pramoninininkai, — kas turi porą-trejetą šimtų dolerių ir nori išeiti į biznį, tuojaus uždeda . . saliūną Kooperacijoms yra labai platus laukas; galima su jomis inkurti ir valgomų daiktų ir drapanų ir čevervkų, ir geležies daiktų, ir visokių smulkmenų krautuves, ir mėsinyčias, ir sales intaisyti, ir kokį nedidelį fabrikėlį uždėti, ar teatrą įsteigti. Nesuskaitomos yra tos pramonijos, kurias galėtų mūsų žmonės, sudėję savo pininigus, inkurti ir pradėti liuosuotis nuo trustų ir kapitalistų ištikrųjų, negu dabar tik žodžiais šneka. Čia kiekvienas, turįs $5, jau yra kapitalistu, nes gali sau nusipirkti kooperacijoje akcią ir būti tos visos pramonijos dalininku, gali jau pigiau iš savo krautuvės pirkties visokius tavorus, ir tavorus daug geresnius, daug šviežesnius, negu šiaip krautuvėse. Pagaliaus kiekviena nupirkta akcija žmogui darbininkui kasmet atneš po didelį nuošimtį pelno jeigu tik pramonija bus gerai uždėta ir jeigu ji bus sumanių žmonių vedama.

Taip, bet visa bėda, kad pas mus nėra tų «sumanių žmonių», — taip nevienas pasako, kada priseina užsimint apie kooperacijas. Gerai. Kodėl gi pas mus pilna «sumanių žmonių» politikoje? Perėkim per mūsų susirinkimus ir prakalbas; męs surinksime didelius būrius smarkių «politikierių», kurie moka ir monarchijas išgriauti, ir respublikas pertaisyti į geresnes, ir mūsų organizacijas išversti «geresnėn pusėn», kaip kokią rankovę, o kodėl gi jie nemoka žmonėms nurodyti, kaip jie turi ginties nuo bado ir išnaudojimų paprasčiausiais būdais? Todėl, kad niekados apie tai nesirūpina Gaudo padangėmis lakiojančias gulbes, o daleidžia varnoms sulesti gatavai iškeptus karvelius. Ar pas mus rašo laikraščiai apie kooperacijas? Ar mūsų prelegentai perskaito bent po vieną paskaitą apie tai kiekviename miestelyj? Ar męs turim nors vieną gerą kningelę, kurioje butų išdėstyta kooperacijų historija ir jų išsiplėtojimas visame pasaulyj, ir kokią naudą jos suteikia visuomenei? Ne. Nieko tokio pas mus dar nėra. Už tai pas mus pilna šūkavimų už moterų teises, už socializmą, prieš religiją ir kuningų gaspadines. Tuomtarpu nie kas ar bent mažai kas pas mus pagalvoja, kad kooperacijos duoda pirmąjį žingsnį išsiliuosavimui mūsų moteries — šeimyninkės iš skurdo nagų, kada jų sankrovose nebeplėšia pininigų prisispyrę, kaip tą daro trustai ir kapitalistai; kad kooperacijos sutveria žmonėse kaip tik socialistišką bendrumos dvasią; kad jose mūsų prasilavinę darbininkai gali rasti uždarbį, nereikia jiems skursti fabrike, jie gali patįs lavinties ir laisvesni būdami gali dar ir žmones pamokinti, kaip žodžiu krautuvėse, taip ir nesuvargusia plunksna laikraščiuose; kad kooperacijų keliu męs netik pageriname tūkstančiams žmonių būvį ir apsergime jų neturtingą kišenę nuo išnaudojimų, bet dar sutveriame mūsų tautoje labai didelę, pačių žmonių iniciativą, be kurios mūsų vientaučiai, nors kaži-kaip mokės mėtyti perkūnus į kapitalizmą ir priespaudas, bet vis pasiliks tik lėlėmis-marionetkomis, nes praktiškojo gyvenimo nemokės žengti nei žingsnio.

Yra prieš kooperacijas dvi nuomonės, kurios mūsų visuomenę dikčiai klaidina. Viena nuomonė yra iš mūsų veikėjų pusės, kurie tvirtina, jog Amerikoje kooperacijos negalį klezdėti, nes, girdi, čia viską trustai turi suglobę į savo rankas ir smulkioms pramonijoms jie neduos nei pakrutėti Taip buvo kalbėta ir lietuvių socialistų susivažiavime anais metais Brooklyne, taip ir dabar mūsų socialistai nuomoniauja Bet jie neskaito amerikoniškos liaudinės spaudos ir visai nežino, kad Amerikoje kooperacijos kasmet eina didyn ir platyn. Pagaliaus ir pačių lietuvių išbandytos kooperacijos davė labai šviesius rezultatus Čia tai ir pasirodo, kad trustai kooperacijoms negali užkenkti Joms padeda net ir pati mūsų peikiamoji respublikos valdžia kuri kasmet trustus smaugia ir varžo. Reikia tik pačiai liaudžiai iš to pasinaudoti

Kita klaidinga nuomonė yra iš pusės mūsų taip vadinamų biznierių, kurie spiriasi prieš kooperacijas, kuris esą atims iš jų pragyvenimą. Ir čia yra nežinojimas to, kas dedasi kitose šalyse, kaip va Belgijoje ir Anglijoje. Tenai privatiški biznieriai taip jau ilgai neprijautė kooperacijoms, pakol pamatė, kad nėra ko baidyties. Žmogus turįs daugiau pininigų ir kooperacijose taip jau gali juos įvezdinti ir rinkti iš jų didelį vaisių, taip kad kitam galima bus nieko nedirbant ir su mažiausiu vargu daryti gyvenimą. Ką besakyti apie tai, kaip kooperacijose yra naudingi žmonės, suprantą, kaip reik vesti biznį! Čia jų patarnavimas tiesiog neinkainuojamas. Niekas taip nemokės pirkti ir parduoti kooperacijose mėsą, valgomus daiktus, drapanas ir visas gyvenimo reikmenis, kaip prie to pripratę biznieriai. Tūkstančiai iš jųjų tokiose krautuvėse gali dirbti, imti geras algas ir jų pininigai tai-pat neš jiems didelį pelną, kaip ir privatiškai laikant krautuvę. O kokia dar nauda tame, kad nei vienas iš jų nebus priverstas drebėti už bankrūtą, nes už tokį bankrūtą ne jam vienam reiks atsakyti, bet tūkstančiams žmonių Ir čia visai ne socialistiška suomonė, bet išmintinga politiška ekonomija, kaip va yra viso pasaulio pačtose: šimtai tūkstančių žmonių čia dirba, visi būna užganėdinti, ramųs ir tarnauja milijonams žmonių. Žinoma, čia tame daug kas galima dar butų pasakyti, bet trumpi šio straipsnelio rėmai mums to nedaleidžia. Tas yra galimu tik tam tikruose referatuose, apie kurių stoką męs augščiau minėjome.

Gana mums žaisti žodžiais apie mūsų žmonių būvio pagerinimą Reikia imties praktiško darbo, kuris atidarys neišpasakytai plačius laukus veikimui visų mūsų publicistų, agitatorių ir liaudies švietėjų.

Vargomatis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Kaip žinome, jau nuo pernaimetų valdžia nutarė,kaip metų valdžia nutarė, kaip galint nebeduoti valdiškų apsteliavimų trustams. Šianedėl pirmasis valdžios kontraktas buvo atiduotas nebe trustams, bet pavieniams žmonėms — buvo apsteliuota 6500 tonų plieninių lentų naujam karės laivui «New York», kurį budavos New Yorke Tą kontrakta pa ėmė fabrikantas Worth iš Coatesville, Pa. Labai norėjo jo paimti Carnegie Steal Co., bet nabagai nebegavo.

— Washingtono kongresan šiąnedėl inešė akyvą billių Illinojaus atstovas Rodenberg. Jisai reikalauja paskirti valdišką komisiją, kuri išdirbtų taisykles apie žaidimą «baseball». Kaip žinoma, ikšiolai bazų-bolės žaidėjai iškelia skandalus ir net susipeša dėlei įvairių nesusipratimų, kadangi nėra gerų tos lošos taisyklių Ant nelaimės, tą Rodenbergo įnešimą kiti atstovai sutiko su juoku; rods visgi perdavė jį «Taisyklių Komitetui».

— Senatan įnešė senatopapročių Londone senai jau lėms pasimirusių prezidentų: Harrisono ir Clevelando butų išmokama kasmet po $5000 valdiškos pensijos Clevelando žmona jau ir dabar naudojasi uždyką krasos siuntinėjimus — laiškus gali siųsti be markių.

RUSIJA.

Militariška Rusijos vyriausybė rengiasi su didele pompa ir triukšmu pasitikti amerikonų laivyną, kuris berželio mėn. nuo 11 iki 18 d žada atvažiuoti į Revelį, vieną iš didesnių Finlandijos vandenyse prieplaukų Rusija nori amerikonams svečiams parodyti, kad ir ji turi neblogus savo jurininkus, nors iš veido. Todėl prieš tą laiką prisakyta jurininkams įsitaisyti naujus švarkelius. Beto, žinoma, bus į Revelį atplukdinta geresni laivai ir kanuolės.

— Ministerių pirmininkas Stolypinas nesenai apturėjo nuo caro laišką, kuriame visos Rusijos valdonas labai jautriai dėkavoja Stolypinui už keleto metų pasidarbavimą prie išrišimo kaimiečiu klausimo ir nuraminimo šalies. Ant galo laiške caras sako: «Gerbdamas tamstos nuopelnus valstybėje, suteikiu tamstai

mano ordeną Aleksandro Neviškio. Tamstą gerbiantis Mikalojus». Ištikro Stolypinas turi džiaugties. nes rado nors vieną Rusijoje žmogų, kuris juomi užganėdintas.

— Kada caras džiaugiasi Stolypinu, Petrapilėje, štai kas dedasi provincijose, kur viskas «Ačiu Dievui nurimo». Nesenai Kievoje advokato Leščinskio namuose atsibuvo puikus svietiškas balius. Štai svečiams pri muzikos besilinksminant įsigriovė į namus vietinė policija ir sustabdžiusi balių pakėlė skandalą. Vsi svečiai ir viešnios buvo iškrėsti, apčiupinėti, paskui surašyti. Nieko nerado, — nes ką-gi pas balininkus gali rasti? Nežiūrint į šeimyninko protestus prieš tokį policijos pasielgimą, nežiūrint į tai jog nieko «trefno» nerado, visgi Kievos gubernatorius adv. Leščinskį nubaudė 300 rub., o buvusias viešnias po 50 rub. arba 20 dienų arešto. Tik svečiai buvo laimingesni, nes jiems teko bausmės tik po 10 rub.— Už ką tai? Niekas nežino. užsimokėjai ir tylėk, tai nereiks daugiau!...

— Peterburge apsilankė japonų generolas Nogi, taspats, kuris taip smarkiai su mušė rusus ruso-japoniškoje karėje. Jisai podraug aplankė rusų generolo Kondratenko, žuvusio toj karėj, grabą ir uždėjo vainiką. Gerai nors ir tiek.

— Vologdoje kaži-kokia mergina teatre pašovė besėdintį ložoje kalėjimų inspektorių Efimovą. Jam buvo atkeršyta už kankinimą politiškių kankinių. Efimovas baigiąs mirt, bet jo pati ir kitos dvi vpatos grečiumai buvę tik lengvai sužeistos.

— Rusų geologas V. A Rusanov surado naują kelią į Siberiją. Tas kelias būsiąs vandenimis, nuo Švedijos pakraščiais Naujosios Žemės šiauriuose. Tas kelias turės Rusijai neišpasakytą svarbą, nes greitai ir pigiau bus pasiekiama tolimoji Siberija.

— Lodzėje, balandžio 19 d. pasipylė kratos ir areštai tarpe lenku inteligentijos Areštuota apie 80 vpatų, tų tarpe yra du tęnvkščių fabrikų direktoriai, keletas inžinierių ir šiaip jau vis apsišvietę žmonės. Regis, kad juos suėmė dėl priešvaldinės politikos.

— Kielcuose tapo nužūdytas pavojingiausis laisvės priešas, šnipas ir provokatorius Vl Ziólkovskis Jį nudėjo lenkų socialistų partijos (P. P. S.) kovos organizacija. Buvo supuolę miestasargiai apgint, bet kerštinčiai sykiu nušovė ir 2 miestasargiu, o 2 sužeidė

MEXIKA.

Pagaliaus ir pati Mexikos sostapilė — miestas Mexika pradėjo svyruoti. Mieste esą apie 1500 gerai apsiginklavusių Madero šalininkų, kurie laukią progos pradėti revoliucija sostapilėje. Jiems užjaučią ir patįs gyventojai. Tą matydama. valdžia pranešė svetimų šalių konsulams, kad jie savo ateivius apginkluotų ir apsigintų, jeigu revoliucijonieriai juos užpuls. Valdžia nebesitiki jų apginti

Taip dalykams stovint ministerių kabinėtas savo paskutiniame posėdy ragino prezidentą Diazą atsisakyti nuo sosto, nes vistiek sako nebeišsilaikysi. Vienok Diazas ir vėl griežtai pasipriešino atsisakyti. Jis stovėsiąs ant savo vietos, iki paskutinis pilietis jį apleisiąs Tokiu būdu vargiai kas išeis iš tų dabar daromų tarybų su Madero, kuris, būtinai reikalauja Diazą atsisakyti. Revoliucija regis turės išrišti, kas turi pasilikti prezidentu: Diazas ar Madero.

Į sukilėlių rankas pakliuvo nemažas miestas Juarez. Čionai įvyko baisus mušis Valdžios kareiviai užsidarę į namus ir vienoje bažnyčioje gynės. Bet revoliucijonieriai namus sudegino, ir išdinamitavę bažnyčios priesienį per skyles sulindo ir suėmė generolą Navarro, garsų karvedį su jo likusiais kareiviai. Valdžia paduosianti Navarrą karės teismui, kad «padavė miestą», nors jis nebegalėjo atsilaikyti Dabar Juarezoje revoliucijonieriai intaisė savo sostapilę, ir laikinasai prezidentas Madero surinko sau ministerių kabinetą, su kurio pagalba valdys visą revoliucijoniškąja pusę Mexikos. Neužilgo jie pareikalausią kitų valstijų, idant jos oficiališkuoju Mexikos prezidentu pripažintų Maderą.

Diazo valdžia jau suklibo. Ji labai neužganėdinta, kad Amerika leidžia revoliucijonieriams nuo amerikonų pirktics ginklus. Bet ką padarys. Washingtono valdžia ir šiaip ir taip galvojo, kad Diazui intikti, bet nieko gero neišgalvojo. Rods yra tum tikri neutrališkumo (nesikišimo) įstatymai, bet juose nieko nėra pasakyta apie pardavinėjimą ginklų Todėl Amerikos sekretorius Knox taip ir rvžosi viską palikti ant Dievo valios, o prašmatnus ginklų fabrikantai ir pirkliai vagonais juos gabena į Texas, kur mexikiečiai revoliucijonieriai išperka juos kaip šiltus piragaičius.

CHINAI.

Ciesoriškuediktu iš Pekino leista užtraukti milžiniška paskola net iš $30 000 000. Ta suma eis budavojimui geležkelio linijos centralinuose Chinuose. Pinigų tokios sumos pas chinu kapitalistus nesiranda, todėl juos duoda Amerikos, Anglijos, Francijos ir Vokietijos piningučiai Supranta ma, kad tos šalįs dabar Chinuose labai plačiai inkelia kojas, ir prieš tą paskolą chinu financieriai labai protestavo, bet neturėdami savo pinigų turėjo sveti miems gelžkelį apleisti.

Kitas ciesoriaus ediktas galutinai uždraudžia opiumo išdirbystę. Padaryta sutartis ir su Anglija, kuri sutinka sumažinti įvežimą į Chinus opiumo iš Indijų Su opiumu kovoti susitvėrė Chinuose įvairios draugijos Jos tai ir prispyrė valdžią kad tą baisiausį chiniečių nevidoną imtų naikinti Manoma, kad per keletą metų visai bus uždrausta sėti laukuose aguonas ir sunkti iš jų opiumą.

— Revoliucija Cantono apygardėse ir apie Kwan-Tung neprigeso. Kasdien atsitinka užmušimai, apiplėšimai, padegimai. Miesteliuose ir po laukus guli kruvos lavonų Valdžios armija vos-vos dar išstengia atlaikyti šį kraštą nepadavę sukilėliams. Kaži ar ilgai išstengs. Jeigu šis kraštas revoliucijonieriams pateks, tai galės debartinei Chinų ciesoriaus dinastijai priseiti riestai

PORTUGALIJA.

Paskutinis republikoniškosios valdžios priešas tapo prašalintas iš augštos vietos, tai kapitonas Conceiro, kurį šianedėl pavarė iš armijos. Jis ligi paskutinių laikų vis dar užtardavo monarchiją. Nesenai buvo paleidęs po Portugaliją atsišaukimą, kad žmonės referendumu nubalsuotų: ar nori sugrąžinti pabėgusį exkaralių Manuelį ir panaikinti respubliką. Bet jo atsišaukimui nebelemta buvo liaudis sukelti. Nors tvarka dar neįvyko, bet visgi žmonės su respublika jau apsiprato.

TURKIJA.

Paėjo pakalas, jog apie 30 sąnarių iš jaunaturkių partijos išstoję ir norį sutverti naują partiją «Tikroji vienybė ir pažangos partija». Jie busią labiau prielankesni kitoms Turkijos tautoms, negu biskį šovinistai jaunaturkiai.

CENTRALINĖ AMERIKA.

Nikaraguos respublika pergyveno savo krizį Po keleto savaičių revoliucijos prezidentas Estrada tapo apgalėtas ir pabėgo, lygiai taip, kaip metai atgal irnuo jo pabėgo prezidentas Zelava. Dabar prezidento vietą užėmė revoliucijonierių vadas Adolfo Diaz ir sostapilėj Managua išsirinko sau ministerių kabinėtą.

Centralinėje Amerikoj respublikos maino savo prezidentus vis su dideliu triukšmu ir nedavę jiems neiko jų sušilt

ANGLIJA.

Daugelis karališko dvaro papročių Lordono senai jau buvo iš palocių panaikinta. Bet tuomi buvo neužganėdintas karalius Jurgis. Todėl jisai sumanė sugrąžinti dar prieš savo karunaciją senovišką etiketą,ir kaipogi geguž. 9 d. Buckingamo palociuje atsibuvo viso karališko dvaro susirinkimas paroda ir tapo sugrąžinta visas viduramžinis monarchų blizgėsis Ar tuomi jausis užganėdinta anglų visuomenė, nežinia. Paprastai ji i savo karalių šposavimus žiūri su lengvu humoru: tesibovinie, girdi.

Iš Lietuvos.

VILNIUS *Boufalo kalnas.* Kasant antros Vilniaus realinės mokyklos trobai pamatus, rasta daug žmonių kaulų. Miesto valdyba, patyrinėjusi senovės miesto užrašuose, rado, jog plecius, kuriame dabar statoma mokykla, guli prie pat Boufalo kalno, kurs senovėje dar ir Velnio kalnu vadinosi. Tas kalnas gulėjęs už miesto apkasų ir dar devyniolikto šimtmečio pradžioje tysojo čia tik laukai su kai-kur išmėtytomis trobelėmis. Tuose laukuose 1665 m., karui ir marui ištikus, buvo čia žmonės tūkstančiais užkasinėjami. Paskutinį sykį už miesto apkasų buvo žmonės laidojami 1812 m.

Mokiniai bulgarai. Šiomis dienomis laukiama bulgarų mokinių, atvykstančių pasižinti su Vilnium. Vilniaus slavų susiartinimo draugija ketina iškilmingai juos susitikti ir vaišinti

Mokiniai lenkai iš Baltstogės jau apsilankė Vilniuje balandžio 12 d. Ištisą dieną pašventė jie pasižinimui su historiškais Vilniaus paminklais, paskum ketina da aplankyti miesto apylinkes Bene susilauks nors sykį Vilnius ir lietuvių mokinių apsilankant?

Medžiaga lietuvių liaudies medicinai. Šiaip užvardytą folkloriška G. Petkevičaitės rinkinėlį spauzdina dabar Peterburgo georgafiškos caro vardo draugijos organas «Živaja Starina».

Rinkinėlis skaidosi į septynias dalis, būtent: 1. Ligų vardai, liaudies vartojami 2. Žmonės turį galę kerėti, vardyti. 3. Santykiai tarp raganių, žavėtojų, vardininkų, atžindų, ir šiaip jau žmonių. 4. Kaip žmonės sau išaiškina prigimtas ypatybes, palinkimus ir ligas. 5. Įvairios ligų ir apsigynimų priežastis. 6. Kaip žmonės pažįsta ligas. 7 Ligų gydymas. Tas paskutinis skyrius išskaidytas da į 4 dalis: a) Gydymas užvardijimu; b) gydymas sujungtas su tikybinėmis apeigomis ir šventųjų garbinimu; c) gydymas žolėmis ir kitais daiktais ir d) kokia rolę liaudis skiria mėnuliui ligonių gydyme.

Keletą metų atgal G. Petkevičaitė yra už savo folkloriškus darbus iš tos pačios Peterburgo geogr. draugijos gavusi pažąjį sidabrinį medalį.

Dvarų licitacija. Gegužės 13 d. Kauno apskričio teisme ketinama parduoti iš licitacijos Zarasų paviete dvarininko Boleslavo Žabo's viso labo 379 žemės dešimtinių, susidedančių iš Antananos, Žingarevsčiznos, Smetonovčiznos dvarelių. Licitacija prasidės nuo 8,125 rbl.

Suvalkų g. apskričio teisme, birželio 23 d. bus parduodama Suvalkų pav. «Muchovo» viensėdija, Teofilės Maslauskienės. Žemės 138 margai. Licitacija prasidės nuo 5,000 rbl

Vilniaus apskričio teisme gegužės 13 d bus parduodamas mirusios Teklės Lisieckienės dvarelis Mazgšiškiai, Vilniaus pav. 193 žemės dešimtinių. Licitacija prasidės nuo 9.500 rbl

Taip-pat Vilniaus apskričio teismo gegužės 18 d. bus parduodamas Tadaušo Holovnios dvarelis Ceikinai, 192 žemės dešimtinių, Šventėnų pav. Licitacija prasidės nuo 5000 rbl.

«Inorodci». Rusijos įstatymai IX tome, 762 straipsnyje aiškiausiai pabrėžia ir išvardija, kokie žmonės Rusijoje yra inorodcais skaitomi: visų pirma — Siberijos tautos, 2) Archangelsko gub samojedai, 3) Stavrapolio gub. klajurai-kalmukai, 4) kirgizai, tebegyvenantieji da gauja, 5) Akmolino, Semipalatinsko, Siemirečinsko, Uralo ir Turgajo apskričiuose gyvenančios tautos 6) Užkaspijos sritije gyvenančios tautos ir 7) žydai.

Aišku, kad nei lietuviai, nei lenkai, nei latviai, nei vokiečiai, nei armėnai, nei kitos, įstatymo tomuose neišvardytos tautos, negali buti Rusijoje skaitomos kaipo inorodcai ir negali buti išskiriamos iš tų teisių, kuriomis naudojasi paprasti Rusijos paveldiniai.

(«Liet. Žin.»)

Kokis žmogus būna visada, arba dažniausiai linksmas? Vienos lietuvės mokytojos surinkta lietuvių merginų tarpe ankieta. Į tą jos pastatytą klausimą gauta buvo tokie atsakymai:

1. Tas yra linksmas, kas myli tvarką.
2. Turtingas ir sveikas
3. Kas lekeijas visada gerai išmoksta.
4. Kas myli gyvulius ir ūkį.
5. Kieno tėvai dar tebegyvena.
6. Kas nevažiuoja į kitus kraštus, bet tarp savųjų gyvena.
7. Kas savo tėvynėje naudingai darbuojasi.
8. Kas yra paklusnus tiems, kurių reikia klausyties.
9. Kas žino, kad jaunas dienas gerai perleido
10. Kas savo priedermes myli.
11. Tas yra visada linksmas, kas visa sąžiningai atlieka (trįs atsakymai).
12. Kas neapsilenkia su savo pašaukimu
13. Kas turi vidurinį širdies ir sąžinės ramumą (trįs atsakymai).
14. Kas ramiai priima visus malonumus ir niekuo perdaug nepersiima.
15. Kas stengiasi visuo būti patenkintas.
16. Kas dorą gyvenimą veda.
17. Tas yra linksmas, kas nėra prisirišęs prie turtų.
18. Kas yra Dievo valiai atsidavęs.
19. Kas myli Dievą ir artimą.
20. Tas, katrą kiti žmonės myli.
21 Kas yra arti Dievo.
22. Kas pavargėlius šelpia.
23. Tas, kieno šeimynoje yra geri santykiai, myli vienas kitą.
24. Kas suranda būdus savo geriems sumanymams vykinti.
25. Kas niekam nieko nepavydi.
26. Kas stengiasi savyj linksmumą ir vienodą ūpą išdirbti.

M. K. Čiurlionio mirties atbalsiai: Sofija Čiurlionienė gavo dar užuojautos žodžius iš tilžiškio Vidūno: «Mielam mūsų draugui Mykalojui Čiurlioniui persiskyrus su šiuo gyvenimu — liūdnumas nori mus prislėgti. Vieną iš jaunosios Lietuvos vilties vaikų mirtis jau paplėtė. Tačiau nenuliūskime. Jis yra išimtas iš skaudaus likimo. O gyvendamas jis pildė savo uždavinį Lietuvos gijimo nuostabiu savo gabumu. Lai kiekvienas Lietuvos vaikas įneša į jos gyvenimą tiek gyvybės, kiek jis. Atminsime jį visuomet su širdingumu».

Naujas laikraštis. Vilniuje pradėjo eiti naujas lenkų laikraštis «Gazetka», leidžiamas p. Ipolito Świetlinskio. Tuo tarpu «Gazetka» eisianti tik sekmadieniais ir šventadieniais; ilgainiui žadanti virsti dienraščiu. Numerio kaina--kapeika. Anot «Kur. Wil.» naujas laikraštėlis be reikalo tik darysiąs konkurenciją kapeikiniam laikraščiui, «Gazeta 2-grosze».

Laikraštį konfiskavo. Lenkų savaitraščio «Tygodnik Wilenski» paskutinį numerį dar spaustuvėje tebesantį konfiskuota už straipsnį «Vilnius — Varšava» ir du prof. Ruszczyco piešinėliu.

Kauno uostas. Kovo 31 d. Kauno miesto dūma svarstė Vilniaus apygardos kelių valdybos pasiūlymą intaisyti Kaune, Nemuno upėje, žiemos uostą. Tą uostą apsiima intaisyti savo piningais minėtoji kelių valdyba, prašo tik miesto dūmą duoti tam tikslui dovanai Nemuno pakrasčių maždaug 10 dešimtinių žemės, tinkamiausią tam vieta, kelių valdybos nuomone, būtų tarp Totorių gatvės ir Karmelitų bažnyčios. Uostas turėtų ploto 15.000 kvadratinių sieksnių ir galėtų jame žiemos laiku rasti prieglaudą 300 garlaivių ir barkasų. Dūma 35 balsais prieš 3 nutare, jog intaisyti Kaune žiemos uostą būtų naudinga ir geistina ir smulkiau tam klausimui aptarti su kelių valdyba išrinko tam tikrą komisiją iš 7 žmonių, kurių tarpe yra ir adv. P. Leonas

Taisys Vytauto pilį. Kauno miesto taryba pagaliaus nutarė paskirti 400 rublių muzėjinei komisijai, kad ji pataisytų jau visai beveik begriūvančius senovės lietuvių-kryžiuočių Vytauto pilies mūrus, Paneryje.

Vyskupo atstatymas. Augščiausiuoju caro įsakymu Mohilevo katalikų kapitulos pralotui ir Mohilevo konsistorijos oficialui J. E. kun. vyskupui Denisevičiui liautasi mokėti skiriamoji jam alga; be to, vidaus reikalų ministeri pašalino kun. vysk. Denisevičiu nuo visų jo pildomųjų pareigų. Esąs tai nubaudimas už tai, kad vysk. Denisevičius drauge su ištremtuoju iš Rusijos jėzuitu kun. Viercinskiu slaptai veikęs, būtent, 1908 m. leidęs kun. Viercinskiui įsteigti Maskvoje be vyriausybės leidimo tikybinę draugiją «Marijonų mergaičių kongregaciją»; toliau leidęs būti mokytojomis Maskvos kat. mokyklose užsienių vienuolėms iš šv. Juozapo Chamberiečio kongregacijos, nors jos neturi teisės net gyventi Rusijoj be vyriausybės leidimo; 1907—1908 metais leidęs katalikų dvasiškiems priskirti prie katalikų tikėjimo nepilnamečius stačiatikius ir tt.

Katalikų skaičius. Lietuvos, Baltarusijos ir Ukrainos gubernijose iš 21.000.000 gyventojų katalikų tėra 4 205.000. Labiausia katalikiška gubernija — Kauno Čia kas tūkstantis gyventojų — katalikų 750 žm,. Vilniaus gub. iš tūkstančio gyventojų katalikų 600, Vytebsko gub iš tūkstančio gyvent. katalikų tėra 250, Gardino — 250, Minsko ir Volyniaus — 100, Podolės 60, Kievo — 40 ir Mohilevo — 30 katalikų.

TAURAGNAI, Ežerėnų ap. Labai nepavirku, kad Tauragnuose nėra pačto. Laiškus ir laikraščius gauname iš Utenos pačto. Žmonės samdosi sau žydus parvežt laikraščiams ir laiškams. Nemokėdamas skaityti, jisai pas save laiko laikraščius ir laiškus, kad kas ateina, tai paduoda visus patiems pasirinkti. Tokiuo būdu dažnai pražūsta laikraščiai ir laiškai. Taigi reiktų čia įsteigti pačto skyrius arba pasamdyti tam tikras žmogus, mokąs skaityti, kad gerai siuntinius prižiūrėtų

Revinėlio Špokas.

TAURAGNAI, Ežerėnų ap. Čia žmonės labai mėgsta kvailą darbą: šventadieniais lošt iš piningų, net ir vaikus inpratino. Atvažiuoja čia kas šventadienis vienas senatikis ir ima lošti numeriais iš piningų, saldainių ir baronkų. Atsistoja netoli bažnyčios, tuojau seni, maži apstoja ir išstovi visą dieną.

Revinėlio Špokas.

PANEMUNĖ Marijam apsk., Suv. gub. Paskutiniu laiku panemuniečių doma vpač tapo atkreipta į alkoholį. Žymas pakilimas ūpo nuo buvusių misijų dar nenuslūgsta: alinės tuščios ir tik retas kai-kada nematoms įslenka įsmaukti. Aludininkai net susirūpinę kalba: „girdi, nebūsią nei kuom patentus užsimokėti". Alinių gi išviso yra 13 ir vienas monopolis.

Vincė

PAŠVITINYS, Suv. ap. Nuo balandžio 1 d. čia įsteigtas pačto skyrius.

L. Krzyževičius.

MASKVA. Maskvos miesto viršininkas įsakė vietinei katalikų labdarių draugijai pakeisti draugijos namų viduryje visus lenkų ir lietuvių kalbom parašus parašais rusų kalba.

(«Viltis».)

Kunigų permainos Žemaičių vyskupijoje. Kun Dobužinskas, Josvainių kamand., kviečiamas Kaunan į šv. Kazimiero draugiją; kun. Juoz. Raštutis paskirtas Josvainių kam.; kun. Stankūnas, Betygalos klebonas, paskirtas ten-pat altaristu.

SASNAVA Mariam. ap. Mūsų parapijoje blaivybė «smarkiai» plėtojasi. Mūsų žmonės, matydami svaiginamųjų gėrimu kenksmingumą, užsimanė būtinai juos išnaikinti: vadinasi, išgerti, kad neliktų jų nei lašo. Tik gaila, kad tas darbas neturi pasisekimo: svaiginamieji gėrimai, vieton mažėti ir nykti, dar labiau dauginasi. Pernai Sasnavoje buvo tik dvi aludi, šiemet atsirado ir trečia, taipogi yra ir kelios slaptos degtinės pardavyklos, nes kur gi mūsų degtinės «naikintojai» suvilgytų gerkles, kad jų nebutų? Dar ir kitokiu būdu pas mus degtinę pradeda naikinti: pradžia tam padaryta nesenai per vienas šermenis Čisavos kaime, kur jokių svaiginamų gėralų nebuvę nei lašo; bet toks atsitikimas tai retenybė pas mus. Dar paminėsiu apie vienas mūsų parapijoj vestuves, kurios buvo prieš užgavėnes, kur degtinės išgerta *12 gorčių* su viršum, o alaus, žinoma, kita tiek. Taigi mūsų «blaivininkai», nors ir noliai darbuojasi apie degtinę, bet visgi nepajėgia jos išnaikinti . .

Konst. Savickas.

KAUNAS. Gauta tikros žinios, kad «Saulės» inkurtoms taip vadinamoms «školy gramoty» švietimo ministeris leido toliau gyvuoti.

NIEDZINGĖ, Trakų ap Niedzingės parapijonįs, apskritai sakant, mokslo naudos dar nesupranta. Dauguma tėvų trukdo savo vaikus moksle. Vyriausybė per valsčiaus susirinkimus dažnai siūlo naujas mokyklas. Bet apie tai valstiečiai nei kalbėt žemiečių viršininkui neduoda Mat, dauguma pavydi, kad vaikai daugiau už tėvus žinotų Tokios nuomonės neprisilaiko tik Burokraiščio kaimas. Ten mokoma netik maži vaikai bet ir didelės mergaitės. Tos savo geru elgimusi atsižymi visam mūs parapijos mergaičių būrelyj.

Trumpu laiku Burokraiščio jaunimas suspėjo jau atkreipt į save akį visų parapijonių.

Vincas Kopka

DORPATAS. 3 (21) balandžio bus 15 metų, kaip čia palaidotas a. a. Vytautas Juškevičius. sūnus garsaus Jono Juškevičiaus, kurisai drauge su broliu kuningu Antanu išleido didelį lietuvišką dainų rinkinį ir sutaisė milžinišką lietuvišką žodyną. Vytautas buvo taip gi nepaprastų gabumų ir darbštumų vyras ir kad ne perankstyba mirtis, visuomenė daug butų iš jo, be abejo, susilaukusi. Gimęs 1870 m. Vytautas baigė gymnaziją ir universitetą Kazaniuje

Paskui važiuoja į Dorpatą į universiteto profesorius pas garsius mokslo vyrus Baudouin'ą ir L. Meyerį. Peterburgo mokslų akademija paveda Vytautui taisyti Juškevičių žodyną Švietimo ministerija kamandiruoja jį 1895 m. į Suvalkų gub. tyrinėti dzūkų tarmes. 1896 m lieka jisai privat-docentu (profesoriaus padėjėju) Peterburgo universitete. Tais-pat metais apserga typu, važiuoja sirgdamas pas motiną į Dorpatą ir čia miršta.

LUKŠIAI, Naumiesčio apskr. Švediškių kaime yra ūkininkas K. Valaitis, kuris užsiima auginimui gerų arklių. Nelabai kur rasi tokių arklių, kaip pas minėtąjį ūkininką. Kovo 20 d. padavė eržilą, už kurį gavo 1030 rublių.

Juozas Užupis

DARSŪNIŠKIS, Trakų apskr. Mūsų parapija kitados, kaip pasakoja tėvai, atsižymėdavo dainomis; bet dabar retai tegirdi malonias tantiškas dainas. Teka tas mūsų milžinas Nemunas ir verkia žiūrėdamas į dabartinę lietuvių kartą.

Mičiulis.

(«Šaltinis»)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. *Padėka.* Vidžemės gubernatorius Zvegincevas išreiškė savo padėką Rygos slaptosios policijos viršininko pagelbininkui Dumpfui ir šios policijos užveizdoms Jurevičiui, Murniekui, Zeltinui ir Jamaničkinui už sujieškojimą ir suėmimą plėšikų gaujos, kuri vadovaujant plėšikui Barui paskutiniame laike buvo padarius daug užpuolimų ir apiplėšimų.

Rygos kriminališkoji statistika. Kovo mėnesyje buvo: 2 vaikų nužūdymai ir 1 pasikesinimas nužūdyti; 11 nužūdymų (7 vyr. 5 mot.) ir pasikėsinimai nusižūdyti (2 vyr. 3 mot.); užpuolant sužeista 12, iš kurių 1 mirė; apiplėšta 11 žmonių iš kurių atimta 616 r. 93 k.; padarytos 36, vagystės įsilaužiant už 5979 rb. 84 kap. ir 48 paprastos vagystės ir apgavimai už 17,076 r. 21 k.; policija sugavo ir suėmę 64 įvairius prasikaltėlius; ūmai pasimirė 9; numirė 11 nuo nelaimės atsitikimų (4 ant gelžkelio, 1 ant tramvajaus, 1 ant budinko, 1 prie gaisro, 1 nuo užsinuodijimo ir 3 nuo perdidelio girtuokliavimo); 25 opiai sužeisti 5 su šaujamais ginklais, 7 ant gelžkelio, 3 suvažinėti vežėjų, 2 ant budinkų, 1 per didelę girtuoklystę, 1 suvažinėtas automobilių, 1 nuo užsinuodijimo); muštynėse sužeista 14; 1 nuskendo; 3 prapuolė; 5 rasti lavonai; pamestas vienas vaikiukas ir 6 kūdikių lavonai; prapuolė 1 vaikas; išžaginta 1 moterė; padūkę šunįs sukando 3 žmones.

Mokesni už važiavimą Rygos-Mintaujos-Tauragės ir Rygos-Pskovo plentu panaikinsią. Ministrų taryboje šis sumanymas jau priimtas; jį turinti svarstyti tik dar V. Dūma.

LIEPOJUS. Baisi nelaimė atsitiko antradienyj balandžio 5 d., geležinkelio dirbtuvėje tiko ant vietos užmuštas prie darbo katelčikas Pranciškus Danilevičius prie šitokių aplinkybių. Kėlė iš platformos su pakeliamuoju kranu naujai atvežtą didelliai sunkią mašinos dalį, staigi kranas apvirto, o kadangi šale krano stovi pristatytos eilės tekinių (ratų) nelaimingąjį taip prispaudė į rato šiną (bandaža), o kranas pagal pečius ir galva užgulė ant nugaros, kad nelaimingasis liko sutraiškintas ant vietos, nespėdamas nei atsiduksėti.

P. Kl.

Miundelio gumos fabrike Rygoje darbininkai uždirba neblogai, gaila tikt, kad savo uždarbio didesnę dalį praleidžia ant girtuokliavimo ir merginų vaišinimo. Argi nenaudingiaus butų atliekamus piningus taupomon kason pasidėjus, arba nors nusipirkus gerą kningą, ar laikraštį dvasios pastiprinimui.

S. Šiletup.

LIEPOJUS. Balandžio 6 d. uždaryta Liepojaus latvių savitarpinė pašalpos draugija. Draugija turėjo apie 700 sanarių Uždarymo priežastis — suteikimas nelegališkų pašalpų.

(«Rygos Gar.»)

RYGA. *Suimta pirkles gyvomis prekėmis.* Vietinė policija suėmė pirklę gyvomis prekėmis tulą Nosovą ir jos dukterį. Susekta, jog jos gyvas prekes išvažiodavo po visą Rusiją.

Tėvų apsogė Gelžkelio sargas budelės N5 Bolderio šakos A. Mažeika pranešė policijai, jog jo sūnus 16 metų paėmė 20 rublių ir laikrodelį ir dingo.

— *Vikraus būta.* Ant Gogolio gatvės tūlas gatvės pirklis pakliuvo po traukiniu, tačiaus vikraus jo būta, kaip tik traukinys užėjo, jis prigulė visai prie žemės ir tokiu būdu gyvas išliko.

— *Paskaitos.* Lietuvių Katalikų Blaivybės Draugija surengė paskaitų vakarą Raudondauguvyj balandžio 3 d. Žmonių prisirinko pilna salė latvių «Pavasario» draugijos. o toji salė vra gana didelė. Buvo plačiai pasklydęs gandas, kad į tą vakarą atvažiuosiąs kun. J. Tumas iš Lietuvos, bet jo nesimatė. Taipo-jau nedalyvavo, kaip buvo žadėjęs, ir «Pašalpos» choras. Vakarą atidengė kun J. Bikinas, jis kalbėjo apie alkoholį ir blaivybę. Paveikslus gi rodė kun. Franckevičius. Toks skaitlingas žmonių atsilankymas į tąjį vakarą, dar sykį parodė. kokia daugybė lietuvių vra Raudondauguvyj

— *Neleido kningyno.* Vidžemės gubernatorius neleido atidengti kningyno apšvietos draugijai «Atvaze» kol jinai nepraneš žinių apie savo narius.

(«Rygos Naujienos»)

IŠ VISUR.

× **Prigavo policiją.** Paryžiuje policija ieško tūlo savo brolio, inspektoriaus vardu Warze, kuris, kaip pasirodė, tarnavęs policijai ir plėšikams-vagiams. Su jo pagalba buvo padaryta Paryžiuje daugybė didelių apiplėšimų. Nujutęs, kad jo darbai išeis aikštėn, Warze išdūmė iš Paryžiaus į platųjį svietą.

× **Labai teisingas apmaudas.** Galicijos lenkų visuomenėje pakilo baisus apmaudas ant Lvovo žydų laikraščio «Naujas Svietas», kuriame nesenai pasirodė parodija-išjuokimas lenkų patriotiškos dainelės «Jeszcze Polska nie zginęla». Tenai ji buvo pritaikinta miesto vagių hymnui. Lenkai reikalauja miesto valdžią, kad tą žydų laikraštį nubaustų Bet valdžia norėdama lenkus paversti į vokiečius, iš to atsitikimo tik juokiasi.

× **Subiaurojo bažnyčią.** Nepaprastas išniekinimas atsitiko miestе Janova, Lublino gub. Du viršininkai rusai: Archangelov ir Patušenko, išsigėrę karčemoje užėjo į vietinę lenkų katalikų bažnyčią ir akyvaizdoje žmonių sutupė ir priterše ant grindų (kaip čia pasakius) iš savo kūno išmetomis. Pakilo baisus triukšmas. Buvę keletas moterų apalpo. Subėgo kuningas ir bažnyčios tarnai, bet girtuokliai jau buvo išbėgę. Pašaukta policija sustatė protokolą ir perdavė tą visą atsitikimą valdžiai. Bet bažnyčią reikią iš naujo pašventinti

× **Skandalas dėlei ordenų.** Paryžiuje valdžių sferose iškilo naujas skandalas apie pardavinėjimą ordenų ir kitokių valdiškų garbės ženklų. Išto amato du gudrus advokatai: Valenzi ir Clementi esą padarę milijoninį biznį. Bet tas tai niekis. Jiedu valdžią intraukė į didelį kompromisą. Abudu dabar tupi už grotų, o valdžia ordenus nuo žmonių atiminėja.

× **Veja iš Rusijos žydus.** Ekaterinoslavo gubernatorius prisakė išvaryti iš šitos gubernijos kaimų visus tuos žydus, katrie neturi tam tikro leidimo čia gyvent Po teisybės, tai beveik visus žydus išvaroma. Ir taip daroma jau nebe vienoje gubernijoje.

× **Anglikonai prieš Romą.** Kanados anglikonų bažnyčiose perskaityta arcivyskupo Matheson ganytojiškas laiškas kuriame apskelbia, jog Romos katalikų bažnyčia niekados negali perskirti ir suniekinti šliubo toms poroms, į kurias sueina viens katalikų tikėjimo, o kits anglikonų. Ikšiolai Romos bažnyčia tokius šliubus suardydavo.

× **Rusų ambasadorius** Rozenas Washingtone tampa pervestas į laikiną direktorių rusiškų reikalų užsieniuose. Kodėl iš jo atėmė ambasadą, nežinia. Jis nuo pereito gruodžio tebėra Rusijoje, ir kažin ar begrįš Amerikon.

× **Aktoriaus testamentas.** Edinburge, Anglijoj, sudegė didelis teatras Empire Music Hall prie ko ugnyje žuvo labai garsus aktorius Lafavette. Prieš palaidojimą jo sudegusio lavono, rasta jo testamentas, kuriame įžymus aktorius liepia savo kūną sudeginti krematorijoje ir pelenus indėti tarpe kojų savo išlavinto mylimo šunies, kuris jau seniau buvo nugaišęs ir guli pakavotas Edinburgo puikiame kapinyne. Kadangi Lafavette gaisre da nepilnai sudegė todėl sulyg jo testamento sudegino jį antrą syk krematorijoje ir palaidojo su šuniu.

LAIŠKAS IŠ MUENCHENO.

Mielas Daktare!

Stebėsies, gal kodėl taip ilgai neparašiau laiško. Matai kaip žmogus nusidirbi mokykloje, taip paskui ir nemiela nei plunksna paimti į rankas. Gavęs dabar nors dvi dieni vakacijos ant Velykų pašvenčiu ir Tau valandėlę

Jau du mėnesiu kaip gyvenu Muenchene, lankydamas vieną iš čionykščių dailės mokyklų. Norėčiau ir ilgiau čion apsibuti, kad atsakančiai prisiruošti dailės srityje, bet tas prigulės nuo mano sąlygų. Amerikos dailės mokyklas ir dailininkus galima prilyginti prie mažų vaikų žaidžiančių žaislais. Daug dar laiko praeis liki Amerikos tauta subręs dailėje. Bet Europos Amerika dailėje niekad nepavys. Kur amžiai dailę tvėrė, ten kita tauta su keliomis dešimtims metų negali skaitytis. Europa motina visos kultūros buvo ir bus, o Amerika gali būti tik jos vaiku, sekančiu pėdomis savo matušės.

Pats Munchenas irgi gan puikiai atrodo. Pat vidury miesto bėga upė Izar, ypač bus gražu, kada medžiai susprogs ir alyvos pradės žydėt, kurių čia nemenkai yra. Namai ir bažnyčios Romaniško ir Gotiško styliaus nekurie pastatyti dar prieš atradimą Amerikos, Gyventojus Muncheno jau galima priskaityti prie pietinių šalių gyventojų, nes jų būdas jau daug panašus į italų, francūzų ir kitų pietvakarinių šalių gyventojų būdus. Nors lėti iš pažiūros, bet greit užsikarščiuoja Visi neapsakomai mylintįs dailę: muziką, teptiorystę ir kitas dailės šakas. Vaikštinėja ištyko ir užsimąstę, tartum harmonija gražios Alpų gamtos užžavėtu, vien tik sapnuoja apie mūzas ir faunas. Čia galima sutikt ant kiekvieno žingsnio poetus, dramaturgus, visokios rūšies raštininkus, teptiorius, skulptorius, muzikus, filosofus, inžinierius ir kitus kitokius. Ir vis kad ne dabar, tai būsintieji svieto žvaigždės, iš kurių dalis yra atkeliavę iš kitų pasaulio šalių, o kita dalis yra gyventojai Bavarijos. Keistai Jums, Daktare išrodys, kad pavadinau juos būsinčiomis žvaigždėmis, bet datyrimas mane pertikrino, kad jaunuomenė, kuri čia randasi, tai yra rinktiniai atsižymėję visokių tautų mokiniai. Daugumą iš jų turi neapsakomus gabumus kokioj nors mokslo šakoj ir šitie visi yra apdovanoti savo tautų stipendijomis.— Viltis arba žiedai tų tautų, iš kurių jie paeina. Be abejonės tos tautos gėrėsis ateityje savais mokslo vyrais ir jų darbai bus dvasišku penu jų broliams. Čion pastebėjau tarp šios jaunuomenės nepaprastą mums lietuviams apsireiškimą, kurio veltui jieškotum tarp mūsų moksleivių daugumos, ne tarp visų t. y. tėvynės meilė. Su kokių tautų jaunimu tik susidūriau, pas visus galima buvo užtėmi i užsidegimą — patriotizme. Šitas apsireiškimas labai man nustebino ir verste privertė galvot, kame priežastis, kad mūsų moksleiviai, su mažais išėmimais, jau kad ne ištautėja, tai nors užsikrečia taip vadinamu «internacionalizmu»? Ant šio klausimo kito atsakymo negaliu sau surast kaip tik šitokį: kad mūsų visuomenė dar nesugėba rūpintis reikalais moksleivių. Ji būdama atšalus ir nesuprasdama naudingumo mokslo nesirūpina pagerinimu savo moksleivių būvio ir pasiremdama ant žodžių Rašto Švento «nei sėja nei pjauja, o žimnastį gauna», apleidžia juos kaipo nereikalingą sau gaivalą. Užtai ir nestebėtina, kad pastarieji priverstі yra kreiptis į svetimtaučius, o ilgainiui ištautėja arba papuola į versmę «internacionalų». Yra, tiesa, išėmimai ir mūsų tarpe, kurie rūpinasi gerove moksleivių, pavyzdyje «Aušra», «Susivienijimas Lietuvių Amerikos» ir kitos draugystės, bet, ant nelaimės, jų neužtenka toli neužganėdina mūsų reikalaujančios pašalpų moksleivijos. Pavyzdije, reikalaujama paskola kokių 300 rublių, tai sąnariai mūs pašelpinių draugysčių pusę metų disputus veda: ar

verta jam paskolint, ar ne; o apie stipendijas nėra ką nei kalbėti; ant galo po karštų debatų nutaria reikalaujančiam studentui arba studentei vietoj 300 tik šimtą paskolint. Su tiek piningų neką nuveiksi, būdamas užrubežinėse mokyklose, kur reikia mokykla apsimokėt, pragyvenimą, medžiagą dėl mokslo šapuotis, paveizdan teplioriui, kuriam medžiaga brangiau atsieina, negu pragyvenimas. Dauguma iš šitokių paskui marinasi gyvi, atitraukinėdami piningus nuo valgio, o sunaudodami ant medžiagos. Šitokie liūdni atsitikimai priveda ant galo ir prie grabo. Naują to pavyzdį turime a. a. Mikalojų Čiurlionį. Prisimena šičia dar vienas atsitikimas. Viens svetimtautis Muenchene paklausė manęs, kokios aš esu tautos; atsakiau kad ėsu Litauer-Lietuvis. Jis paskui sako, o tai tos pačios, ką ir Petras Kalpokas buvo. Aš nudžiugau suradęs žmogų, nuo kurio tikėjausi išgirsęs daug linksmų žinių apie taip daug kartų girdėtą mūsų dailininką; ant galo jis liūdnai man užgiedojo, kad Kalpokas nors ir labai gabus dailininkas, bet negalėdamas padaryt pragyvenimo išvažiavo iš Muencheno ir metęs dailę, užsiima žem dirbyste! Aš neturėdamas ką jam atsakyt, tariau: gaila Kalpoko, kad dėl duonos kąsnio turi apleisti savo mūzą; bet dar labiau gaila tų, kuriuos panašios sąlygos jau į kapus nuvarė. O mums lietuviams tokių netrūksta.

Tai tokios žinios iš Alpų šalelės.

Tavo **N. N.**

Iš KANADOS.

Hamilton, Ont. Vargiai yra žinomas tas miestelis «Vienybės Lietuvninkų» skaitytojams, todėl neprošalį bus, kad pabriešiu nors trumpai, nes yra lietuvių ir čionai.

Miestelis stovi labai gražioje vietoj, tarpe dviejų kaimynų: iš vakarų į pietus stovi didelis kalnas, apsikaišęs visokiais kvietkais ir dailiais medeliais, o iš žiemių į rytų pusę, Ontarios ežeras apsupęs laiko. Gyventojų turi 75,000. Visokių tautų yra: vokiečių, francūzų, airių, škotų; bet už visus daugiausiai lenkų, rusų, rusinų; tarpe tų visų ir mūsų brolių lietuvių yra mažytė saujelė: viena šeimyna grynai lietuviška, o kitos dvi sumaišytos vedę yra su lenkėmis, tai maža ką ir susideda su lietuviais. Viengungių yra 14 ir viena mergina. Užsiėmimas lietuvių toks: kuone visi dirba geležinėse dirbtuvėse. Uždarbiai neblogiausi. Molderiai dirba nuo stukių, uždirba nuo $2.50 lig $3.50 ant dienos. Prasti darbininkai už 10 valandų darbo gauna $1.45 lig $1.65. Darbas tai sunkus.

Apšvietimas ir susipratimas pas lietuvius ant žemiausio laipsnio stovi. Čia geriausią vietą užima tarpe lietuvių girtuoklystė, peštynės, kazyros, taipgi ir kiti blogi pasielgimai. Maža tik dalelė gražiai gyvena. 19 d. balandžio buvo vestuvės Juozo Isodos su Tekle Matukiute. Vietiniams vaikinams nosį nušluostė atvažiavęs iš Amerikos jaunikis. Vietiniai vaikinai taikėsi ir rengėsi per metų laiką vestis, o šis į tris dienas ir ženotas. Beje vienas lietuvis turi savo namukus apsipirkęs

Lietuviški laikraščiai pareina šie: „Tėvynės" 1, „Laisvosios Minties" 1, Lietuvos" 2, „Vienybės Lietuvninkų" 2. Tai ir viskas, kiek sužinojau.

Beje, dar paminėsiu vieną juokingą atsitikimą, kuris nesenai buvo. M. B. peštukų staršas parėjo rudžio prisimaukęs ir pradėjo su kitais burdingieriais smaugtis; šit kur nebuvus ir šeimyninkė įsipainiojo į vidurį. Peštukas ir tos neaplenkė, dėjo su kumščia ir da ant galo andaroką perplėšė. Tos, žinoma, nepaikos būta — pasišaukė policistą ir padavė smarkuolį. Tas nusigabeno į belangę. Ant rytojaus atsibuvo teismas. Už sudraskyma andaroko nubaudė peštuką šimtą dolerių užstatyti; jei per metus laiko nepadarys jokių ermyderių, tai atsiims šimtą dolerių.

Ar ne sarmata tokie pasielgimai? Pakalbinus užsirašyti kokį laikraštį, tai ranka numoja, galva pakrato: «O aš žinau ir be laikraščių, kad geriau pasidrūtinti ir nunešti ant baro savo sunkiai uždirbtą centą, tai ten neprapuls niekados.»

Tai tokios tokelės.

DavatkosVaikas.

PERŽVALGA.

|| **Išėjo „politikon".** Nesenai «Tėvynėje» per du numeriu o dabar «Kovoje» vėl pasirodė p. Žagaro, — to paties Žagaro, kurį iš Europos p. Janonis anuomet labai smarkiai už ką tenai gaudėsi, ir kurio «feljetonai» savo laiku padarė mūsų visuomenėje tokį skonį, lyg perkandus pagedusią grūšią. Išjuoktas iš visų pusių buvo nutilęs, dabar vėl pradėjo rašyti. Tik bėda buvusi, skundžiasi jis «Kovoje»: parašęs į vieną laikraštį — nepriima, į kitą — irgi nepriima. Pabandęs dar į trečią — čia netik priėmę, bet redaktorius p. Žagarą net atvirute apdovanojęs, su lakonišku parašu:- «Ačių, daugiau tokių.» Manyt reikia, kad tai buvo «Tėvynė», kuri Žagaro feljetonus indėjo net...įžengiamųjų straipsnių vieton. Apie jų vertę ne mums spręsti; juos greitai nusprendė S. L. A. literatiškasis komitetas (Šernas, Mikolainis, Belevičius) ir prašalino «Tėvynės» redaktorių iš vietos. Tokiu būdu greitai užkirto «Tėvynėje» p. Žagaro «literatišką» karjerą ir «politikos» žingsnis užsibaigė su katastrofa. Teisybė, ne jis čia nukentėjo, bet lengvaširdis p. Vidikas. Visuomet už netikėlius kas kitas nukenčia.

Dabar p. Žagaras išskaito «Kovoje» pamokslą ir dėl «Vien. Liet.», kuri nuo jubilėjinio numerio pradėjusi svyruoti. Tačiaus nieko negalima suprasti ko jis nori. Gal dėlto ir negalima, kad jis jau ir antgalvyj užrašo «Paslaptis». Matomai, ir jam pačiam jo rašinėjimai yra tamsios paslaptis; negali jis jų nei sau išsiaiškinti nei kitiems. Apibėga laikraščius, Milwaukę, Šerną, Šliupą, Smetoną, Kubilių, Kaupą, Gabrį, Balevičių, Kleinauską, Kolesinską, Kriaučiūną, inteligentų ratelį ir užbaigia kuningo gaspadine «Sukritikuoja» nei mažiau nei daugiau kaip dvidešimts penkias ypatas ir svarbias mūsų visuomenės sroves ant... kokių dviejų špaltų! Sakytum milžinas. Ne. Tai niekatauškis. Ir visgi ant galų galo nežinia, ką jis nori pasakyt Kaip matosi jau nėra vilties, kad p. Žagaras kada-nors supras lietuvių reikalus ir surimtės Jis turbut jau taip ir pasiliks redaktorių stumdomu «feljetonistu», kurio net ir feljetonai atsiduoda kaimo piemenukų raliavimais.

MIKALOJUS KASTANTAS ČIURLIONIS.

(Biografiškas škicas.)

Mykalojus Kastantas Čiurlionis gimė 1875 metais Dzūkuose, Varėnos miestelyje, Trakų ap., Vilniaus gub. Čia gyveno tačiau tik du metu, nes tėveliai persikėlė į Druskininkus, Gardino gub. ir aps., kur tėvas gavo vargonininko vietą. Druskininkuose M. K. Čiurlionies tėvas vargonininkavo 30 metų.

Nuo tėvo vargonininko ir perėjo į a. a. Mykalojų Kastantą pamėgimas muzikos. Pastojęs ir baigęs Varšavos konservatoriją, M. K. Čiurlionis nuvažiavo dar užsienin, Leipcigan, kur dar mokėsi porą metų garsioje Leipcigo muzikos akademijoje. Iš tenai grįžęs, nesiliovė vis dar mokyties. Pajutęs savyje be muzikos gabumo dar palinkimą į paišymo dailę, jisai sugrįžęs iš užsienio, vėl nuvyko Varšavon, kur pastojo į tik-ką reformuotą dailės mokyklą (prof. K. Stabrauskio vedama). Ir jau čia atkreipė į save profesorių ir draugų domą savo nepaprastais paveikslais, kupinais savotiškos fantazijos, keistų paišinių ir ypatingu spalvų parinkimu. 1906 m. įžymesnieji Varšavos dailės mokyklos mokinių darbai buvo išstatyti parodoje Peterburge ir čia visų domą labiausiai atkreipė į save savo kokiuo tai naujumu Čiurlionies paveikslai, kuriais ypatingai gėrėjosi ir pats mokyklos direktorius. Tas naujumas Čiurlionies paveikslų — buvo tai jo stengimasis išreikšti varsomis muzikos tonus, sujungti vienon grožės jungėn muziką ir paišymo dailę.

Tuomet sužino pirmą kartą iš «Viln. Žinių» apie nepaprastą lietuvį dailininką Čiurlionį ir lietuvių visuomenė.

1907 m. įvyko Vilniuje pirmoji Lietuvių dailininkų paroda, ir Čiurlionies paveikslus pamatome ir męs. Apie juos tuojaus pradėta nemaž kalbėti, aiškinti. Čiurlionis tampa iškarto jau plačiai žinomas lietuvių tarpe Nuo to laiko Čiurlionies paveikslai puošia jau visas mūsų parodas.

1909 m. Čiurlionis dalyvauja ir dviejose žymiose parodose Peterburge: «Rusų dailininkų sąjungos» (Sojuz) ir Sergėjo Makovskio surengtoje parodoje «Salonas». Į tas parodas labai sunku patekti, nes priimama ten tik parinktieji geresnių dailininkų veikalai, dėl to ir pasižymėti tenai gali tik tikrai labai nepaprasti ir gražųs paveikslai. Čiurlionies paveikslai ne tik kad atkreipia į save visų domą, bet sukelia dagi ginčus rusų laikraščiuose. Žinomas rusų dailės kritikas ir dailininkas Aleksandra Benua, rašydamas apie Čiurlionį išsitarė: «jeigu galėčiau, girdi pasistatyti sau kur nors jūrų pakrantėje stebėtino gražumo marmuro rūmus, papuošti jo sienas paveikslais pakviesčiau būtinai tik lietuvių dailininką Čiurlionį».

Nesenai Čiurlionies paveikslai buvo išstatyti Maskvoje, parodoje, ir tenai taip-pat, anot rusų dailės laikraščių, visus žavėję savo nepaprastu gražumu. Buvo dar Čiurlionies paveikslai išstatyti ir Paryžiuje, Berngheimo salonuose, ir taip-pat atsižymėjo. Be to Čiurlionis dalyvaudavo visuomet ir Vilniuje rengiamose Vilniaus Dailės Draugijos (ne lietuvių), «Pavasario parodose». Keli jo paveikslai išstatyti taip-pat nesenai atidarytoje Minske tarptautinėje Dailės parodoje.

Čiurlionis paliko mums nupiešęs keletą šimtų didesnių ir mažesnių paveikslų, ir daugybę begalo gražių smulkučių dailės darbelių, paremtų liaudies dailės motivais, kuriais velionis visuomet negalėdavęs atsigėrėti ir kuriuos labai vykusiai bandęs stylizuoti.

Kaipo muzikas, Čiurlionis buvo įžymus kompozitorius, pianistas ir choravedys. Iš didesniųjų Čiurlionies muzikos kompozicijų pažymėtina jo symfonija kapelijai vardu «Giria»; buvo, rodos, jisai parašes dar ir kitą didelę symfoniją «Jūrės»; žadama ji buvo groti Varšavos filharmonijos, tik dėl kai-kokių priežasčių tatai neįvyko. Be to, žadėjęs rašyti, ar rašęs symfoniją operą «Juratė», kuriai libretto žadėjusi rašyti bene tik jo žmona p. Sofija Kymantaitė-Čiurilonienė. Mažesnių muzikos dalykėlių Čiurlionis paliko nemaža, ypač lietuvių liaudies dainų harmonizacijas, kurios stebėtinai puikiai sekėsi Čiurlioniui. Nors pats Čiurlionis sakėsi visuomet esąs tik kompozitorius, ne pianistas, tačiaus kai keliuose lietuvių koncertuose Vilniūje grojo fortepianu — visų širdis salėje virpėte virpėjo sužavėtos nepaprasta galybe iš po jo pirštų gimstančių balsų. Grojo jisai Beethoveną, Vagnerį, Čaikovskį, be to ir savo kompozicijas, kartais improvizacijas — tos tai geriausiai sekėsi.

Kaipo choravedys M. K. Čiurlionis kitą kartą trumpu laiku buvo sutaisęs «Vilniaus Kanklėms» puikiai sutarianį ir išmokytą lietuvių chorą.

Velionis karštai atjautė Lietuvos atgijimą i., neužsidaręs vien savyje ir grynoje dailėje, dalyvavo taip-pat veikliai mūsų visuomeniniame gyvenime. Jisai, tai, drauge su mūsų dailininkais A. Žmuidzinavičium ir P. Rimša, įsteigė Lietuvių Dailės Draugiją: yra taip-pat vienas iš tų, kurie pirmieji savo laiku metė mūsų visuomenėn sumanymą pastatyti Vilniūje Lietuvių Dailei ir Mokslui namus. Prisidėjo jisai taip-pat ir prie tarptautinės Vilniaus Dailininkų draugijos įsteigimo, kuri papuošė jo kapą puikiu vainiku, pažymėtu parašu: «Savo įsteigėjui». Be to, buvo prisirašęs ir prie rusų dailininkų draugijos Peterburge «Mir Iskusstva».

Prieš porą metų vedęs žinomą mūsų rašytoją p. Sofiją Kymantaitę, M. K. Čiurlionis neilgai tačiau džiaugėsi bendru laimingu gyvenimu. Sunkiai susirgęs nervais, priverstas buvo išvažiuoti Raudondvario sanatorijon, palei Varšavą, kur kovo 28 d. 1911 m. persiskyrė su šiuo pasauliu, negalėdamas paskutinėje valandoje pamatyti jo taip numylėtosios Lietuvos.

Velionis, augęs labiausiai ištautintame Lietuvos kampelyje, etnografiškajam pasienyje, ir ilgus metus gyvenęs svetur, toli nuo Lietuvos, tačiaus neištautėjo, kaip daugelis kitų tokiose aplinkybėse gyvenančių. Išaugo neturėdamas jokių santykių su atgijančia Lietuva, ir net lietuviškai nemokėdamas Tačiau lietuviškąją dvasią išlaikė. Ir, inėjęs lietuvių visuomenėn, uoliai ėmėsi lietuvių kalbos mokyties ir per porą metų puikiai taisykliškai pramoko, šnekėjo ir net jau rašė.

Mūsų literatūrai M. K. Čiurlionis davė pirmą ir vienintėlį ikišiol gilesnį tardymėlį apie lietuvių dainų melodijas, jos formą ir dvasią: «Apie muziką» (kningoje «Lietuvoje» p. 59—83). Tame savo veikalėlyje, pabaigoje, Čiurlionis taip šaukiasi į lietuvių kompozitorius:

«Neužmirškime tik, kokia atsakomybė guli ant mūsų. Esame pirmi lietuviai-kompozitoriai ir ateinančios kartos mūsų veikaluose jieškos pavyzdžių. Esame tarytum mazgas tarp liaudies dainų ir lietuvių muzikos ateityje. Nesižvalgykime ir nesistengkime patikti daugumai, nes dauguma visuomet mėgsta labiau kek-uok'ą, negu symfoniją, o valsą, negu sonatą. Mūsų credo tai — mūsų seniausios dainos ir mūsų ateities muzika. Ir tuomet nebus mums skaudi teisybė, į akis pasakyta, eisime kits-kitą gelbėdamies ir atsimįsime, jog lietuvio-kompozitoriaus vienas tikslas — **Lietuvių muzika.**»

Kokis tikras supratimas savo užduočio! Kokis galingas Lietuvos numylėjimas skamba tuose žodžiuose! Tikrai, tai testamentas paliktas lietuviams-kompozitoriams.

Ir kaip jo, kaipo muziko-kompozitoriaus tikslas, buvo — Lietuvių muzika, taip, apskritai, kaipo dailininko, Čiurlionies tikslas buvo: **Lietuvių Dailė.**

Jai jis buvo atsidavęs visą savo neilgą gyvenimą. Net sirgdamas jau nuolat gaidas rašęs.

M. K. Čiurlionis buvo nebet koks dailininkas. Ir lietuviai, reikia tikėties niekuomet neužmirš jo nuopelnų, Lietuvai ir tautinei Dailei padarytų.

St. Ld.

(«Viltis»)

KUR DU PEŠASI, TEN TREČIAS NAUDOJASI

Jeigu priseina apkalbėti kokį dalyką, o du asmenįs tą patį dalyką nevienaip supranta, tai išto kįla ginčai ir pergalė būna toj pusėj, kuri paėmė savo tvirtinimą daugiau grynais, patį dalyką apšviečiančiais faktais. Oponentas, negalėdamas atsispirti savo priešui su silpnais prirodymais, pasilieka sukritikuotas; bet ir tada da jis nenori pasiduoti galutinai pergalei · bando sofizmais atsiremti: jeigu tu taip gudrus, tai pasakyk man, kas pirmiau atsirado: višta ar kiaušinis?

Toki disputai dabar apsireiškė «Vienybės Lietuvninkų» skiltyse tarpe bendradarbių, p. Vargomačio ir p E. Vitis; bet kad jų tas ginčas giliai paliečia plačiosios liaudies reikalus, tai skaitytojas, trečia ypata, gali lengvai pasinaudoti iš jų. Tą ginčą pagimdė nesenai atsitikusi New Yorko nelaimė su Ash budinko gaisrežuvusiomis darbininkėmis, kurių žuvo 145 ypatos. Ta tragedija privertė p V. padaryti mažą sutrauką iš didesnių nelaimių, atsikusių bėgyje paskutinių 10 metų, pagaliaus kad surasti būdą, kaip toms nelaimėms butų galima padaryti galas, jis atsiliepė į liaudį, kad ji pati pakeltų savo visą galingą balsą, pasakytų, kad gana nelaimių! Sako: niekas jų neapsaugos, jeigu jųs patįs neapsisaugosit. O p. E. Vitis, visų nelaimių kaltę nepripažįsta visai plačiai visuomenei. bet suranda būry netinkamų esmenų, kurios palaiko netikusį draugijos surėdymą; pakol surėdymas nebus pataisytas, tol nelaimės nesusimažįs. Dėlto reikia prašalinti blogo surėdymo priežastis, o nelaimės pačios prapuls. Gražus išvedimas, bet tik žodžiuose; praktikoje jis nepuikiausiai atsiliepia ant pačios plačiosios liaudies, jeigu rankas nuleidusi tylėtų. Mat čion noroms nenoroms turėtume paklaust, kas pirmiau atsirado: ar žmogus, ar surėdymas? atsakymą gautume gan greitai, jog žmogus visu pirmu atsirado; taigi norėdami prašalinti surėdymą, turėtume jo priežastis panaikinti, o kas yra priežastim? Žmogus. Taigi tą priežastį panaikinus, viskas pasaulyje prapultų.

Mums nepridera į jų dviejų disputus kištiesi; nes kaip vienas taip ir antras pajudina gana svarbius plačiajai liaudžiai klausimus. Mums tinka iš to tik naudotis ir svarstyti: kokiais keliais eidami galėtume prieiti prie to laimingesnio padėjimo, nesutikdami nelaimių Dėlto meldžiu gerbiamųjų «V. L.» bendradarbių, ir toliau imties už tokio rimto darbo; visuomenė žingeidi dažinot, iš kur atsiranda tos nelaimės, kas sutvėrė netikusį surėdymą, kaip jį panaikyt, ir kokiais keliais eidami galėtume išvengti to viso blogo.

Juk ištiesų visuomenei mažai rūpi atskirų partijų pasigyrimai; jų darbai tegul parodo visuomenei geresnius takus, o ne vien tušti žodžiai; tada nereikės šaukt ir siūlyt savo programos prie kiekvienos progos.

A. B. Strimaitis.

G. Mačtet

Geras Vilkas.

(Užbaiga.)

Greit pasaka sekasi, bet negreit darbas einasi. Yrėsi Bevardis, kaip galėjo ir mokėjo, valkiojosi po mišką ir ant galo prie to priėjo, kad ant jo tik oda ir kaulai pasiliko... Žinomas dalykas, nuo vienų šaknų ir giesmių lakštingalos nenutuksi. Mąstė jis, mąstė ir vis laukė ar greit išsipildys varnos žodžiai ir susilaukė kad jam nuo badavimo akįs išsivertė... Užstaugė nebagas, bet ką — ir nuo staugimo sotus nebūsi...

O Šelmis vaikštinėja sau po mišką sotus, linksmas, akimis varsto, dantimis tauškina ir iš brolio-seiliaus tyčiojasi... «Ką tai, brolužėli-balandėli, tartum Jus Mylista sustaugė? Man ding, kad turbut nelabai smagu gailistaut ir pasninkaut, ką?! Aš užvakar, Ruko telyčaitę a — girdi klausykis, paglemžiau, o gardi, brolužėli, tik apsilaižyt!»

Kvatoja nevidonas Šelmis... Ir visi su juom kartu kvatoja ir iš seilio tyčiojasi, — ir varna, šarka, tarškalas, net ir kiškis.

Šelmį visi gerbia, bijosi jo, o iš to tik juokiasi, tyčiojasi... Kiškis ir tas jį išvidęs, nebėga ir garsiai tyčiojasi ..

— Už ką-gi? — dūsauja Bevardis ir dar žemiau galvą nuleidžia... negal jis dasiprotėt: kuo jis miškui nepatiko. Dar kad Šelmis tyčiojasi, tai nieko stebėtino; bet ir kiškis, ką vien tik vilką užuodęs nusigąsta, bijo, dreba ir tas su Šelmiu išvien... Nuostabu jam, na ir skaudu! Kuo toliau tuo labiau... Juokų ir pasityčiojimų maža, — apmauda visus apėmė... Šarka, varna garsiai savo apmaudą išreiškia už negerą vilko pasielgimą, ir teršimą visos vilkų šeimynos šlovės... Ir kas čia per vilkas, kad nieks jo nesibijo ir dar tyčiojasi — viena tik gėda!... Da ko gero ant tavęs nusižiūrėję ir mus nustos gerbę visi paukščiai!... Visas miškas apsimaudė ir net kiškis (Bevardis patsai girdėjo) savo šeimynoje jį «seilium» vadino, o Šelmį guodot liepė

— Šelmis — tikras vilkas! — mokino kiškis: kaip išpuola ir išvaizda ir dantis ir spėka, — tarus, vilkas kaip vilkas ir gerbti ir bijotis... na, o ant seiliaus tik

apspjaut ir . .

Taip jį persekiojo, taip persekiojo, kad ir miškas jam nubodo.

— Na gerai, jau gerai, išeisiu— nusprendė, kad jau aš jus taip skriaudžiu . . .

Ir išėjo. Išėjo į lauką ir pats savo akimi netiki . . . Aiškiai šviečia saulutė, šildo ir linksmina. Nei tamsumos miško, nei drėgnumo, nei pasityčiojimų. Tyku visur aplinkui, nei mažiausio vėjalio, tik kažin ką viena žolėle taip meilingu balsu šnabžda. Viskas kvepėjo tokia laime ir santaika, liuosybe ir ramumu, kad jis net badą užmiršo Rojus ir tiek! Sudrebėjo iš džiaugsmo Bevardžio širdis,—ir sustaugė iš džiaugsmo . . .

Ne ant gero jis sustaugė . . . Važiavo tuom kart šale pirklys ir pelną skaitė . . Metėsi arkliai, o pats pirklys iš baimės griebėsi už šautuvo, iššovė į staugiantį iš džiaugsmo vilką. O čia tuoj da ištikimi tarnai prišoko . . . Kaip iš ten Bevardis pabėgo ir kokiu stebūklu gyvas išliko, nei pats nepamena . . .

Ir vėl miškas, vėl išjuokimai, pasityčiojimai . . Dar blogiau prisiėjo, neg pirma . . Tik kvatoja Šelmis, o išvien su juo ir visi žvėrįs . . . «Tai tu užsimanei pasaulį išvysti? Uždainavai! Gerai tau, gerai, nelisk kur nereikia!» Kvatojo kiškis už šonų susiėmęs ir mokytas barsukas tik pučiasi. Mato jis, kad nevieta čia jam...—

— Ir išties, matyt, kad ne gyvenimas man su jais. Ne, gana! Lai bun kas būti turi, eisiu pas dėdę Ruką . . . melsiu tarnystos kokios . . .

O dėdė Rukas nuo pat ryto buvo jau inirtęs.—artinosi mokestis o čia lyg tyčia Šelmis vėl telyčaitę pavogė. Tašė jis kuolą iš visų pusių ir keikė Šelmį visokiais būdais; tik dirst! ogi prieš jį vilkas stovi ir da toks baisus nuo ilgo badavimo, taip ir varto akimis . . . Persigando žmogutis «Vardan Dievo Tėvo ir Sunaus! — šnabžda ir pasijudint negali... O tas stovi prieš jį, vuodegaite mosikuoja ir saldžius žodelius kalba:

— Paimk dėde mane, pas save, — aš tarnaut noriu .

— Pas save paimt? — ką tik ištarė Rukas.

— Taip, — atsako Bevardis,— teisingai ir sąžiniškai tarnausiu...

— Atsigavo Rukas ir atsikvošė jo . . . visam kaime pragarsęs savo išminčia, — dar nuo bočių girdėjo, kaip reik vilkui tikėti.

Mįslina jis sau visaip, o jam taip švelniai sako:

— Tai kas? ir paimsiu! Na gi, prisiartink,— sako.

Įsižiurėjo gerai ir kaip duos vilkui kuolu per galvą tarpu ausų, pas tą net burkunkulai išsivertė . .

Vienok išgijo . . . Kiek laiko pragulėjo, bekariaudamas su mirčia nei pats nežino . . Žiūri vėl miškas aplinkui, tamsumas su drėgnumu, žolės visokios. Prisiklausė: vėl visas miškas kvatotekvatoja, — mažas vabaliuks ir tas iš jo pasityčioja, skruzdė ir ta jį pamėgdžioja.

Nuliūdo Bevardis, nerimastis baisi apėmė . . Nesidžiaugia, kad pagijo; geriau jau butų, sako buvę, kad Rukas but mirtinai primušęs . . .

Ir pradėjo mįslyt suvis jau ne vilkiškai . . .

Jis mįslijo: kam jam ta gyvas tis, kas iš jos! . . . Nei sau, nei kitam . . . Badas, šaltis, gėda, pasityčiojimai. O svarbiausia — už ką, už ką, už ką?!

— Ne, užteks jau! — nusprendžiau: ma ją plynia, tą gyvastį, užteks! Eisiu myrio jieškot! . . .

Ir nuėjo . . .

Saulė kepina, tyku visur aplinkui; guli Bevardis, įspraudęs snukį tarp kojų, ant vieškelio ir laukia mirties .

Ilgai jis guli, o jos vis nėra, o jam nei kam ko, kad ir ji veltui ne ateina ir slepiasi nuo to, kas jos jieško . . .

Tuom laik vieškeliu valkata koks ėjo. Ėjo, ėjo ir mato, kad ant vieškelio tartum negyvas vilkas guli . . .

— Oo ir pelnas, — galvojo. — Nors ir niekai oda, išdilinta, na bet vis nors porą skatikų gausiu!

Išsiėmė aštru peilį, taip ir apmirė iš išgąsčio: mato juda vilkas . . . Davė porą šuolių atgal ir lekia tekinas, bet staiga girdi, — šaukia jį vilkas, pats mirties meldžia . .

— Kas per monai? — vienok staptelėjo.

— O, ar neįkąsi? — klausia.

— Ne, . . . - Sako vilkas. — Pats myrio jieškau! . . .

Pagalvojo valkata, pagalvojo — išmintingas buvo! Priėjo atsargiai ir klausia maloniai-švelniai:

— O ar galima tave iš pradžių surišt? Bijau aš tavęs . . .

— Surišk!

Surišo jį valkata, snukį užrišo Užsimerkė Bevardis, o tuoj, tuoj, — laukia jis, — galas man bus . . .

Bet veltui! Užsikėlė jį valkata ant savo pečių . .

— Taip daugiau pelnysiu! — galvojo linksmas ir užganėdintas.

Per jomarkus rieškučiomsi piningus rinksiu! . . .

Guli Bevardis, susitraukęs klietkoj . . . Vaikai jam liežuvius rodo, ponios skėčiais bado, kaimiečiai iš baimės žėgnojasi, o valkata piningus tik renka, renka.

— U-u . . . koks baisus! — kalba visi aplinkui. O jis vis guli, guli — tik retkarčiais sudreba... Kartais kaip žmonės nuo klietkos nueina, pakels galvą ir išsiilgusiomis akimis žiūri į gimtinį mišką . . . Liūdna, apmauda, skaudu . . . O vis tik viduryj, kur tai giliai, giliai, juda kas lyg panašus ant vilties . . ima, tarpais ir užsimąsto: Ar greit kažin išsipildys varnos žodžiai?

Vertė **P. Banys.**

ŽVEJĖJELĖ.

Maža mergelė,
Aš žvejėjelė,
Imsiu ir ausiu
Šilkinį tinklelį.

Kuomet išausiu
Šilko tinklelį,
Imsiu valtelę,
Plauksiu į jūrelę.

Te ūžia vėtros —
Stiprios rankelės
Valdys valtelę
Ant žalsvų bangelių.

Plauksiu per dieną
Ir visą naktį;
Kelią man rodys
Tūkstančiai žvaigždelių.

Jūroj pagausiu
Aukso žuvytę,
Tai bus laimužė,
Mano laimužėlė.

Ko tik prašysiu,
Viską aš gausiu:
Ir puikia pilį,
Dailų sodužėlį.

Kaip aš pastosiu
Pilies valdone,
Jon parsivesiu
Savąjį bernelį.

Po sodužėlį,
Po rasužėlę,
Per vakarėlį
Mudu vaikštinėsim.

Kai balandėliai,
Kai lakūnėliai,
Tik apie meilę
Ten mudu kalbėsim.

Menkutis.

NAUJI RAŠTAI.

Pražuvo. V. K. Račkauskas (Karolis Vairas), vaizdelis. Išleidimas Knygyno «Nauda», 1401 N. Main Ave., Scranton, Pa. 1911. Perspausdinta iš Jubilėjinio «Vienybės Lietuvninkų» numerio. Pusl. 15.

Originalinių lietuvių rašytų vaizdelių taip mažai dar yra, kad kiekvienas iš jų pasirodantįs reiktų labai atidžiai išstudijuoti ir iš to spėti, kokios pas mus rašytojų naujos spėkos pasirodo ir ant kiek toli senosios nužengė dailės ir reališko gyvenimo keliu. P. Račkauskas yra nauja mūsų rašytojų spėka. Jisai mūsų raštijoje išžengė kaipo beletristas dar vos nuo keleto metų ir jau spėjo atkreipti į save skaitančios publikos akis. Kas pirmiausia patraukia skaitytoją Račkausko vaizdeliuose? Tai reališkumas ir tikrumas tu žpatų, kurios jo aprašomos. Jos kalba liuosai, kaip ir paties gyvenimo pasaka sekasi. Štai vaizdelyje «Pražuvo» mokyklos direktorius užsimano išvaryti iš mokyklos biednos skalbėjos vaiką ir atranda labai lengvai priekabę, kad studentų būte pavogė kas ten auksinį laikrodėlį. Faktas buvo aiškus, kad pavogė visai kas-kitas, bet direktorius, nori išvaryti iš mokyklos biedną vaikiuką, ir primeta jam bėdą. Nieko negelbsti biednos motinos ašaros direktoriaus širdis nepasijudina, ir vargšė motiriškė turi išeiti iš mokyklos, vedina savo sūnelį, o varpai jai kelią einant priskambina liūdną melodiją: «Pražuvo... Pražuvo». Kiekvienas iš apysakėlės veikėjų gyvas už save kalba ir visas vaizdelis sykiu taip garsiai kalba, jo dissonansai susilieja į tokį milžinišką balsa, protestuojantį prie toki tamsų ir baisų gyvenimo paveikslą, kad skaitytojas pajunta savyje čielą audrą tokių-pat protestų, jam širdis užsikuria baisia keršto ugne prieš padarytą neteisybę. Tai reališkoji vaizdelio pusė.

Bet yra kita pusė Račkausko vaizdeliuose, kuri taip-pat metasi į akis ir, iš dalies, atima vaizdelio dailumą — tai parinkimas pačios tėmos, arba užmezgimas krizio. Dailininkas būna tas didelis, kuris parenka krizį iš daugiausiai atsitinkančių gyvenimo apsireiškimų, o ne sugalvoja tam tikrą ir mažiausiai gyvenime besirandantį. Paimkim ir «Pražuvo» vaizdelyj, pats krizio užmezgėjas-direktorius, pasirodo ėsąs visai nenormališku žmogumi. Tai koksai baisus išgama, kuris tyčia sutveria gyvenime pragarą. Tokių žmonių labai maža tėra. Didžiausi piktadėjai pildo piktadėjistes visai netyčia, pildo iš negero persitikrinimo, kad tas yra gerai, kad jis pildo ar tai žmonių labui ar tai valdžios norams intikdamas. Ir tada tai išsiverčia visas tragiškumas ir komiškumas paveikslo, iš kvailai suprastos idėos. Žmonės žiūri į tą paveikslą. pasižiūri į save. ir sako: tai mat kaip dar pas mus suprantama gyvenimas! Juokiasi žmonės ir podraug verkia, kad miniamasa tebevelka didelius gyvenimo tamsenybių lenciugus. Būna ir tokių, kurie, kaip tas direktorius, nori įsitikti turtingesnių studentų tėvams. Bet už tai juk jis nesitiki gauti pagyrimą nei iš valdžios nei iš žmonių. Tokie išgamos nėra parenkami į apysakų karžygius. Apie juos kiekvienas perskaitęs, pasakys: juk tai yra sumišėlis! Jam vieta be protnamyj arba ligonbutyj!

Tas tai ir galima mūsų jaunam beletristui priskaityti prie negativiškosios pusės. Bet jis dailės uždavinį gerai supranta, ką parodo jo apsakymėliai. Todėl męs turime viltį, kad laikui bėgant jo talentas subręs į tikrą apysakų rašytoja, kurių, deja! męs taip mažai teturime, ypač taip pageidaujamų ir taip skaitytojams prieinamų reališkų apysakų. Kas kaip nori tegul sako, o mums dekadentiški ir migloti raštai dar perunkstyvas pasikėsinimas! Palinkėti tik reikia p. Račkauskui, kad jis rašydamas ateitų tankiau pas lietuvius, jų gyveniman pažvelgtų, jų vargus ir jų linksmybes savo plunksna apipieštų ant mūsų tuščio ir tamsaus gyvenimo fono. Svetima dirva mums kad ir suprantama, bet ar gi jau taip negalima rasti paveikslų ir mūsų gyvenime, lygiai kaip ir šitam vaizdeliui buvo paimta pavokslai tikrai iš rusiško gyvenimo. Rods dailininkas, kaip kurie, sako, suprantąs dailę įvairiose kalbose ir jam vis tiek esą lygiai atviros durįs į kokios jis tik tautos gyvenimą ne pažvelgs, bet męs tam nenorėtume tikėti. Rašytojas privalo daugiau žinoti apie tuos žmones su kuriais ant vienos žemės gimė, vienoda kalba ir tradicijomis tapo išauklėtas, negu apie svetimos tautos žmones kuriuos tik netikėtai ir per trumpą laiką gyvenime teko pažinti. Gal dėlto ir «Pražuvo» vaizdelio direktorius išėjo visai nenaturališkas, bet koks tai netikėtai įsižiūrėtas pusišgamis, kokių vargiai daug rasis net ir pačių rusų tautoje, kad ir jau visokių reakcijų blaškomoje, kad buvo paimtas iš neprigimtos autoriui tautos. Atkartotume męs autoriui palinkėjimą, kad jis atsistotų ant lietuvių gyvenimo dirvos. Ar čia maža paveikslų? Ne. Čia yra neišsemiamas dailininko beletristo tėmoms šaltinis: apie lietuvių blaškytą tautą historijoje, apie mūsų senelių krauju nupirktą krikščionybę, apie šimtmetinių kovų audras ant Lietuvos žemės, apie kryžeivių siautimą tarpe Baltiko ir Vislos — tai iš historijos didelių dramų. O šiandien ar jau lietuvio gyvenimas taip tuščias, kad beletristas nerastų ką iš jo aprašyt? Ne, pilko milžino-lietuvio gyvenimas tebelošia aną baisiąją dramą savo historiškos kovos už būvį. Milijonai tėmų ir paveikslų šitame gyvenime, jeigu gerai paimti, sudrebintų netik lietuvį skaitytoją, bet ir svetimtautį. Ana Rimša ir kiti nedidelė dar krūvelė mūsų dailininkų-piešėjų jau pradeda ištraukti tokius didelius mūsų gyvenimo vaizdus ant drobės su pieštuku, kad lietuvių dailininkų parodos atkreipė jau akis ir svetimtaučių. Tūkstančius metų gyventų Lietuvoje tokie Rimšos ir jiems niekados nepristoktų tėmos savo paveiklams. Dailininkas-rašytojas yra daug didesnis, kuris pažįsta savo tautą ir ją aprašydamas išreiškia didžiausią meilę ir neapykantą, grožę ir piktybę, augštybę ir bedugnes; pasiekia rubežius kur gimsta tautos skaisti ateitis ir kur miršta jos nedoroji praeitis Tada rašytojas, būdamas savo tautos pranašu, būna podraug ir visatautišku arba internacionalu, visažmogiu. Tokios dvasės raštai pakelia tautą mylėti save ir visą žmoniją. Nes kas nemyli ir nepažįsta savo tautos, tas niekados negali mylėti ir kitų tautų, negali pamylėti ir visų žmonių O mums reikia raštų, kurie mus sužadintų prie meilės savęs ir kitų.

S.

Draugija, N51. Pusl. 294—193. Nemokamas priedas **„Ateitis"** N2. Pusl. 64—33.

Pačioje „Draugijoje" iš svarbesnių raštų yra kritiškas piešinys „Žemaitė" — P. Kragas per žvelgia mūsų talentuotos rašytojos vaizdelius Toliaus užbaiga straipsnio apie Finlandiją. Kalbos dalykai: ar priešdėlis da tikrai nelietuviškas? „Ateityje" — turinys silpnesnis, išimant neblogą straipsnelį „Atmintis" — išvedžiojimas ir patarimas, kaip reikia kultivuoti-stiprinti žmogaus atmintis.

ANGIES GALVA IR UODEGA.

(Indusų sakmė.)

Angies galva ir uodega sykį susiginčijo, katram iš jų eiti priekiu. Galva sakė:

— Tu negali eiti priekiu, nes neturi akių ir ausų.

Uodega atšovė:

— Taip. Bet aš turiu pajėgą, aš tave judinu; jeigu aš noriu, tai švyst! apsisuku aplink medį, ir tu negali nueiti.

Galva sumanė:

— Persiskirkim!

Ir uodega atitrūko nuo galvos ir nušliaužė sau; bet tik nusišalino, užslinko ant skylės, inkrito ir pražuvo.

Pagal Tolstojų **A. B.**

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI.

Garbi redakcija! Tankiai matau, kad jųs išaiškinate visokius klausimus; tad meldžiu, paaiškinkit ir mano.

«Be Dievo daleidimo nieko gamtoje neatsitinka» kad nei plaukas nuo galvos nepuola. Tad kamgi Dievas daleido Jievai nusidėt, kuri buvo padaryta iš Adomo . . . šonkaulio? Kad išvaduot žmoniją nuo pražuvos, Dievas siuntė savo sūnų, idant jį žydai nužūdytų. Tad Dievas Tėvas jau seniau buvo padaręs planą, nes jisai turėjo siųst ant svieto budelius ir Judošių, kad jiems Kristų parduotų! Tai kamgi tuos savo silpnus sutvėrimus dabar pragare per amžius kankina? Dėlko Kristus, būdamas tikru Dievu, nedaleido visoms tautoms jį vienaip suprasti? Iš kur mūsų kuningai žino, kad yra pekla ir kaip pekloje nusidėjėliai kankinami? Juk peklose, apart Kristaus, niekas neėsąs buvęs... Aš viską tą laikau už išmįslą ir, kad aš kada kojas užriesiu, ar Dievas ir mane siųstų į peklą? Aš su tuom nesutikčiau, nes aš neprašiau, kad mane butų siuntęs ant šio svieto, o jeigu ir siuntė, tai tegul butų suteikęs protą, Jį suprast

A. V. Vasnelis.

Schenectady, N. Y.

Tamsta tiek prirašėt klausimų, kad į juos atsakant reiktų prirašyti keletą knigų. Šitie visi klausimai jau senai išrišti dvejopu būdu: per teologus ir per mokslą. Nors teologų ir mokslo išrišimai yra taip tolimi vienas nuo antro, kaip dangus nuo žemės, vienok galutinam išvedime abudu sueina į daiktą ir parodo, kad visas religijos mokslas apie Dievo apveizdą buvo sutvertas ilgais tūkstančiais metų, kada žmonės patįs buvo silpni, nemokėjo kovoti su gamta, todėl patįs savo silpnumą matydami, išsidirbo savo vaidentuvėje augščiausią galybę, kuri juos valdo ir gina nuo viso ko blogo. Taip ir gimė idėa apie Dievą. Iš šitos idėos mokslas nesijuokia, bet mato tiktai senųjų amžių žmogaus silpnybę. Tie milijonų-milijonai žmonių, kurie pelenais kapuose sudulėjo, nėra ką kritikuoti. Juk jie savo religijas sutvėrė visai netyčia, kad va kokiuos tenai būsinčius Tamstą ar mūsų redakciją paerzinti. Buvo gadynės, kad žmonės sau Dievo apveizdos — «kad nenukristų nuo galvos nei plaukas», reikalavo. Bet naujos gadynės atėjo. Žmogus užkariavo ugnį, vandenį ir orą. Žmogus pasiliko drąsus ir mažai bereikalauja sau kokio viršgamtiško apgynimo, nes jis pats save apsigina. Todėl ir tikėjimas į Dievo apveizdą eina silpnyn. Palauksim toliau, pamatysim dar didesnę paties žmogaus drąsą ir galybę.

Apie Dievo sūnaus atėjimą išliuosuoti žmones iš nuodėmių mokslas yra taip jau pačių žmonių sutvertas. Valia yra į tai kam tikėti arba netikėti. Jisai turėjo savo didelę prasmę anuose laikuose, kada reikėjo žmonėse palaikyti dora ir draugiški įstatymai. Bet šiandien žmogus ant tiek išsitobulino, kad gali užlaikyti dorą ir įstatymus visai neprisilaikydamas to mokslo. Apšvietimas žmogų dorina, o neapšviestam žmogui da ir šiandien nėra kitokio doros sargo, kaip religija. Kada žmonės labiau apsišvies, jie padarys su religija kaip norės.

Pragaras arba pėkla nėra tikrojo mokslo pripažinta. Pati religija neparodo, kur ji butų ir apie tai dabar vis nedrąsiau beišsitaria. Taip va Amerikos krikščionių baznyčiose Tamsta beveik negirdėsite su pragaru gązdinant. Beje. tie visi klausimai išpuola ne mūsų laikraštyje aiškinti, bet tam tikruose organuose, kurie religijos reikalais užsiima kaip va «Drauge» ir «Žvaigždėje».

ŠPIKUČIAI.

Ar nematėt kas „Šviesos"?

«Katalikas» N16 praneša, kad iš Waterburio pasirodžiusi laikraštis «Šviesa», būtent kun. Saurusaičio pagaminta.

Dabar waterburiečiai be paliovos su žibintuvais jieško, kur ta «Šviesa», bet niekur neranda.

Waterburietis.

Och, klaida.

Panaktinis: Šituo jųs neatrakįsite durių, nes kišate savo cigarą!

Girtas: Ak Dieve! Reiškia aš surūkiau savo raktą!

Teisme.

Teisėjas: Kaip jųs galite sakyti, kad šita pavogta nosinukė yra jūsų? Žiūrėkite, aš irgi lygiai tokią turiu.

Apvogtasis: Tai reiškia kad iš manęs pavogė dvi nosinukes, o ne vieną!

KAZYS PUIDA

Žemes Giesme

APYSAKA.

PIRMOJI DALIS.

(Tęsa.)

Kas-gi čia dabar daryti?

Piktas, susiraukęs vaikščiojo Batutis aplinkui trobų, barė darbininkus, tarytum jie buvo kalti, kad jis jokios išeigos iš tų pinklių nebesusiranda.

Galų-gale atkaklumas nutilo. Ir pats nežinodamas kokio jausmo vedamas, nuėjo per kalnus pas Ogintą. Pamažu ėjo, murmėjo kaž-ką sau po nosim, padugyne atsisėdo ir ilgai galvojo eiti ar ne Paskui atsikėlė, paėėjo kalnu ir staiga atsisuko, mosterėjo ranka, krusterėjo galva ir piktu balsu pratarė, lyg save guozdamas:

— Trauk jį visi velniai!

Jau netoli namų buvo sugrįžęs, kuomet netikėtai dar-gi dėl savęs, atsisuko ir greitais žingsniais, tarytum pats savimi nepasitikėdamas ar vidaus kovos išrišimo bijodamasis, nuėjo pas Ogintą .

Ugninis, purpuro varsos, saulės kamuolys ritosi už artymojo miško. Jau tik trečdalis to kamuolio tebuvo matyti, tečiaus šviesa klojos dar ilgais spinduliais kalnų viršūnėse, kurios metė ilgus, tamsius šešėlius ir savo viršūnėmis maudėsi drumstose Nemuno rudens bangose.

Medžiai stovėjo pusiau nuogi, pusiau apmirę, pusiau užsnūdę. Tiktai aitrus rudens vėjas supo pusnuoges šakas, pynė beržų rykšteles nesuprastinan rudens audimo marginin, kėlė pusgyviuose lapuose aimanojimo ir gedulių maldas...

Laukai gulėjo išsitiesę, pavargę, yt būtų gilian žiemos snaudulin besirengę, iš kurio ketino kelties atnaujinti, jauni, tverenčios jėgos pertekę.

— Ir slaptingųjų jėgų liepiama, gamta gimdo ir marina... Kaip tlėnas, ji palaiko tą, kas gyvenimui jėgų pakaktinai turi, marina tą, kas gyvybės sandėlį išeikvojo... —Tarė Ogintas į Simoną

Sėdėjo ant gonkų ir liūdėsio pilnomis akimis dairėsi po apylinkę, kuri dar taip neseniai gyvybės varsomis spindėjo.

— O kaip greitai žmonės savo gyvybės sandėlį išeikvoja! — Stebėjos Antanas Simonas.— Kaip pažvelgi praeitin, ten sutinki šimtamečius žmones, sutinki juos geležine sveikata ir plieno raumenais. Dabar-gi kas?... Vos trisdešimtį atsiekė, o jau pražilęs, jau sakosi vieną koją graban įstatęs laiko...

— Ha, ha!... Nyksta žmonija kūniškai, nes jos siela keliasi iš amžių šnaudulio. Kūnu daugiausia ligšiol gyveno, dabar prižadino sielą ir ja gyventi nori. Tokiais žmonijos gyvenimo didžios atmainos metais, šių laikų karta turi paimti ant savęs užmokesnį už ateities nuoseklumus.

— Bet ar taip greitai atsieks tokią didžią ir pamatinę gyvenimo atmainą?

— Laiko nurodyti negalima, nes neapribosi pažangos žingsnių, kurie dar-gi būsimųjų amžių bedugnėje galo neturi, ir ji negali tvirtai ir tikrai nurodyti kur, kuomet ir kokiose aplinkybėse gimė pažanga. Man taip rodos, kad ji gimė tuomet, kuomet didisai Niekas gimė — ji gyveno dar-gi prieš Dievui žmonių protuose gimsiant. Nes Dievo gimimas — tai jau pažangos darbas...

Staiga už durų prabilo skardus, gyvenimo linksmybėmis virpąs, Viktutės balsas:

— Šičia, šičia meldžiu. .

Ir už valandėlės tarpduryje pasirodė gelsvo plaukų vainiko papuošta mergaitės galva ir sušuko į brolį:

— Jurguti, ponas Batutis tavęs ieško.

Oginto akįs nustebo ir akimirksnį jis nė žodžio ištarti negalėjo. Antanas pakėlė apžėlusią galvą ir kaž-ką sumurmėjo sau po nosim.

— Prašyk, prašyk šičia! — sušuko susigriebęs Ogintas.

Įėjo Batutis, pasisveikino, atsisėdo ir sunkiai atsiduso

— Malonu man, kad kaimynas manęs neužmiršti, dar atsilankai — pradėjo Ogintas.

— Kur beužmirši — šypsodamas atsiliepė Batutis — Kad ir norėtum užmiršti, visgi negali.

— Kodėl?

— Žmonės visi tik ir kalba ką apie tamstą.

— Ė! Žmonių kalbos — vėjo malūno malinys, — įbruko Simonas.

— Nevisuomet, nevisuomet, — priešinos Batutis.

— Nenorėdamas turiu pripažinti tamstai tiesą, — stengėsi užmegsti kalbą Ogintas. — Labai dažnai žmonių kalbose daug teisybės slepias. Nors teisybė širmu žirgu jodinėja, tečiaus visi žmogaus jausmai, kad ir be sąvokos, stengiasi aukščiausios teisybės laipsnį atsiekti.

— Na, o kaip išrodo kaimyno aruodėlis, ar gerai pritvinko. — kreipė kalba Antanas kiton pusėn, nes matė, kad tokie dalykai Batučiui ir nerūpi, ir jis jų nesupranta.

— Šiaip taip, didelės šiais metais bėdos nebus. — Tarė Batutis.— Pašaro pakaks ir grūdo Mauškei galima bus parduoti.

— Na tai ir laimingai užbaigsime vienus vargo metelius, — pridurė Ogintas, bet jautė, kad pasikalbėjimas neis lengvai, nes gerai žinojo, kad Batutis jokio svarbaus reikalo neturėdamas, taip neateis.

Viktutė pakvietė prie vakarienės.

Jurgis trukterėjo Antaną už rankovės ir tas tuoj suprato kame dalykas. Prie vakarienės nesiliko, atsisveikino ir išėjo namó.

Per vakarienę kalbėjo apie šį, apie tą, bet visi juto, kad Batutis nerimsta. Todėl tuoj po vakarienės, Ogintas pasikvietė Batutį savo kambarin, pasiūlė jam pypkį, prašė sėsties, o pats užsidegė papirosą. Batutis tuoj ir pradėjo:

— Vakar turėjau labai nemalonų susirėmimą, — tarė.

— Na, kas-gi tokio?

— O tas valkata Mačiūnas...

— Mačiūnas! — nutęsė Ogintas.

— Maniau sau: sakyti ar nesakyti kaimynui, bet pagalvojau, kad bus geriau pasakius.

— Tamsta labai įdomiai pradedi; matau, kad kaž-kas nepaprasto.

— Tai-gi, kad nepaprastas dalykas. Tiek metų čia gyvename, tiek visokių žmonių praleidome pro savo akis, bet judošiaus dar neturėjome.

— Judošiaus? — nustebo Ogintas.

— Trumpai ir riestai kalbant, Mačiūnas surašė skundą ant tamstos ir kaimynų ir prisispyręs norėjo mano parašą išgauti.

— Tai šitaip!

— Nu-gi! kantriai klausiaus ligi galo, bet kuomet priminė žandarus, nebeiškentėjau. Sudaužiau botkočiu ir dumblan smarvę išmečiau

— Ar tai galimas dalykas? — netikėjo Ogintas.

— Ar galimas? — pyko Batutis.— Tam velniui viskas galima .. Guli niekšas dumblynėje ir šaukia: «Nenori, kukuže, su manim išvieno eiti, teks ir tau.»

— Ačiu, širdingai ačiu tamstai už perspėjimą, tiktai aš tuo perspėjimu nesinaudosiu. Turime daug žmonių, kurie aklai vyresnybės laikosi ir klauso, reikia vieną kartą tasai vergiškas ir aklas paklusnumas panaikinti. Nė žodžio netarsime jiems, bet kuomet atpleškės žandarų gauja ir mus visus, nė tamstos neišskiriant, iškamantinės ir, aiškus dalykas, nieko neras, tuomet žandarai patįs mūsų darbą atliks.

— Gal ir bus taip gerai, — abejojo Batutis.

— Be abejo bus gerai. Gerą žmonės greitai užmiršta, bet blogą ligi mirsiant atmena. Jau toks žmogaus būdas Antrą vėl vertus, gal tas Mačiūnas to skundo nebepasiuntė.

— Jau! jis tau nebepasiųs! Kad būčiau kitoniškai su juo kalbėjęs, tai gal nebepasiųstų, bet po mano botkočių nieko nebus — pasiųs žaltys.

— Pats savo vilagus įkiš!

— Dieve duok, kad nelaboji jį kur išneštų. Ką čia žmones beprigaudinėja.

— Viskam bus galas, — ramino kaimyną Ogintas.

— Galas tai bus, bet kad laukti nu-

(T. b.)

PR. VAIČAITIS IR JO DAINA.*)

(Dėlei 10-metinių sukaktuvių.)

(Užbaiga.)

Žinoma, gilios poezijos dideli kritikai pas mūsų Vaičaitį neras. Bet reikia neužmiršti, kad jis apdainavo tik tą, ką matė Lietuvoje savo akimis Nesirūpino jis poezijos švelnumu Ir dėlto tai jo poezija nors negili, bet už tai neišpasakytai plati ir originališka, taip kaip platus yra visas žmonių gyvenimas. Randame pas jį eilutes nors ir be jokios ideos, bet gyvai pasemtas iš prastų žmonelių dvasios ir burnos. Štai kaip jisai pusiau-rimtai, o pusiau komiškai rodija vaikinams nesiskubinti su apsivedimu, kad nesuvaržyti liuosų jaunų dienų. Sako:

Neveskie, vaikine,
Neveskie pačios!
Neteksi, vaikine,
Liuosybės saldžios!
Pabuvus su vyru
Pati nors metus,
Nekartą jį meta
Ir myli kitus.
Norėsi pas draugą,
Kaimyną užeit, —
Pati susiraukus
Neleis tave greit.
Nueisi pas lekų
Nors stiklą ištraukt,
Kad vargą nuo savęs
Nors sykį nubraukt, —
Pati namie bando
Visaip tave dergt,
O kaip tik pareisi,
Pradės tuoj ir verkt.
Už buvį, tėvynę
Atseis tau kovot, —
Pati išsišiepus
Tuojau ims vaitot.
Neveskie, vaikine,
Neveskie pačios:
Neteksi, vaikine,
Liuosybės saldžios!

Neaplenkia Vaičaitis ir mūsų lenkomanų kuningėlių, kurie jau tuomlaik buvo pradėję karę su svietiškaisiais inteligentais ir lietuviais patriotais. Jis pilnas sarkazmo pašvenčia jiems eilutes, užvardinęs «Daina»:

Padainuosių gražią dainą,
Padainuosiu aš visiems —
Kaip mus broliams peštis eina,
Nors vargingai būvantiems.
Kaip doringas kuningėlis
Po bažnytinių maldų,
Prisisiurbęs degtinėlės,
Tarp jį gerbiančių žmonių,
Šoka ant inteligentų....
—«Kam už žmones juos rokuot?
Jie užmiršta Dievą šventą,
Ant mišių nenori duot.
Jųs į Maskvą tik neleiskit,
Jeigu mylite vaikus...
Vienus kuningus tik veiskit —
Džiaugsis kožnas tuo iš jus.
Šie už Dievą nors kariauja,
Švenčia dienomis šventoms,
O studentai tik girtauja
Arba šoka su mergoms.
Be škaplierių, be ražančių,
Per dienas visas girti,
Kiek mus širdžiai daro kančių
Tie maskoliai mus nauji.
Prisikošę, kaip baisybės,
Mįslių, Dievo uždraustų,
Platina jas, kaip gudrybę,
Tarpe jus, prastų žmonių.
Negana paleistuvystės
Jų ištvirkusiems jausmams·
Reik kokios ten lietuvystės,
Kaip žaidimų jus vaikams.
Neklausykite tik jųjų,
Su jų mokslais išverstais,
Ir tuoj būsit tarp šventųjų:
Bukit lenkais tik tikrais!»

Bet tuojaus potam jis uždrožia ir patiems inteligentams, kad jie be jokio rimtumo kartais kimba Lietuvos kuningus keikti, nors ir patįs bastosi toli nuo Lietuvos, savo brolių reikalais nesirūpina, kaziruoja ir girtuokliauja. Sako:

Štai juristai, parvažiavę
Atlankyt baltų tėvų
Ir baltakės paragavę,
Šoka tuoj ant kuningų:
—«O jųs, prabaščiai šėtonai!
Jums tėvynė svetima:
Nors ir riebųs jūsų šonai,
Bet galvoj tik tuštuma!
Kam jus darbus mus naikinat,
Kam išraujat mus mįslis?
Veidmainystę tik sodinat, —
Bet prie mus ji neprigis.
Išsigersim po stiklinę...
Pamylėk, tėvukai, mus!
Išsigersim už tėvynę, —
Mūs darbų diegai nežus.»
Ir degtinės prisikošę,
Smagus jau visi, linksmi
Sau per naktį kortoms lošia:
Tai šienpiutė jiems graži!
Ir degtinės prisivarę .
Kiek tik gali, be mieros,
Nieko gero nepadarę,
Traukias vėl iš Lietuvos.

Sunku perduoti šioje trumputėj paskaitoj, kiek velionis Vaičaitis yra indėjęs į savo dainą Lietuvos liūdnų paveikslų. Norint pilnai suvaikščioti tais takais, kuriais po Lietuvą skrajojo mūsų jauno poėto dvasia, reiktų perskaityti visos jo eilės vienu pradėjimu. Bet čia męs neturime nei laiko, nei pagaliaus ištisas skaitymas padarytų tokį įspūdį, kokį padaro mums tik perbėgus svarbesniuosius Vaičaičio poezijos ruožtus. Tikrų poezijos perlų yra kiekvienose jo eilutėse; bet yra tokių, kurios galima pavadinti tikra poezijos grožybe. Prie tokių galime priskaityt pajieškotinos skaistybės eilutes apie keliaujantį ištrėmiman lietuvį už platinimą lietuviškų raštų, kurias čia ištisai privedame:

Laiminga saulutė į vakarus leidos,
Lakštingala bandė taisyti stygas,
Tik liudnas lietuvis vis galvą nuleidęs
Keliauja į «ssylką» už mielas kningas,
Ir viens sau dainavo: «Sudiev, tav šalele!
Aš mielą paveikslą tavosios graznos
Nors dvasioj nešiodams, atminsiu dienelę,
Kaip dirbau ant brolių viengenčių naudos;
Kaip dygų erškėtį tamsybės naikindams
Aš brolius viens kitą mylėt mokinau,
Kaip gudb žabangus klastingus gadindams
Aš pats į kalėjimą baisų patekau.
Sudiev sengalvėliai, ką mane auginot,
Nelaimės sulaukė balti jūs plaukai,
Kam mane apraudat, kam save žavinat?—
Ant niekų nueis visi jūs atdūsiai.
Sudiev jus nameliai, prasti, bet meilingi,
Ir dėkui lakūnai už jūs giesmeles;
Ne vieną aš kartą, dar būdams laimingu
Klausiau jųs, gėrėjaus ir rašiau eileles.
Ir jus tuoj išlėksit ir mane išvaro
Į svetimus, tolimus gudo kraštus,
Jųs sau bečiulbėsit, bet man nieko gero
Nėr laukt, nukeliavus į gudo nasrus.
Nei žodžio, nei mįslies nėr kam pasakyti,
Nėr kam padejuot, tenai nieks nenuskųs,
Kaip žydinčią gėlę, kad tinkas nuskinti,
Numesi — ir vėjas kas-žin kur nupūs
Suvytusią, seną į kokį liugyną.
Bet ne — nepražūsiu, ateis ta diena,
Aš vėlei sugrįšiu į mielą tėvynę
Kada bus nelaimė šiek-tiek užbaigta.
Ir vėlei aš mielus draugus pamatysiu
Ir jųjų suspausiu širdingas rankas,
Ir ką aš dariau ir toliau tą varysiu
Ir platįsiu broliams naudingas kningas»....
Ir pabaigė dainą....ir pančiai žvangėjo
Ir narsiai pradėjo lietuvis keliaut,
Ir drąsiai sargybon jisai pažiūrėjo:
Pastipkit, maskoliai, ant jųs tik nuspiaut...

Labai skaudėjo širdį Vaičaičiui žiūrint į lietuvių nesutikimus, kurie, deja! ir po šiai dienai neišnyko Taip jis vienoje savo dainelėje sako:

Nuo lenkų męs paėmėm madą prakeiktą:
Peštynių naminių negalim užraukt...
Ar žinote, vyrai, mums Bismarkio reiktų,
Kad mus kas galėtų į kruvą sutraukt....

Ir toliaus vėl su sarkazmu sako:

Tai imkim jieškokim tą Bismarkį kitą,
O gal ir rasime kur-nors karčiamoj....

Žinoma, jis apdainuodamas tik savo gadynę, pasakė tą tik taip sau, paviršium. Jis negalėjo plačiau išvesti, kad lietuviams nereikės Bismarkio, kuris «į kruvą mus sutrauktų», kaip tasai geležinės valios žmogus sutraukė vokiečius. Kada lietuviai ant tiek apsišvies, kiek tada buvo apsišvietę vokiečiai, tai smulkųs vaidai patįs išnyks, nes mūsų vientaučiai tada tokių vaidų gėdysis, kuriuos dabar stato už didžiausį dalyką.

Taip apdejuodamas savo tėvynės ir brolių nedales-vargus poetas este suėdė savo širdį ir patsai pasijuto, kad jam gyvenimas jau nebeilgas. Pilnomis gailesio ir susikrimtimo eilutėmis, sykį Vaičaitis dainuoja:

Jau pajėgos mažinas; vystu, kaip lapas;
Jau protas liesesnis, šaltesnė širdis,
Ir greitai slogįs mane amžinas kapas,
Ir plaus mane užmaršos greitai vilnis.
Bet geisčiau žinoti labai aš širdingai,
Ar bus nors toliau tau, tėvyne, geriau?
Kada, o brangiausia! tu būsi laiminga?
Kada gi kvėpuoti galėsi lengviau?
Kada gi ant tavo išartos krūtinės
Liuosybės dainutę vaikai užgiedos?
O bočių žilųjų vargus atsiminę,
Širdyj atsidus ir, kaip reik, pagnodos?...

Neužilgo potam Vaičaitis atsigulė į grabą. Tos liuosybės, kurios jisai gėsavo, nebesulaukė. Tik po keleto metų lietuviai atgavo savo spaudą ir prasidėjo Lietuvos kultūrinis atbudimas. Jeigu šiandien Vaičaitis dar butų gyvas, jisai taip-pat rastų neišpasakytą daugybę troškimų lietuviškosios sielos ir juos apdainuotų. Tokie žmonės visuomet savo gyvenimą pripildo žibančios grožybės darbais; jie visuomet veikia už visą tautą. Bet tokių žmonių labai mažai tėra. Tik retkarčiais juos kiekviena tauta sau pagimdo, lyginai kaip brangus žolinai tik per ilgą laiką sukrauna žiedą. Užtai kai tokis žiedas pražįsta, tai pripildo kvėpėjimu ir malonumu aplinkui save visą gamtą.

Mūsų tauta dar labai neturtinga tokiais žmonėmis, kaip buvo neužmirštinas mūsų poetas Franciškus Vaičaitis. Tam daugelis yra priežasčių. Bet didžiausia priežastis yra labai silpnas auklėjimas lietuviškų vaikelių šeimynose. Mūsų motinos bemokslės ir labai mažai teturi patriotizmo, tėvynės meilės. Iš mūsų šeimynų išeina svietan labai smulkios dvasios vaikinai ir mergaitės. Labai laimingas dar būna tas, kuris turi nors prigimęs biskį stipresnę valią. Toksai paskui gyvenime pajėgia sau pasirinkti atsakančią lavinimosi šaką, ir ilgainiui, per ilgų metų triūsą, išeina į žymesnius žmones. Bet didžiuma mūsų jaunimo tebeklaidžioja šuntakiais. Jieškosi visokių dievų, ragauna visko po biskį ir nieko neprivalgo. Jieškosi tik blizgučių, o niekuomet iš jų nesukrauja dvasiškos mantos, kuri suteiktų laimę ir jiems patiems ir pasigrožėjimą visai tautai. Pas mus dar nėra tokių stiprių vyrų ir moterų, kurie atsiduotų kam-nors vienam, kaip F. Vaičaitis atsidavė tik poezijai. Kad pasiskirtų sau kokią mokslo ir lavinimosi šaką, kad studijuotų atsidėję per visą gyvenimą vieną dalyką: vieni historiją, kiti filosofiją, treti dailę, ketvirti poeziją, penkti sociologiją, dar kiti lingvistiką etc. Pas mus, vos pramokęs rašyti ir kokias dvi tris kalbas tuojaus rašo ir poezijas, ir korespondencijas, ir filosofiškas bei tikėjimiškas polemikas, ir apie sociologiją, ir apie politiką, ir apie ekonomika, ir kuopose vadovauja ir konferencijose eibes kelia, ir teatrus lošia, ir viską daro, nes jiems matosi, kad jau viską gali. Ir žinoma, iš to nieko neišeina. Juo toliau, tuo labiau mūsų tokie jaunikaičiai eina dvasioje smulkyn, sujra pastovume, o jokios didelės pasauležvalgos niekados nepaspėja išsidirbt, nes dėlei jų pradėtų darbų reiktų jiems tūkstančius metų pragyvent.

Tebūni mums pavyzdžiu mūsų garbingos atminties F. Vaičaitis, kuris jau nuo 13-kos metų kūdikystės buvo pasišventęs vienam dalykui — tai dailei ir nužiebęs su jaja Lietuvos padangę, su daina pragyveno savo visą jauną gyvenimą, atidavė tam pašaukimui savo visą sielą, su daina atsigulė į grabą, o ir iš anos pusės grabo tebeskamba jo žodžiai lietuvio širdyje, ir skambės iki lietuviškas žodis bus girdžiamas ant šio žemės skritulio.

J. O Širvydas.

—————: o :—————

S. Orlovskij.

PRELEGENTAI IR KNINGOS ŠVEDIJOS KAIME

(Užbaiga.)

Kuomet šie savistoviai rateliai atsirado Švedijoje, buvo girdimi balsai, jog jie — yt grybai: nesuspės pasirodyti ir žus. Tačiaus tasai pranašavimas neišsipildė. Rateliai ištiesų, yt grybai po lietaus, gausiai sudygo. Dabar jų daugiau dviejų šimtų. Bet jie nei nemano žūti. Visiškai atžagariai, jie stiprėja ir plėtojas ir priima įvairiausias formas. Visa tai parodo jų gyvumą, jų tikrą sąryšį su gyvenimu, iš kurio reikalavimų jie gimė.

Dabar Gerųjų Templierų ordeno rateliai pripažinti vyresnybės ir gauna kasmetinę subsidiją iš vyresnybės lygiai kaip augštesnėsios liaudies mokyklos ir lekcijinės sąjungos.

Švedų inteligentija karštai prijaučia toms mažutėms apšvietimo sąjungoms, nes joms pasisekė gyveniman inkūnyti vyriausias šių dienų Švedijos ideėlas: **žmonių apšvietimas, pačių žmonių gyveniman įvykdomas.**

3.

Tas pats ideėlas pagimdė keliaujančias bibliotekas, kurios neturi dar nei penkių metų.

Šio straipsnio autoriui teko matyti tokios bibliotekos vakarų Skonijoje .

Kiekviena biblioteka telpa mažutėje spintelėje ant dviejų lentynų. Spintelė padaryta labai tvirtai ir dailiai iš geltonai poliruoto medžio, iš šalių pritaisyti dvi ausi kilnojimui. Jas paprastai dirba vietiniai dailidės ir apsieina 8 kronas (4 rub.). Švedijoje gelžkelio stočių nešikai (dar-gi užkampiuose) nieko neneša ant pečių ar rankomis, o kiekvienas jų turi mažutį patogų vežimėlį, todėl tokia spinta keliauna be jokio pavojaus. Stotin ji atvežama, čia ją priima nešikas ir pirmuoju traukiniu siunčia toliau ir nei vienam neateis galvon mesti ji prekių vagonan — ją pastatys atsargiai, švarioje ir ruimingoje vietoje.

Tiktai tokie kultūriniai inpročiai ir sąjungos leidžia bibliotekoms keliauti po visą švedų žemę. Vagone važiuoja spintelė, o drauge su ja važiuoja apdraustas laiškas su rakteliu ar sąjungos ar pirmininko vardu, kuris biblioteką parsisiųzdina. Spintelė atidaroma prie ratelio ar sąjungos sąnarių. Sulyg katalogo, spintelės atskyrame stalčiuje pridėto, peržiūrima ar visos kningos; iš to paties stalčiaus išimama blanka ir siunčiama keliaunamų bibliotekų valdybon su pranešimu, jog spintelė gauta tokią ir tokią tai dieną pilnoje tvarkoje. Bibliotekos žurnalan užsirašo norintie skaityti ir kningos išdalinamos.

Spintelės abonentas prekiuoja už vieną mėnesį 1- 3 rublių. Paprastai spintelė išbūna vienoje vietoje tris mėnesius, o paskui keliauna tolyn, kita pasikeizdama. Prastumas, sumaningumas ir parankumas šio naujojo apšvietimo būdo padarė jį nepaprastai populiarišku Švedijoje. Reikia atsiminti, jog tos spintelės keliauna šalyje, jau be to turinčioje bibliotekas kiekvienam e didesniame sodžiuje. Kas draugija, kas sąjunga turi savo biblioteką. Esama visuomeninės, sričių, valsčiaus, partijų ir sektų bibliotekų. Prie kiekvienos kaimo ar bažnytkiemio mokyklos yra biblioteka Ir štai, šalyje, kurioje nėra **nei vieno nemokančio skaityti** ir rašyti, atsirado reikalas naujam apšvietimo būdui surasti, ir kaip tik jis atsirado, įsteigėjai buvo užversti beskaitliais reikalavimais. Dabar jau girdėti Švedijoje balsai, kad apšvietos darbo **centru** žmonėse turi būti biblioteka.

Biblioteka turi išmokyti savyto veikimo, ji turi žmonių susipratime pirmą vietą užimti. Kokia prasmė išklausytos nuotrupios užkliuvusio prelegento lekcijos? Jokios. Ji be pėdsakos išdulkės iš galvos, jei ji išklausyta be tam tikro tinkamo prisirengimo. Tokio-gi prisirengimo niekas negali duoti klausytojui dykai. Jis pats turi užsiinteresuoti tėma, pats turi skaityti; jis turi visų-pirmiausia **kningą pamylėti.**

Gyvesnis bibliotekų išsiplėtojimas Švedijoje pastebimas nuo 1905 m., kuomet riksdagas asignavo 60,000 kronų liaudies bibliotekoms palaikyti.

Sąlygos subsidijai gauti tokios-pat, kokias męs matėme pritaikant prie lekcijinių sąjungų. Bibliotekinė draugija gauna subsidijos 75 kronas, jeigu pristatys pateisinamus dokumentus kningų pirkimo iš praėjusių metų ne mažiau už 75 kronas visuomeninių piningų.

Ir šiame dalyke iškilo kova tarp vyresnybės atstovų (mokyklų inspektorių) ir dvasiškijos iš vienos pusės, ir visuomenės veikėjų, iš kitos, dėlei bibliotekų prižiurėjimo.

Pastarieji įnešė sumanymą, kad už valdiškąją subsidiją perkamos kningos sulyg vyresnybės patvirtinto apšvietimo sąjungos katalogo, o už visuomeninius ar partijinius piningus — butų tokios, kokios norima ir kokios reikalingos. Kol kas praktikoje tasai paragrafas nepildomas. Bibliotekos reikalų kontrolę stengiasi užlaikyti minimališkose jo ribose.

Šiuo laiku vienos apšvietimo sąjungos sutvarkyta daugiau penkių dešimčių keliaunamų bibliotekų. Kitos draugijos ir sąjungos pasiskubino tuopat pasirūpinti. Darbas auga ir stiprėja ir pasirodo labai reikalingas ir brangus esąs šiaurės vakariuose, retai apgyventuose kalnynuose ir šiaurės provincijose.

Keliaunančios bibliotekos skiriasi sulyg turinio ir sulyg pritaikinimo.

Kningų spintelėje buna arti 50. Prie to dar reikia pridėti porą informacijinių kningų ir encyklopediškų žodynų. Sulyg turinio kningos skirstomos į tris skyrius. Biblioteka buna **bendro** turinio, tuomet joje daugiausia klasiškosios ir rimtos naujesnėsios beletristikos. Beletristika tveria bibliotekos branduolį. Prie jos pridėta kokia dešimtis populiariško turinio kningų iš visų mokslo šakų. Reikia pasakyti, kad vienos ir tos pačios draugijos bibliotekų sąstata labai įvairi. Spintelės stalčiuje yra **pilnas katalogas** visų bibliotekų, taip kad skaitytojai gali nutarti, kuris bibliotekos numeris kitu kartu parsisiųzdinti.

Tokios bibliotekos su naujais kningų rinkiniais būna neinkainuojamas turtas tolimame kaime ar dvare, kur abonentai susideda iš laukų darbininkų, iš žmonių sugrubusių nuo sunkaus darbo ir negalinčių kitokiuo būdu patenkinti savo dvasios reikalus. Ir reikia pasakyti, kad tokios spintelės intekmė labai didelė. Darbininkas butinai suras joje, greta palinksminamų skaitymų, gyvai parašytą kningą apie girtybės kenksmingumą ir čia-pat kokią kitą su intikinamais patarimais organizuoti kąnors šviesaus ir žmoniško ankštame savo kampelyje; čia-pat perskaitys jis aprašymą paskutiniojo jaunimo suvažiavimo, ūkio akademijų kursų aprašymą, — ir tokiuo būdu bus paskatintas įstoti kokion-nors apšvietimo sąjungon.

Antroji bibliotekų rūšis — tai rūpestingai parinktos kningos iš kokio-nors speciališkumo. Specialinės bibliotekos skiriamos labiau prisirengusiems skaitytojams, su labiau išsilavinusiais skoniais. Paprastai sutaikomos socialinio ir ekonomiško turinio kningos (jų visų-daugiausia), arba iš Švedijos historijos, arba iš Švedijos raštijos historijos, arba iš gamtos mokslų. Tokios bibliotekos parsiųzdinamos apšvietimo sąjungos, kuri ketina atsikviezdinti prelegentą iš Stokholmo visai eilei skaitymų ir nori sutikti jį gerai prisirengus.

Trečiosios keliaunamosios bibliotekos — vaikų skaitymai liaudies mokyklų mokiniams. Lengva įsivaizdinti vaikų ūpas, kuomet nutaria tarp savęs, jog mokyklos biblioteka išskaityta ir reikia patiems keliaunamoji parsisiųzdinti. Jų džiaugsmas spintelės susilaukus, jų rimtas darbštumas ir akuratiškumas rašant blanką apie bibliotekos gavimą, — visa tai tokie neužmirštini įspūdžiai, kurie auklėja vaikų dvasią. Mokytojai visai nesikiša tan dalykan ir gali tiktai, kaipo pedagogai, konstatuoti didelį auklėjimo veikimą į mokinius.

Suprantamas dalykas, kad spintelės turinys rimtai apgalvotas ir pritaikintas prie vaikų supratimo. Viena — jose visų-daugiausia beletristikos ir visuomet naujausi dalykai (tas tai vaikus ir pritraukia labiausia.) Yra kokia dešimtis populiarinių vaikams kningų iš geografijos, historijos, gamtos, kningutė apie hygieną, rankvedis kaip pačiam sodnas užveisti ir butinai kninga apie žaidimus ir idrottą (rimtą sportą).

Kiekviena biblioteka kitokio turinio, tokiuo būdu viena kitą papildo. Jeigu tokių bibliotekų dešimtis, tai, vadinasi, ne 50 kningų lavina ir linksmina jaunutį skaitytoją, bet 500 tveria jau pilną vaikų biblioteką.

Sulyg pritaikinimo keliaunamosios bibliotekos taip-pat galima išskirti į bendrąsias ir specialines.

Pirmosios sutvarkytos apšvietimo sąjungos, Verdandi ir Cheimdal sąjungų ir kitų bendrai visų norinčių naudai. Jos siuntinėjamos tuoj draugijoms ir sąjungoms pareikalavus. Tokie reikalavimai vis didinas, ir gema mintis apie **kooperaciją,** apie susivienijimą visų bibliotekų vienon sąjungon. Atsitinka, kad spintelės stovi vienoje vietoje be naudos, kuomet kitur girdimi statųs reikalavimai ir jų negalima patenkinti. Tokiuo būdu, nuoseklesniam darbui butinai reikia, kad taip sakant, kas minutė butų žinoma visoje Švedijoje, kur, kokioje sąjungoje yra liuosos bibliotekos ir kokio turinio. Telefonas, kuris tirštu tinklu apkloja visą šalį, sujungė visus miestus, miestelius ir atskiras vienasėdijas, greitai leidžia susinešti sąjungoms tarp savęs ir abonentų reikalavimai gali būti be užvilkimo išpildomi.

Specialinės keliaunamosios bibliotekos tarnauja specialiniems skaitytojams. Tai — arba partijinės bibliotekos, siuntinėjamos partijos savo sąnariams, arba bibliotekos, tam tikram reikalui skiriamos, — kaip, sakysime, nesenai švedų visuomenė užsiinteresavo **darbininkų padėjimu prie naujai pravedamųjų gelžkelių** ir, besirūpindama jų materialiniu pagerinimu, neužmiršo nei jų dvasios reikalų. Tokiuo būdu atsirado kelios keliaunamosios bibliotekos speciališkai gelžkelių darbininkams skiriamos, kurių niekam kitam nesiuntinėja.

Yra dar specialinės keliaunamos bibliotekos, vyresnybės ir visuomenės įstaigų parūpintos iš apšvietimo sąjungos jų tarnams. Šiuo metu tokios bibliotekos yra telegrafų ir krasų žinyboje, gelžkelio sąjungose ir tūlose žemietijose.

Apskritai imant reikia pasakyti, kad pastaruoju laiku vis dažniau girdimi balsai užstojantieji vidurinę gyventojų kliasą. Visa tai, kas buvo pasakyta apie bibliotekas, ratelius, lekcijines sąjungas, augštesnęją liaudies mokyklą atsineša žemesniojon gyventojų kliason, tarnauja tiktai ūkininkams ir darbininkams. Per energišką inteligentijos darbą, o pastaruoju laiku — ir per nuosavę iniciativą, ūkininkai ir darbininkai pasirodė turį skaitlingas apšvietimo priemones. Visa padaryta jiems, tik jiems vieniems. Dar-gi vyresnybės subsidijos duodamos su ta išlyga, kad apšvietimas butų teikiamas išskirtinai darbininkų kliasai.

Prieš tokį išskyrimą ir sukilo dabartinės Švedijos visuomenės nuomonės. Užmiršti vidurinės kliasos ir vidurinio ištekliaus žmonės, kurie dėl pragyvenimo brangumo neišgali įsitaisyti brangių bibliotekų arba nuvykti didelin miestan viešų lekcijų pasiklausyti. Smulkųs tarnautojai, mokytojai, užkampių gydytojai pasirodo nustumti kerčion nuo apšvietimo. Spauda užtaria juos ir reikalauna, kad ir vidurinė kliasa dalyvautų visokiariopame apšvietimo darbe, kad ji nebutų užmiršta, kad apšvietimo pramonės butų bendraluominės ir bendratautinės, kad nei vienas Švedijos pilietis nesijustų apšvietimo posūniu esąs.

Šl. 30. XI. 910.

Vertė **K. Puida.**

KAMORA IR KAMORISTAI.

Skaitytojai laikraščių jau pastebėjo, kad Italijoje dabar prasidėjo didelė byla — tai kova tarpe valdžios su viena iš didžiausių pasaulyj slaptų draugijų, vadinama «Camorra». Italijos valdžia mano, jog iki šita draugystė nebus sukriušta, iki tol bus pavojuje žėdno teisingo žmogaus gyvastis ir turtas. Ypatingai bus pavojuje gyvastis valdžios viršininkų Pietinėje Italijoj.

Matyt, kad kamoristai yra skaitomi už baisiai pavojingus žmones, jei net į teismą juos statant tapo tam tyčia padirbta plieninė klietka, kurioje suvaryta 46 teisiamieji kamoristai, o pirmiaus jie buvo laikomi kalėjime giliame sklepe, beje visa ta apylinkė, kur jie teisiami, apšaukta tapo ant myrio padėjimo ir užtvenkinta su kariuomene.

Kamora yra historiška draugija. Ji kadaisiai susitvėrė su labdaringu tikslu-apginti Neapoliaus liaudį nuo svetimos tyranijos ir svetimtaučių išnaudotojų. Bet dabar ji pavirto į plačią kriminalistų organizaciją, «Piktadėjisčių Trustą», kuris įvarė baimę ištisai po visą Pietinę Italiją, persikėlė su savo darbais net į Ameriką ir maž-daug pasiekė net visus pasaulio kraštus, uždeda taksas ant visokių išdarbijų ir žūdo tuos, kurie jų sauvaliavimų nenori išpildyti.

Kova paskutinė (?) dabar vedama su kamoristais mažame senoviniame miestelyj Viterbo, 20 mylių nuo Romos. Jos branduclys yra teismas kamoristų už nužūdymą vieno iš jų-pačių nario. Po teisybei, ypatoje 46 kamoristų yra teisiama visa «Camorra».

Teismui yra parengta tam tikras namas — tai sena ir didelė franciškonų bažnyčia. Čionai tapo pabudavota minėtoji plieninė klietka, kurion drąsiai gali sutilpti suvirš 100 žmonių. Mat norėta apsergėti, kad niekas negalėtų kamoristų paliuosuoti. Grečiumai stovi kitas senas namas kaliniams, teisėjams, liūdininkams ir viršininkams, surištiems su tuo teismu. Tai yra senoviškas Santa Maria a Gardi vienuolynas, kurio sienos tokios drūtos ir požeminiai sklepai taip gilųs ir kurti, kad nuo uždarytų kalinių joks balsas negali pasiekti paviršutinį svietą. Viršutiniuose kambariuose susirinkę įstatymų atstovai. Visą budinką saugo čielas pulkas kareivių.

Kam tokis atsargumas? Dėlto, kad ant kalnų aplinkui Viterbo naktimis užsižiebia ugnįs, dėlto kad ant miestelio gatvių girdėties keisti šūkavimai naktimis, kurie duoda kaliniams signalą, jog jų draugai jų neužmiršo ir kad artimas jiems išgelbėjimas... Viterbo yra toli nuo tos vietos, kur tapo papildytos kamoristų piktadėjistės, dėlto, kad tenai ant vietos sunku butų buvę surasti prisiekusius teisėjus teisti galingą Kamorą. Ir tai daugelis teisėjų bijosi už savo gyvastį, ir tai nuolatos būna pertrauktas teismas pasilikusių ant valios nematomų kamoristų.

Kariuomenės skaičius Viterboje tapo padvigubintas. Atgabenta daugybė miestan karabinierių. Karabinieriai Italijoje yra tai speciališka tautos policija, naikinimui piktadėjų. Tai yra labiausiai išlavinta milicija ir gražiausiai aprėdyta, negu kokia policija ant svieto. Kiekvienas karabinierius išrodo į generolą. Jie yra expertai kiekvienoje militarizmo šakoj. Priedan šitų, dar patraukta Viterbon daugybė paprastosios policijos ir šnipu iš Romos.

Padėjimas tuom blogesnis, kad daugumas policijos Neapoliuje ir kituose pietiniuose miestuose patįs yra Kamoros sąnariais ar bent po jos intekme. Jie padeda savo draugams slapstyties nuo įstatymų. Viterbo yra apsiausta policijos ir kareivių ratu. Nei vienam nužvelgtam kamoristui nevalia miestan ineit. Nei vieno neapolitiečio neįleidžiama. Nei vienam žmogui naktį nevalia į miestelį ineit nei išeit. Aplinkui senoviško miestelio sienas vaikščioja stipriai apginkluoti vartauninkai.

Kaliniai buvo atgabenti iš Neapoliaus, surakinti partijomis po septynius. Kiekvieną partiją lydėjo 50 karabinierių. Tie patįs karabinieriai saugo dabar kalinius pasimainydami dieną ir naktį. Ant kiemo prie teismo rūmų būrys ginkluotų kareivių saugo didelę geležimis apkaltą skrynią — tai surinkti dokumentai prieš kamoristus. Skrynia sveria 170 svarų ir joje telpa visi valdiški faktai, surinkti per paskutinius ketverius metus.

Šitai bylai padavė pradžią nužūdymas žmogaus, vardu Cuocolo ir jo žmonos, kuri buvo skaitoma «gražiausia moteriške» visoje Italijoj. Cuocolo prigulėjo į augštą kliasą Kamoroje — «Alta Camorra». Šitos kliasos nariai nedalyvauja smulkiose pražangose ir jie tik suima didžiausiąją dalį iš kamoristų plėšimų pelno; jie niekad nebūna sugauti su ranka kišenėje ar apiplėšiant kokį prekiautoją ant vežimuko. Cuocolo paeina iš labai augštos giminės, bet paėmė pačią nelabai gero vardo, vardu Maria Cutinelli. Būdamas Kamoroje jis gerokai praturto.

(Užbaiga seka.)

Blaivininkas.

— Einam į saliūną.

— Ne, aš įsirašiau į blaivybės draugiją.

— Einam, einam: aš moku už alų.

— O, tai kas kita!

Tik dėl garbės.

Petras: Girdėjau, kad ir tu Povilai parašei korespondenciją?

Povilas: Taip, visi rašo, ir aš parašiau.

Petras: Naje, bet tu parašei, kad mūsų miesto visi lietuviai baisiai girtuokliauja. O tu patsai irgi gerai pasižįsti su baltake ir rudžium?

Povilas: Koks tu keistas! Juk reikia, kad mūsų miestas ir mano vardas pagarsėtų.

P. O. Kapickas.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

BROOKLYN, N. Y.

Ateina pavasaris ir su tuo baigiasi visi mūsų visuomeniški žiemos darbai. Baigiasi baliai, teatrai, prakalbos, paskaitos ir kitoki vieši sumanymai. Regis paskutinis bus didelis balius ir teatras, kurį rengia ant 20 d. gegužio Liaudies Mokykla, Tautiškame Name, ateinančioje subatoj. Tas vakaras bus tuomi nepaprastas, kad lošta busią teatras dar pirmutinis Brooklyne tokios rūšies, tai «Pantomima» arba lošimas be žodžių labai juokingo farso. Potam būsią p. A. T. Račiūno krutomieji paveikslai, balius, lietuviški ir amerikoniški lakiojanti krasa, etc. Be to dar žadąs dainuoti Operos Choras, vedamas p. K. Strumskio, taipgi solistai: p. F. Rimkus ir p-lė Linoliutė. Muzika irgi būsianti lietuviškas orchestras, po vadovyste p. Strumskio. Taigi žada būti iškilmingas vakaras, kurian beabejonės susirinks visa mūsų jaunuomenė, užbaigdama žiemos pasilinksminimų sezoną.

— Operos Choras, kuris dabar seredomis mokinasi dainuoti žinomoje McCaddin salėje, ant Berry str., neužilgo pradėsiąs mokinties prie operetės «Birutė». vienos iš gražesnių lietuviškų operų, ateinančiam rudeniui Bus jau organizuojami artistai ir rengiamos, kad šitas veikalas išeitų kuogražiausiai

— Girdėtis, kad tveriasi vėl išnaujo Apšvietos Draugystės choras, kuris anais laikais buvo taip nelemtai pakrikęs. Organizatoriai to choro jau darbuojasi, atkalbinėdami dainininkus nuo Operos Choro. Čia mat gatavas darbas. Iš namų dainininkai daug sunkiau surinkti.

Jonas Pabalda.

SCHENECTADY, N. Y.

Pas mus jau dveji metai renkami piningai statymui lietuviškos bažnyčios. Galutinam aptarimui šito reikalo, balandžio 23 d. buvo parapijos susirinkimas kurian pribuvo kuningai Židanavičius ir Pėža. Atidarius susirinkimą, kuningas paliepė sukalbėti po 3 Sveika-marijas, ką visi suklaupę ir padarė. Bet pradėjus svarstyti reikalą, pradėjo iš publikos prašyti balso. Kun. Židanavičius klausė jų pavardžių, ir nutėmijęs, kad neištikimi parapijonai nori kalbėt, liepė jiems išeit laukan. Pakilo ermyderis ir apie 30 žmonių apleido salę. Potam liko nutarta pirkti gatava bažnyčią nuo svetimtaučių už $12,000. Kiekvienas parapijonas turi inmokėt iškarto po $10 ir daugiau, o gegužio mėn. kuningėliai žada koiektuoti po stubas. Rods parapijonai jau pradeda murmėti, sakydami, kad: «geriau yra pienas pirkti, negu karvę laikyti.» Tačiaus kuningai esą susitarę su svetimtaučiais kuningais, kad lietuvių į svetimtaučių bažnyčias neįleistų. Tokiu būdu bus priversti savo bažnyčia nusipirkti.

Linksmakojis.

ST. CHARLES, ILL.

Šis miestelis yra nedidelis, bet lietuvių jau susikuopė burelis, ir tautiškas judėjimas jau po biskį kįla. Sausio mėn. D. L. K Vytauto Draugystė įsteigė kningyna ir išrašė visus pirmeiviškus laikraščius, išskiriant «Žvaigždę». Yra ir S. L. A. kuopa ir Lietuvių Benas, kuris jau pusėtinai gerai sugriežia. Taipgi yra Šv. Jurgio pašalpinė Dr-tė, kurios mieris buvo statyti bažnyčią bet mažai yra prijaučiančių, todėl dar nieko nepradėta. Išpažinties atlikimui parsikviečia kuningą iš Chicagos. Taip ir 23 d. balandžio buvo parkviestas. Pasakė graudų pamokslą: «prašykit Dievą, o viskas bus duota!» Sutruko čia net dvi dienas, mat rinko piningus seserų kliošto riui Kas davė dolerį, tas gavo bleku tę ant atminties, o kas pusę ar mažiau, tai sako: «neverta ir į kningas rašyti.» Vienam lietuvio saliūne (yra čia jų du), užsispyrė nuo bartenderio dolerio, tas nedavė, tai kuningas sušuko: «Parmazonas!», trenkė duris ir išbėgo. Abelnai žmonės nelabai seserims prijaučia ir šitomis kolektomis neužganėdinti.

Grižlė.

CLEVELAND, OHIO.

Gegužio 7 d. vietinis «Mirtos Choras» lošė teatrą «Audra Giedroje». Lošimas labai nusisekė. Tarpuose buvo deklamacijos: J. Baskutis dailai sudeklamavo «Tamsuoliui», J. Pliarpa «Gamtos gražybės». «Mirtos Choras» sudainavo puikias 3 daineles. Publika viskuom buvo labai užganėdinta. Žmonių buvo nemažai prisirinkę, nors lenkai tą dieną apvaikščiojo «3 čios gegužės konstituciją» ir parengė tyčia, kad pakenkti lietuviams, savo teatrą ir prakalbas. Lietuviai ant tų nėjo, tik vienas mūsų prabaščius Halaburda nuėjo, nes jis ir pirmiaus «Mirtos Chorą» buvo iš ambonos išpeikęs ir ragino žmones neimti nei plakatų nei eiti ant tų «šliuptarnių, bedievių ir dar socialistų» teatro. Bet tas nieko negelbėjo. Garbė užtai clevelandiečiams, kad nesiduodą suvedžioti ir ardyti tarpe lietuvių vienybės.

Clevelandietis.

CAMBRIDGE, MASS.

Paskutiniu laiku pas mus atsirado nauji cenzoriai, kurie stengiasi susekti kas rašo iš Cambridge korespondencijas. Nepamėgta mat, kad buvo per keletą sykių išvilkta aikštėn kai-kurių mūsų «veikėjų» nešvarus darbeliai. Todėl Liet. Sūnų Dr-tės susirinkime p. Plokštis tiesiog su pirštu parodė į vieną žmogų, esą: «Draugas!» Štai tas draugas bus metai, kaip per visus laikraščius šmeižia bažnyčias ir parapiją (o pats socialistas!), po visokiais vardais, dabar «D. V.» ir mūsų dr-tę apšmeižė». Tą išgirdę tie, kurie yra žinomi laikraščiuose, kaipo «peštukai», sako: a-a! ligšiol nežinodavom kas rašo, dabar žinosme! «Pastui»!.

Svyrunėlis.

NEW YORK CITY.

Vietinis Lietuvių Ukėsų Politikos Klubas jau užbaigė paskaitų sezoną. 30 d. balandžio paskutinę lekciją skaitė p. J. O Širvydas, Liaudies Mokyklos narys «Apie Latvius, apie jų gyvenimą ir papročius.» Lekcija buvo labai indomi ir publikai labai patiko. Ištikro nieko nėra malonesnio, kaip mums daugiau dažinoti apie gyvenimą kitų žmonių pasaulyj tada ir męs patįs save daugiau pažįsime. Antroji vakarėlio dalis susidėjo iš dainų, deklamacijų ir krutomųjų paveikslų, kuriuos rodė L. M. narys, p. A T. Račiūnas. Ant piano priskambindamas, p. J. Siaurusaitis iš Harrisono, N J. padainavo «Už giružės teka upė»; p-lė Linoliutė iš Maspeth'o dainavo «Birutę», o p-nė M. Jukelienė deklamavo «Pasakyk man». Tas visas dainas ir deklamacijas p. Račiūnas illustravo pritaikintais paveikslėliais. Ant galo dar vėl prie piano padainavo p. Siaurusaitis juokingą dainelę.

Žmonių buvo pilnutėlė salė; neužtekus krėslų, daugeliui prisėjo statiems stovėti. Reiktų Ukėsų Klubui pasirūpinti, kad didesnę salę nusisamdytų nes kaip matosi New Yorko lietuviai labai rūpestingai pradėjo interesuoties apšvieta ir paskaitomis, parodo, jog buvo jau intaisę ir savo mokyklėlę, o ant paskaitų per paskutinius 5 vakarus salė visuomet buvo sausakimšai prisirinkusi. Ateityje galima tikėtis dar labiau new yorkiečius susispiesiant prie šitokių darbų, nes gauna progą labai daugelio pasimokint ir smagiai laiką praleisti šventadienių vakarais. Kitaip nevienas iš mūsų brolių nuobodžiaudamas prasėdėtų prie baro, kur nėra jokio smagumo, tik praleidimas piningų.

New yorkiečiai labai nuoširdžiai dėkavoja Liaudies Mokyklai ir jos nariams: p.p. Širvydui, Menkučiui, Račiūnui ir kitiems kurie per šią žiemą vietinius lietuvius užinteresavo lekcijomis ir padėjo arčiaus susivienyti vieniems su kitais ant visuomeniškos dirvos. Taipgi ačiu ir tiems visiems, kurie prisidėjo vakarėlius pagražinti dainomis ir deklamacijomis: p.p. Baranauskiutei, Jukelienei, Linoliutei, Siaurusaičiui, etc.

Petras K. Mingils.

WILKES BARRE, PA.

Balandžio 29 d. South Wilkes Barrių kasyklose sudegino gazai Juozą Anskaitį ir jo du leberiu: priežastis buvo tame: jis varė gazus iš edingo arba dėl vėjo skylės, o jo leberiai pylė karą anglies su lempomis ant gengvės; bevarant gazus kas nors toliaus atidarė duris, tuomet vėjas apstojo ėjęs ir gazai išėjo ant gengvės ir užsidegė nuo lempų; patį Anskaitį sudegino labai, nes buvo pasiraitojęs rankoves, todėl labai rankas sudegino, o jo leberius po biskį, nes anie buvo 20 pėdų nuo vietos.

— Taipgi tą pačią savaitę pasiuto arba iš proto išėjo Juozas Zaksas; jis buvo viengungis (nevedęs), bet nuo mažens mylėjo gerti alkoholį; o antra, užsiimdavo pirmiau su prostitutėmis; tas atsiliepė ant senatvės, nes nebuvo taip senas, vos 37 metų.

Darbai kasyklėse eina neblogiausiai. Tik nežinia ar ilgai taip gerai dirbs. Butų gerai, kad mūsų vientaučiai neaikvotų piningų, kada dirba. Nes nežinia kas gali ateiti: gal streikai, gal bedarbės.

Strauss.

BLACK. DIAMOND, WASH.

Šitas miestelis yra nuo Seattliaus atstu 28 mylias. Tarpe 700 visokių tautų gyventojų, yra ir lietuvių: 2 šeimynos ir 8 pavieniai. Bet visi labai sulenkėję Raštus skaitančių nesimato, praleidžia laiką prie kazirų ir alaus.

Darbai čia beveik tik anglių kasyklėse, kurios priklauso Pacific Coast Coal Co. Anglekasiams už blekes ir timberius nieko nemoka, vien tik už iškastą anglį Kurie dirba iš kompanijos, tie gauna $3.60 už 8 val. darbo dienos. Čia yra skyrius kalnakasių unijos ir drūčiai laikosi, bet darbą duoda ir nepriklausantiems prie jos. Bosai kasyklėse čia yra tikri karaliukai. Darbas atkeliavusiems sunku gauti, nes yra ir čionai bedarbių.

J. S. Povas.

PHILA.-FRANKFORD, PA.

Vietinės draugystės susitarė pastatyti ant scenos «Blinda» ir «Kuningo Gromulos raštinėje» du veikalu ant syk. Pelnas buvo pažadėtas kaliniams. Taigi gegužio 6 d. ir atsibuvo šis perstatymas. Kadangi čia ant Frankfordo nėra geros scenos, todėl reikėjo lošti Philadelphijos miesto. Vaidinimas gana neblogai išėjo. Ypač gerai sulošė «Blindoje» cigoną p. Bičkūnas, o «Gromuloje» kuningą p. Gaigalas «Blindai» kupletą «Męs razbainiukėliai» buvo parsitraukę iš Chicagos nuo p. M. Petrausko. Publikos apsčiai prisirinko, nors nebuvo jokių gėrimų, vien tik teatras.

Teatrą rengė draugystės: S. L. A. 170 kuopa, Dr-tė «Lietuva», Frankfordo Lietuvių Klubas ir vietiniai įžymesni artistai. Kiek liko kalinių naudai, neteko sužinoti.

Gašickio Inamis.

WORCESTER, MASS.

Kada metai atgal čia susitvėrė nauja lietuvių tautiška parapija, tai daugelis tikrųjų katalikų ir kuningas pranašavo, jog nieko iš jos nebūsią, girdi, kvailiai tie žmonės, juos tik neprigulmingas kuningas su savo komitetais apmulkįs ir piningų prisilupę pasidalįs. Bet jie neispėjo. Štai dabar tautiška parapija nusipirko tokią didelę ir brangioje vietoj bažnyčią, kad dabar tikrosios parapijos kuningas tik žiūri ir pirštus traškina. Prie bažnyčios yra didžiausė salė mokyklai ir klebonija su 17 kambarių, taip gi gana didelis daržas, viskas tai prie Cromton Park, kur yra sodas ir labai augštai inkainuojama žemė. Lietuviai tą bažnyčią atpirkdami iš švedų užmokėjo $15 000, bet dabar lenkai jau siūlo už tą $30,000. Tokį pigų nupirkimą sutriūsė kuningas S. Mickevičius. Jisai žmogus per kelis mėnesius nei algos neėmė, kad tik parapijoje daugiau susirinktų piningų. Už tą visą įmokėjo $9000 o likusi dalis reiks išmokėt paskui. Salę miestas išrendavoja mokyklai, už kurią moka $50 ant mėn.

Gegužio 7 d. jau atsibuvo pirmos pamaldos neprigulmingos Romai lietuvių parapijos naujoje bažnyčioje. Tikrosios parapijos kuningas buvo po iškeikimui uždraudęs žmonėms į tą bažnyčią eiti, grasino nebepriimti išpažinties ir atskirti nuo katalikystės. Bet tą dieną prisirinko žmonių beveik pilna šita bažnyčia. Suėjo vyrai ir merginos puikiai įsirėdę. Matyt, kad šita neprigulminga «viera» visus labai užinteresavo. Moka ir kun. Mickevičius žmones prie savęs patraukti; jis savo pamoksluose vis ragina susiprasti ir neduoti savęs skriapsti visokiems «carams ir skriausti visokiems «carams ir stus nepripažinęs jokių carų, apart dangaus karaliaus, nei liepęs popežiui bučiuoti į šliurę Jeigu esą popežius ir dabar butų spiaudomas ir miniojamas kaip buvo Kristus, tai tada ir kun. Mickevičius pripažintų Romos mokslą.

—Tarpe suvienytų Worcesterio lietuviškų draug. iškilo nesusipratimai, dėlei čarterio. Mat pirmiaus statomai salei buvo išimtas čarteris ir inkorporuotas per žinomą vientautį M. P. Inkorporuota buvo ant $100,000; prie to pasidarė kaštų: užmokėt p. M. P. $50 ir taksų $50. Štai atrašo laišką ir gi visiems žinomas Bagočius, kuris pasiūlo, jog jis išimsiąs čarterį tik už $75, ir nereikėsią mokėti jokių taksų. Žinia, Bagočius yra mitrus paukštis, — jis korporacijai atrašė tokį laišką. «M. P. tik tokį gali čarterį išimti, kaip kriaučius šiaučiaus, o šiaučius kriaučiaus» ir taip toliaus, žodžiu sakant — bagočiškai. Tūli korporacijos nariai ir tapė subuntavoti — jie dabar nori atiduoti «džiabą» Bagočiui. Tik jau čia bus didelė klaida ir vilingystė iš pusės p. Bagočiaus, nes kaip svietas svietu stovi niekas Amerikoje negali išimti jokio čarterio be mokėjimo taksų. Jeigu tokį čarterį Bagočius ir išimtų, kur nereikia mokėt, tai butų, jo paties žodžiais, čarteris tik kokiam kriaučiui ar šiaučiui, ar gal ir tiems netiktų, bet jau visai ne tokiai didelei korporacijai. Vienok nežiūrint į tai, nesutikimo sėkla tapo Bagočiaus pasėta ir dabar girdėtis, kad jo šalininkai imsią kitą čarterį. Reiškia, turėsime du čarteriu. Mątysime, katras bus geresnis.

Išsitiesėlis.

WASHINGTON, PA.

Nesenai čia per nelaimę netekko kojos vietinis mūsų vientautis, Jonas Langis. Ir paprastai čia po kasykles beveik nėra dienos, kad ko nesužeistų.

Vietinis.

HOQUIAM, WASH.

Šis miestas turbut dar nebuvo aprašytas jokiam liet. laikraštyj. Jis stovi prie-pat marių užlajos, aplink iš rytų pusės neperdideliais kalnais apsuptas. Namai čia daugiausiai mediniai. Lietuvių randasi mažas burelis — apie 10 ypatų, pavienių, merginos lietuvės neivienos nėra. Visi sutikime gyvena ir apšvietimas nežemiausiai stovi. Laikraščių pareina „Lietuvos", „Vien. Liet." ir „Kovos" po 1 egz. į vienus namus. Kiti labiau mėgsta lenkiškus skaityti.

Lietuvių draugijų jokios nėra; tarpais nuvažiuoja į Aberdeen, nepertoli nuo cion — 10c. karas nuvažiuot. Ten daugiau yra lietuvių, — keletas familijų ir pavienių apie 50, ir merginų 4 Tarpais susieina, kur į vieną namą, pasikalba, dar kai-kada alaus kiek užsisteliuoja, susivadina moteris, merginas, gražiai pasilinksmina, pagriežia, pašoka (nes tiek tik ir gali). Inteligentijos trūksta; galima būt kokia draugystė suorganizuoti; ale nėra kam užsiimti.

Darbai daugiausiai lentų pjovyklose. Uždirba nuo $2 ir daugiau. Iš 5-kių pjovyklių tik viena stovi; pernai vasarą kaip sustojo, tai ir lig šiam laikui stovi, nežinia kada ir pradės dirbti. O kitos dirba pilną laiką; viena dar ir naktimis dirba nuo pernai vasaros.

Merginos uždirba, kaip teko patėmyti, prie šeimynų nuo $18 lig $25 į mėnesį ir pragyvenimas. Dvi lietuvės dirba Washington Hotely, viena gauna ant mėnesio $35, kita $45, ir pragyvenimas. Iš ko galima matyti, kad dėl merginų neblogos čie vietos. Tik gaila, kad mažai jų randasi. Mat brangiai kelias lėšuoja iš rytinių valstijų į tolimus vakarus atvažiuoti.

Žiemos čionai visai mažai būna; daugiausiai žiemą lija; šiaip oras nešaltas; vasaros laiku ir neperkaršta, ale tik kas blogiausiai, kad vasarą visai mažai lija; tai farmeriai turi žemę aplaistyti, nes kitaip tai šdžiūtų. Javų nelabai gali auginti, nes vasaros pervėsios; šakniniai augmenįs gerai auga, ir parduoti nepigųs; žemės dykos yra dikčiai dėlei farmų kaip Washingtono taip ir Oregono valstijose, ale nepigios; vietose, kur neapgyventa da gauni uždyką nuo rando, o kur labiau apgyventa, tai kaina nuo $25 eina augštyn lig tūkstančio už akrą Tuom tarpu tik tiek.

F. Zavist.

BURLINGTON, N. J.

Vietinis kuningėlis tankiai bara mūsų žmones, kad girtuokliauja ir einą iš proto, bet 25 d. balandžio ir jis patsai parengė balių ir tiek pripirko alaus, kad neturėjo kur dėt. Žmonės paskui vaikščioja baltom akim ir viens kitą pasityčiodami kolioja: „Ko tu rup... prisilakei, — ar negirdi ką kuningėlis sako ant pamokslo?" — Tokie mat vaisiai mokslo be gerų pavyzdžių.

Miesto Dulkė.

SO. OMAHA, NEB.

Neįleido į kapus. Balandžio 22 d. ūmai pasimirė a. a. Viktoras Labanauskas, gana visų pažįstamas ir mylimas žmogus. Pasimirė ant kedės sėdėdamas, dar grojo ant armonikos, tik pajuto, kad nebegyvas. 24 d. balandžio atsibuvo laidotuvės, susirinko į 300 žmonių, ir lydėjo į kapus su muzika ir vėliavomis. Bet priėjus prie kapų rado apstatytus kapus policija. Matyt, kuningai inprašė, kad neįleistų lavono, kurio jie «neapipravodijo» prieš mirtį. Taigi pakilo prie kapinių baisus triukšmas paskui prisėjo traukti ir benui ir visiems žmonėms su lavonu į kitas kapines dar už pusantros mylios. Pakavojo velionį tarpe svetimtaučių: vokiečiu lenkų ir airių.

Velionis buvo vedęs lenkę, kurią paliko našle su dviem vaikeliais. Priklausė į S. L. A., skaitė «Tėvynę» ir lenkų laikraščius, bet jis mylėjo lietuvius ir visi mylėjo jį, nes jis būdavo ar kam ant teismo reikia stoti, ar taip kur nemokantiems kalbos teisybės jieškoti, visuomet būdavo pirmutinis savo vientaučių apgynėjas.

Lai jam bus lengva ši svetima žemelė!

A. Zalpis.

SEATTLE, WASH.

Iš priežasties areštavimo McNamaros ir kitų unijų vadovų Indianopolyj ir išvežimo jų į Los Angeles, šiame mieste 2 d. balandžio atsibuvo milžiniškas massmitingas, Dreamland salėje. Surengė jį unijos. Atsilankė ir miesto majoras G. Dilling, keletas teisėjų, keletas kuningų. Šie pastarieji nieko gero nepasakė. Tik teisėjas Rich. Winson, kalbė-

damas apie visą Los Angeles atsitikimą, pasakė, kad išdinamitavime Los Angeles dienraščio «Times» namų ir nužūdyme 20 žmonių ėsąs kaltas patsai redaktorius (kuris labai be reikalo ėdėsi su unijomis); jis sako: «Responsibility of Times outrage was Harrison Gray Otis, — ant Harrison Gray Otis: he ir reaping the fruits he has sown.»

Darbai čia jau biskį pasidaugino, kaip va ant geležinkelių; bet mieste daugybė dar yra bedarbių.

Lietuviai apseina neblogiausiai; kaip matosi iš jų nesiranda be darbo.

Daugumas lietuvių jau rengiasi ant baliaus, kuris atsibus Tacomoje 21 d. gegužio, kadangi pas šito tolimo krašto lietuvius balius išrodo gana didelių daigtu.

Po apylinkes jau pradėjo žaliuoti žolė, ir vietomis jau yra didelė; javai taip gi žaliuoja.

Kasdien pribūna ir šviežių lietuvių iš ryčinių valstijų; bet kurie šį miestą aplanko, greitai grįžta atgal.

J. S. Povas.

SCHENECTADY, N. Y.

Jau nuo 1906 m. rugsėjo mėn. likos sutvertas Lietuvių Apšvietos Klubas, o 1908 m. likos inkurtas namas ant akcijų systemos. Buvo atsiradę ir trukdytojų įsteigimui namo, mat jų norėta, kad klubas butų bažnytinis, tuomtarpu išėjo visai atbulai. Todėl ėmė klubui visaip kenkti. Bet nieko neišdarė ir liovėsi. Dabar klubas gerai gyvuoja ir daug dirba žmonių švietimui.

Dabar pas mus skaitosi darbščiausiais tautiečiais virš minėtas klubas ir Šv. Kazimiero draugystė: laiko mėnesinius susirinkimus ir balius. Per pasitriūsimą apšviestesnių iš Šv. Kazimiero Drtės konstitucijos liko išmesta paragrafas priverstinosios išpažinties ėjimo Užtai daugeliui nobažnesnių tas nepatiko ir, prasišalinę iš draugystės, sutvėrė kitą po vardu Šv. Juozapato, po kontrole bažnyčios ir Amsterdam kuningo Zidanavičiaus. Tam labai šis patiko, nes žmonelės čia vis tokie suskurdę-pakarnučiai, lengva bus jiems inkalbėti tverti savo parapiją, kadangi pas kuningą Zidanavičių kur buvęs kur nebuvęs vis atvažiuoja kun. Pėža, kuris amžinai negauna vietos ir reikalauja sutverti kur-nors parapiją. O čia pašonėj stovi Schenectadys ir neturi parapijos. Valiai jį bombarduoti! Dabar nėra tos savaitės, kud kuningai vietinių lietuvių neprilankytų, būtinai nori sutverti parapiją. — Matysim, ką čia Dievas duos iš tų skurdžių žmonelių beišraut!...

A. Nevėžis.

NEW BRITAIN, CONN

(Mūsų kor.)

Gal jau niekur bažnyčiaj tiek betvarkės nėra, kaip pas mus. Mūsų klebonas kas šventadienis pirmiausiai važiuoja į Hartfordą (10 c. nuo New Britain) anksti mišių laikyti, pas mus gi būna vėliaus ant 11 val. Kadangi bažnyčia gana maža, tai ypač tie, kurie stovėt negali, eina į bažnyčią ką anksčiausiai, kad nereiktų stovėt; o klebonas pamaldas retai kada pradeda savo paskirtu laiku, dažnai užtrunka Hartforde, tai čion prisieina laukti gana ilgai tokioje žemoje bažnytėlėj, kurioje oras toks troškus! Negana to, klebonas pavargęs parvažiuoja iš Hartfordo, tai ant «Glorija» ir «Credo» eina sėstis, vargamistra su vaikais rėžia nuo galo iki galui, giedojimas prastas. Čion ant viršaus (viršutinių lubų) vaikučius suvaro, kurie per mišias kokius tik sumanydami «triksus» išdarinėja, bildėjimas, kalbėjimas, neperstoja.

Taigi pas mus į bažnyčią atėjus, vietoje ramiai pasilsėt, gražaus giedojimo bei muzikos pasiklausyti, išeina už poros valandų su apsvaigusia galva (bažnyčia gana žema) nuo troškaus oro, sunervuotas nuo prasto klebono šeimyninkavimo bei pamokslų. Kaip ir va praėjusios nedėlios kur klebonas pranešė parapijonams, kad paskutinė girdi nedėlia, ką kolektoriai bažnyčioje galės penus (centus) imtie nuo vyrų, bei moterų (išskiriant vaikus); nuo šiol ,sako, kiekvienas turės duoti po penktuką, nes, anot klebono labai reikią pinigų dėl naujos bažnyčios. Mat kaip bažnyčia statyt, tai klebonas vienas susimįslijo, nereikėjo šaukt nei mažiausio parapijos susirinkimėlio. Klebono nuomone, parapijonai tai avinai, kur varysi, ten eis. Kad taip yra, tai aišku. Velykinės išpažinties prieiti reikia $10; įžanga į bažnyčią 10 c. Dabar vėl kolektos 5 c. Labai puiku! Bet butų gal da geriaus, kad Suvienytos Valstijos panaikintų centus ir penkeenčius, tai tada klebonas gautų po 10c. kolektos.

Paskutiniu laiku vietinių draugysčių triusu, nkosi inkorporuota lietuviška bendrovė (korporacija), kurios tikslas pastatyti savo svetainę. Juk rodosi dar tik metas laiko, kaip sumanymas pasirodė. Draugystėms visoms pasirodė, jog tokis sumanymas vertas parėmimo, ir visos kiek galėjo tiek tą sumanymą parėmė Šiandien jau girdėti, jog likosi inkurta bendrovė su $5.000 kapitalo, ir kai greit turės daugiaus pinigų, pradės statyt puikią svetainę: nes šėrai jau tuojaus bus pardavinėjami po $25 vienas.

— Vietiniame ligonbūtyj daktarai paaukavo $25 tam, kurs sutiktų parduoti savo kraujo vieną kvortą dėl vieno sergančio mažumu kraujo. Atsišaukė keli. Bet daktarai atsisakė imti kraujo iš kurio nors, būk jų kraujas negana geras, kad galėtų ligoniui užgana padaryti

New Yorko žinios.

¶ **«Tėvynė» nebetori redaktoriaus.** Pereitą savaitę p. K. Vidikas apleido «Tėvynės» redakciją. Girdėtis, jog S. L. A. literatiškasis komitetas jį prašalinęs iš redaktorystės dėlei kokių labai svarbių priežasčių. Kas dabar rėdys «Tėvynę», nežinia.

¶ **Dar naujas rusiškas laikraštis.** Gegužio 1 d. išėjo jau 3 No. dar vieno naujo rusiško laikraščio vardu «Golos Truda» («Darbo Balsas»). Jis eina kas mėnuo iš vidutiniškų 8 pusl., po adresu: P. O. Box 41 Sta. D. New York. Skelbiasi bepartijiniu darbininkų laikraščiu. Regis, kad turės anarchistiškus palinkimus; bent socialdemokratams nesympatizuoja.

¶ **Interesuojantiems svetimtaučių dainomis.** Populiariškų anglų dainelių firma: Jerome H. Remick & C. (131 W. 41 str. New York), prašo mus paskelbti visiems dainų mylėtojams, kurie apart lietuviškų melodijų nori turėt ir angliškas, kad kreiptųsi prie jų. Ypač chorų vedėjams ir dainų populiarizatoriams jie daug galį patarti.

¶ **Zbyško-Cyganevičiaus imtynės** atsibus ateinantį panedėlį 22 d. gegužio, Čechų Sokolų salėje, 420 E. 71 gatvės, New Yorke. Imsis su žinomu vokiečiu galinčium Pov. Šmidtu ir francūzu A. Burget. Abudu šituos Zbyško laži nasi padėsiąs į valandą. Imtynių pelną Zbyško pašvenčiąs naudai Lenkų Sokolų Amerikoje.

Vietines Žinios.

— **Permainos gatvių vardus.** Regis jau galutinai aldermanų taryba nutarusi permainyti daugybės Brooklyn gatvių vardus Ir patsai mūsų «senas brangus Williamsburg» gaus visai kitokią išvaizdą. Taip va didžioji Grand str. būsianti perkrikštyta į Williamsburg Place; Wythe ave. į Franklin ave. Visos South ir North numeriais vadintos gatvės bus naujai pavadintos. Pasiliks tik Berry str. ir Bedford ave. Išpradžių bus didelis sumišimas, reikės net visos mapos išnaujo perdirbt Bet paskui bus gerai, nes ikšiolei gatvių varduose buvo didelė betvarkė.

— **Vėl pakliuvo piningadirbiai.** Ant 150 Prezident str. policija padarė kratą pas italą Giovanni Spinella. Areštavo jį patį, taip gi išsivežė rastų daugybes įvairių kvormų sidabrinių pinigų darymui ir materialo. Tą pačią dieną trįs italai, dirbėjai pinigų, buvo areštuoti ir New Yorke. Jų dirbta dešimtukai, kvoteriai ir pusdoleriai. Susekta, jog dalį tų pinigų jie paleisdavę čionai, o kitą išsiųsdavę per agentus į Pennsylvaniją.

— **Turinys kningutės «Kaip pastoti piliečiu?»**, apie kurią rašėm per. num. būsiąs labai įvairus. Čia bus 1) Naturalizacijos įstatymai Amerikoje 2) Klausimai ir atsakymai prie išsiėmimo poperių, 3) Apskelbimas Amerikos neprigulmybės, 4) Straipsniai Amerikos konfederacijos, 5) Suv Vals konstitucija, 6) Priedai prie konstitucijos i. tt. Bus tai nemaža ir labai naudinga knyga, kokios amerikiečiai lietuviai dar neturėjo Vertimas lengvas ir suprantamas. Lietuvių Amerikos Ukėsų Klubas jau padavė tą knygą spaudon. Būsią atspauzdinta 5000 egz.

— **Kaip lietuvius prigauna.** Per. num. buvom rašę, kad Palace Hall perėjo iš žydo rankų į lietuvių. Dabar pasirodė, kad žydas parduodamas tą biznį lietuvius paliko tik prie saliūno, o salę pasiliko sau. Bet yra žinoma kad saliūnas maža teatneša pelno be salės Taigi lietuviai per neapsižiūrėjimą labai save prigavo

— **Lietuviai kad vedasi tai vedasi!** Tik vieną pereitą pėtnyčią Brooklyno court'as išdavė apsivedimo laisnius šioms lietuvių poroms: Vacl. Šukys, 58 Hudson ave. su Selema Mačiute 192 Prospect str.; Vincas Peskauskas 52 No. 1-st str. su Veronika Kuzmickiute iš ten-pat; Juozas Steponavičius, Cliffside, N. J. su Katre Leikiute 102 Havemeyer str.; Mikas Aleksiūnas 328 Tenth ave. su Ona Daugeliute 330 Metropolitan ave.; Simanas Straigis 214 Bedford ave. su Ona Lencevičiute 135 Berry str.

Kaip dėl vienos dienos regis užtenka!

— **Teatras „Pantomima''.** Ateinantį subatos vakarą Taut. Namo salėje 101—103 Grand str yra surengtas didelis balius, su dainomis ir krutomaisiais paveikslais. Be to dar rengiama tą vakarą vaidinti labai indomų teatrą «Pantomima», kurio visas veikimas atsibūna be žodžių, tik su mimika. Dainas atliks solistai ir Operos Choras. Puikus balius su lietuviškais šokiais ir lekiojanti krasa.

— **Dar naujas choras.** Atsigaivino Liet. Apšv. Dr—tės choras Pereitą savaitę jau buvusi pirmoji choro lekcija. Mokinąs žinomas orchestrų pastatytojas, p. Venckus. Tokiu budu turime Brooklyne išvardo 7 chorus: Eremino vedami: „Milda'', „Daina'', „Lyra'' ir So. Brooklyne; vargonininko Rakausko bažnytinis choras dabar susitvėręs „apšvietiečių'' ir Operos Choras vedamas Strumskio.

— **Iš draugysčių konferencijos.** Pereitą nedėldienį Taut. Namo salėje atsibuvo skaitlinga draugysčių konferencija, aptarimui daugelio mūsų visuomeniškų klausimų. Dalyvavo apie 25-kios draugijos. Kitam numery bus apie tai parašyta plačiau. Tiek tik reikia pasakyt, kad konferen-

(Žiur. ant sekančio pusl.)

20 Metu Senas Laikrasztis

"LIETUVA"

Išeina kas Petnyčia Chicago, Ill.

Laikraštis, "Lietuva", 8 puslapių, didelio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikriausių žinių iš Lietuvos. Amerikos ir viso pasviečio, ypač iš didžiausio miesto Chicago, kuriame gyvena apie 60,000 lietuvių ir turi šimtus visokių pašelpinių, teatrališkų, bizniškų, ir kitokių draugysčių.

„Lietuvos" prenumerata Suvienytose Valstijose šiaurinės Amerikos: -- Metams $2.00, pusei metu $1.00.
Kanadoj ir Mexike: -- metams $2.50, pusei metu $1.25.
Rusijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: -- Metams - $3.00, pusei metu - $1.50.

Užsirašyti „Lietuvą" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Lietuvą" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigais registruotame laiške ant išleistojo rankų, adresnojant šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Ghicago, Ill.

Rašyk tuojaus, o gausi vieną "Lietuvos" numer ant pažiuros dykai.

TEATRALIŠKŲ KUOPŲ, DRAUGIJŲ IR DRAUGŲ ATIDŽIAI.
Neužilgo išeis iš spaudos garsi Maksimo Gorkio drama IV aktuose:

„ANT DUGNO"

Šiam veikalui sulošti reikia 17 ypatų (12 vyrų ir moterų). Kningelė susidės iš 100 suviršum puslapių. Tilps joje gaidos gražios dainos: **„Saulė teka, nusileidžia, O kalėjime tamsu!"** Kaina bus 35c. Užsisakant iš kalno, galima gauti pilnas komplėtas (t.ay. 18 kningučių) už $5.00, tokiu budu viena kningelė apsieis 27c. Kadangi spauzdinsiu labai aprubežiuotą skaitlių egzemplorių, tad maloněkite užsisakyti, ilgai nelaukdami.

Užsakymus ir pinigus siųskite šiuo adresu:

V. K. Rąčkauskas 1401 No. Main Ave. SCRANTON, PA.

Kada eina apie sveikata norima to, kas yra geriausio, todelei vartok Severos Gyduoles.

VIENAS PAZIUREJIMAS VEIDRODIN

pasakys tau, ar tavo kraujas nečystas, retas ir neveiklus. Visas tavo kraujas kada tai buvo čystas ir vėl gali buti tokis pats, jeigu vartosi

Severos Kraujo Valytoja

Yra geras pavasaryje.
Geras kiekvienoje metu dalyje.

Atsakančiausios gyduolės kiekvienam: *Vyrams*, *Moterims*, *Vaikams*. Veido taškai, papučkai, dedervinės, prisukimai, lupimasis, raudonumas ir kitokios odos ligos išnyksta, jeigu tas gyduoles vartoti pagal nurodymą. Jos sustiprina ir išvalo kraują, priduodamos organizmui spėkų. Kaina $1.00

Parsiduoda aptiekose. Reikalauk Severos Gyduolių ir persitikrink, jog tau duoda tą ko reikalauji.

SUIRIMAS NERVU

apsireiškia nemigoj, susierzinime ir abelnai kada negerai jautiesi.

Severos Nervotonas

yra labai branginama gyduole nusilpusiems, nervuotiems, persidirbusiems vyrams ir moterims. Jos gerai veikia ant nervų systemos, sugrąžindamos juos į normališką sveikatą.

Bonkutė Doleris.

GERAS UPAS

daugiausiai pasidėkojant geram virinimui vidurių. Turėsi vieną ir kitą, jeigu pradėsi vartoti

SEVEROS Gyvasties Balsama

turi gerą įtekmę ant kepenų, skilvio ir žarnų Sustiprina virinimo organus taip, jog užkietėjimas, kepenų skaudėjimas, nevirinimas, liuosumas vidurių ir kitos panašios ligos visiškai išnyksta.

Bonkutė 75c.

Daktariškus patarimus gausi dovanai, jeigu parašysi in mųsų Dakrišką Skyrių.

W. F. SEVERA Co. RAPIDS IOWA

cija labai, pasekminga. Daug buvo svarstyta apie emigracija vakarinės mokyklas, kningynus, etc. Ant galo išrinkta du komitetai, kurių vienas tvarkys šitos konferencijos nutarimus, o kitas bus nuolatinis vedimui visų lietuviškų reikalų.

— Paskutinis L. M. P. S. A. referatas. Gegužio 14 d vakare Taut. Name atsibuvo paskutinis Lietuvių Moterų Progr. Susiv referatas. Skaitė p. A. Purvis ant tēmos «Materiališkoji žmonijos historija». Klausytojų susirinko apie 40.

PASKAITA.

Lietuvių Apšvietos Draugystė surengē prelekciją, kuri atsibus 19 d gekužio, pētnyčios vakare, lygiai nuo 8-nių Taut. Name. Skaitys p. J. Perkunas tēmoje: „Sveikata, ko ji verta ir kaip ja užlaikyti''.

Užkviečia Komitetas.

MUSŲ KELIAUJANTI AGENTAI.

Kitas mūsų keliaujantis agentas Jonas Brazaitis bus Clevlande, Ohio. Jis važinēs po Ohio ir taipgi Indiana valstijas. Pas jį galēsite užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų'', duoti apgarsinimus, ir knignų užsakymus.

Šiomis dinomis mūsų keliaujantis agentas J. Garnupis bus Chicagoje, Kenoshe, Racine, Seyboigane ir kitose tos apylinkēs vietose; važinēs po Illinois ir Wisconsino valstijas. Todēl pranešame, jog pas jį galite užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų'', duoti apgarsinimus ir kningų užsakymus.

Šiomis dienomis mūsų keliaujantis agentas Petras Pilēnas išvažiuoja į Conn. valstiją. Važinēs po šias vietas Union City, Waterbury, Bristol, Meriden, artford, New Haven, Naugatuck, Conn. ir kitas.

NAUJAS DARBININKIŠKAS LAIKRAŠTIS.

Nuo gegužio 1 d. 1911 m. pradēs eiti į du mēnesiu kartą žurnalas, vardu: „Laisvoji žmonija''. Kaina metams 50 c.

„Laisvoji žmonija'' eis kningos formate 20 pusl. „Laisvoji žmonija'' talpins geriausių draugijinių veikējų ir revoliucijonierių raštus. Pasiskubinkit užsirašyti, idant apturētumēt gegužinį numerį, pašvęstą darbininkų šventei.

Piningus siųskit money ordery.

Adresuokit:

„Laisvoji žmonija'',
1613 So. Halsted str., Chicago, Ill.
(91)

ILLIUSTRUOTAS PERSTATYMAS.

Pirmas illiustruotas Lietuvos geografiškas perstatymas. Illiustruotos dainos ir deklamacijos. Dainuos Mildos choras iš Brooklyn, N. Y. po vadovyste p. L. Eremino. Šitą perstatymą rengia p. A. T. Račiūnas su pagelba Lietuvos Sūnų Draugystēs. Atsibus utarninko vakare 23 gegužio, 1911. m. Cziurczaks salēje, 69 South Str., Elizabeth, N. J.

Visus maloningai užkviečia

Rengējai.

(03)

PIKNIKAS.

Šv. Petro Dr-tēs iš Blissville, L. I. piknikas atsibus nedēlioj, 21 gegužio, 1911 m. Washington Casino Parke. Prasidēs 2 val. po pietų

Širdingai užkviečiame ant mūsų puikaus pikniko lietuvius ir lietuvaites, kaip jaunus teip ir senus iš visos apielinkēs, kaipo tai: iš Blissville, Brooklyno, Maspetho, New Yorko ir kt. vietų.

Pribūkite kas tik galēsite, nes kožnas žmogus turi biskį pasilinksminti, jeigu nori užlaikyti sveikatą ir smagiai savo gyvenimą praleisti; kas gi iš gyvenimo be linksmybēs! Dēlto gi naudokimēs iš geros progos ir linksminkimēs. O ar galima kur geriau pasilinksminti kaip parke ant sveiko ir šviežio pavasarinio oro! Mūsų rūpestis bus, kad kožnas nusibovintų teip, kad ir ateityje mūsų neužmirštų. Įžanga 25c. vyrams, moterims gi 15c., o draugystēms in corpore dovanai.

Davažiuoti galima į Parką šiais karais: Iš Blissville Greenpoint Ave., Graham Ave. ir ant Grand Str., karai daveža iki Parkui; taipgi Flushing Ave. karai daveža iki vietai.

Komitetas.

ATYDAI LIETUVIŲ IR LIETUVAIČIŲ.

Pirmas lietuviškas piknikas (ekskursija) ant laivo Island Queen, suruoštas Dr-tēs D. L. K. Gedemino, Pittsburg, Pa. Tas piknikas atsibus 30 d. Gegužio (Decoration day) 1911. Laivas išplaukia nuo Market St. 10 val. ryte, nuo 22 St. S. S. 10 v. 30 m. iš Homstead, Pa. 12 val. po pietų, iš Duquesne, Pa. 12 val. 45 m. po pietų, iš McKeesports, Pa. 1 val. 30 m., iš Glasport, Pa. 2 val. Lietuviai ir lietuvaitēs yra užkviečiami nuoširdžiai. Įžanga 50c. Tikietai gaunami pas J. Kazlaucką, 2308 5-th ave. ir kitose lietuviškose įstaigose.

Užkviečia Komitetas.

ANT PARDAVIMO.

Gerai apsimokanti grosernē Bridgeport, Conn. Apielinkē apgyventa lenkais, lietuviais, ir slavais. Krautuvē didelē, kartu galima laikyti ir bučernę; randa už krautuvę ir kambariai dēl gyvenimo atsieina $22 už mēnesį. Prekē $700.00. Dasižinot galima sekančiu adresu:

A. Pengell,
27 Warren st., Corona L. I., N. Y.

UŽ 19c. VERTĒS $1.00. atsišaukit tik iš U. S. A.

Pasisekē man gauti didelį skaitlių sekančio tavoro nuo subankrutijusios firmos. Kas prisiųs man sidabrinį dešimtuką gromatoj už mano klapatą ir 9c. markēmis pridengimui prisiuntimo lēšų, tai aplaikys 2 tuz. atvirų laiškų, 2 akyvu paveikslu, 4 moteriškas ir 3 vyriškas auksuotas spilkas Ant atvirų laiškų reikalauju agentų, adresnok:

L. J. Geckus,
P. O. Box 382, Vanconver, Wash.
(12)

K. STRUMSKIS

Duodu lekcijas ant

—PIANO—

Sutaisau muziką baliams, piknikams ir kt.

Adresas:
190 High Str., Brooklyn, N. Y.
(42)

Klausyk Gero Patarimo!

Mokek sau o nekitam randą.

Tas išmintingas ir laimingas, kuris nusiperka žemēs sklypelį, tokį kokį išgali New Yorke. New York City skubiai eina visoki pagerinimai, kaip va: tiltai, toneliai (po miestu geležinkeliai), subway ir kiti visoki įtaisymai dēl palengvinimo žmonēms ir pagerinimo miesto. Per tai čia žmonēs ir puolasi pirkti ŽEMĒS ŠMOTĄ prie krašto miesto, ba už 3 ar 5 metų toji žemē ar stuba pasilieka jau mieste ir tokiu budu toji žemē pasilieka 7-nis ar 15-ką kartų brangesnē negu perkant kaštavo. Kita vigada, už 5 centus veža 35 myles, kad ir toli parsieina važiuot, bet ima mažai laiko tik 2 minutas trukis bēga 1 mylę po žeme. Todēl New York City per pereitus 10 metų žmonių pasididino ant 1031368. Visi žino, kad New York City yra daugiausia turčių, o daugiausia prasigyveno iš žemēs pradēdami su $50, o mųs lietuviai sudeda pinigus į žydų bankas ir anie už sudētus jų pinigus perka žemę, stato stubas ir nuo tų pačių lietuvių ima randą už jas. Sunku rasti tokią banką, kad neturētų žemēs New York City, tai kodēl lietuviai patys sau neapverčia tuos pinigus nupirkimui sklypą žemēs alia paveda bankom save išnaudot. ŠTAI MĘS PARDUODAM EAST NEW YORK'E Lotus, Stubas ir Namus, namai su puikiausiom įtaisom, sklepai simentuoti, ant pirmų lubų kukne ir 3 kambariai, ant antrų 4 kambariai ir maudyklē, zvanai ir šēpos drapanoms pasidēti, žodžiu sakant viskas puikiai įrengta, parsiduoda tik už $3.500 įmokant keletą šimtų ant pradžių, o paskui po biskį, beveik su randa galima išmokēt. Taip pat ir LOTUS parduodam nuo $450 iki $750, prie pat krašto miesto, nuo Eleveiterio tik 3 Blokai. Čia randasi visoki bizniai, mokyklos, hospitolēs ir t. t. Nuo mųs žemę pirkdami įmoką už Lotą $10%, o paskui po 750 kas mēnesis, o jeigu sirgtum ir nedirbtum, precento nereik mokēt už pasilikusią sumą. Visu pakraščiu mųs žemēs Jamaica Bay yra rengiama prieplauka (dokai) per 10 mylių ir jau per Kongresą Washington D. C. 10 d. Vasario 1910 yra užtvirtinti plenai ir paskirta 70 milijonų nuo Suvienytų Valstijų ir 40 milijonų New York City. Tai-gi galima tikētis, kad ši vieta ateis į didelį brangumą.

Kreipkitēs asabiškai arba per laiškus pas mųs reprezentantus: V. J. Šlekys „Darb. Vilties" išleistojas 119 E. Centre st. ir J. A. Žemaitis (Vargoninkas) Shenandoah, Pa.
J. G. Alenskas, 80 Gearent Lane, Wilkes Barre, Pa.
M. Valentinavičia, Auditorium Bldg. Scranton, Pa.

MARTUS REALTY CO.
120-4 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkēliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodēlių, lenciugēlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiųsdami už 5c markę, o apturēsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekēs pigesnēs kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

Telephone 2427 Greenpoint.

„Vienybe Lietuvninku"

SENIAUSIS LIETUVIU LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

Inkurtas 1886 m.

„Vienybē Lietuvninkų'' seniausis iš visų kitų lietuviškų laikraščių, radikališkai, pirmeiviškai ir bepartyviškai vedamas, pertai plačiai lietuvių skaitomas ir turįs geriausį pasisekimą, „Vien. Lietuvninkų'' obalsis—teisybę į akis. „Vien. Liet.'' paduoda naujausias ir svarbiausias žinias, kas „Vien. Lietuvninkų'' skaito, tas išsilavina supratime ir doroje, kaip iš geriausio humaniškumo mokslainēs.

„Vienybę Lietuvninkų'' skaito ne vien darbininkai, bet ir inteligentai: daktarai, advokatai, kunigai ir biznieriai, nes joje kiekvienas randa reikalingiausias žinias ir tą, ko žmogaus protas pirmei viškame laikraštiyje jieško. Norintiems matyti „Vien. Lietuv.'' siunčiame vieną numerį dovanai.

„Vienybē Lietuvninkų'' išeina kas Sereda jau nuo 1886 m.

Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei m. $1.00. Užsieniuose metams $3.00, pusei m. $1.50.

Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų'' reikia ir pinigus sykiu prisiųsti. Pinigus geriausia siųsti per „Money Orderį'' arba registruotame laiške. Permainant adresą, reikia paduoti ir senąjį.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

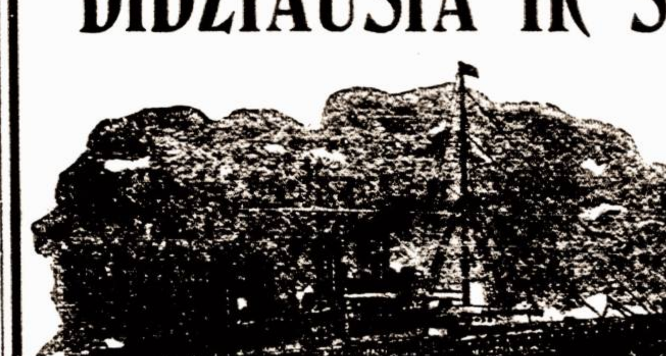

Parduoda Laivakortes in visas svieto dalis ir išmaino užrubežinius pinigus pagal kursą.

Padaro aktus rejentalnus su Konsulio paliudijimu.

Parduodame tikietus ant geležinkeliu Amerikoje in pietines ir vakarines valstijas.

Didžiausia krautuve visokiuiu knygu, kokios tik yra išeję iš po spaudos, kaip svietiškos, teip maldu knygos. Žodynu, randvedžiu ir Bibliju. Visoki spaudos dalykai atliekami, kokius tik kas reikalauja.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinē be persēdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8½ dienų in Roterdamą — III klasa $31. II „ 45. I „ 52.

11½ dienų in Liepojų — III klasa $35. II „ 47. I „ 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.

Del smulkesnių žinių kreipkitēs in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

NAMAI ANT PARDAVIMO.

Flushing, Corona, Elmhurst, Newtown, Long Island, kur galima davažiuot už 5 centus per 30 min. kaip iš Brooklyno ir New Yorko. Namas dēl dviejų šeimynų, naujausio įrengimo, arti karų už $5000.00. Inmokēti reikia tiktai $800.00. Kitas namas už $4800.00. Toksai pat namas tik ant svarbios gatvēs už $5200.00. Dubeltavas namas dēl keturių šeimynų, naujausio įrengimo, lotas 40x100 pločio, randos ant metų $840, visada išrandavotas esti, preke tik $8400. Inmokēt reikia $1200.00. Galima davažiuot karais ir geležinkeliu Long Island. Ypatiškai ar laišku klauskite pas:

A. Pengell,
27 Warren st., Corona L. I., N. Y.

GERAS ŽODIS.

Mrs. Maria F. Mundil iš Clarkson, Neb. rašo mums — „Aš vartojau Trinerio Angelica Bitter Tonic pereitais metais. Aš buvau labai nusilpninta trijų metų ligos. Mano liga buvo suirimas nervų ir mano daktaras negalējo manęs išgydyti. Mano brolis papasakojo apie Triners Angelico Bitter Tonic ir aš pradējau vartoti jį. Mano sveikata pradējo gerintis iki visai pasveikau.'' Tokiuose nesveikumuose, kai nervai nusilpnina malimo organus, malimo organai veikia labai silpnai ir reikalauja pastiprinimo, kada reguliariškumo nēra, kada traukimas ir skaudējimas žarnose yra kuomet turite galvos skaudējimą ir kitus nesmagumus. Triners Angelica Tonic yra vienintele gyduole, ant kurios galite pasitikēti, jog Jus trumpu laiku pagydys. Išēystys visą nešvarumą, sutaisys visus organus. Gaunamas aptiekuose.

Jos. Triner,
1339 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

Tepliorius ir Dekoratorius.

Iškabas rašau ir popieruoju. Užsiimu abelnai tēplioryste. Vientaučiai kreipkitēs pas lietuvį.

D. K. Norvelius,
419 — 4th Ave., Long Island City.
(20)

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, neužmirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulēti per savaites

DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris

prašalįs pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dēžutēs; 25c. ir 50c. už bonką. Žiūrēk ant Inkaro ir vardo ant dēžutēs.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillēs yra geros nuo vidurių sukietējimo. 25c. ir 50c.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras

A. Szlupinte-Jankauckiene.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

PIGI HISTORIŠKA DOVANA!

Kas norite gauti ją ar tai sau, ar savo draugams, arba savo namiškiams pasiųsti į Lietuvą, tai prisiųskite mums 10 centų markēmis ir, apturēsite gana didelį ir akyvą jubilējinį numerį 25 metų «Vienybēs Lietuvninkų» sukaktuvių. Tame numeryje rasite 62 pāveikslus žymių veikējų ir rasytojų ant tautiškos dirvos, ir 58 straipsnius, kurie turi didelę svarbą, iš historiško atžvilgio ir pasiliks ilgai lietuvių literaturoje, kaipo savo rūšies dokumentas. Todēl pasiskubinkite jį įsigyti sau arba savo giminēms bei draugams gyvenantiems Lietuvoj, kaipo sekminių dovaną. Prisiųskite mums augščiau paminētą sumą ir aiškų savo adresą, o męs tuojaus išsiųsime tamistoms jubilējinį numerį. Kreipkitēs šiuomi adresu:

J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Naudokites, kas norite

Puikus sieninis laikrodis, padarytas iš gražaus margo medžio, 7 col augščio ir 4½ pločio. Užtikrintas, kad gerai čėsą laiko. Norėdami aplaikyti šitą gražų ir teisingą laikrodį, prisiųskite 1 dolerį, o už prisiuntimą nereiks mokėti ne cento.

Štorninkai ir perinorai norėdami gauti tuziną arba pusę tuzino klauskit per laišką apie kainas. Adresas:

K. J. C. KRAUCHELUN
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
138 So. Washington Ave
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
203 E. Broadway, New York, N.Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.–8 v.,
Nedėliomis 9 iš rito iki 3 po piet;
Petnyčiomis uždaritas.
Cia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

Gera Proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą:

Visiems, kas užsirašys *tiesiog* pas mus "Laisvąją Mintį" ir prisiųs mums $3.oo, siuntinėsime par ištisus metus "LAISVĄJĄ MINTĮ" ir kaipo priedą "VIENYBĘ LIETUVNINKŲ" ir gi par metus, kuriedu laikraščiu, atskirai užsirašant, apsieina $4.oo. Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresas:
"LAISVOJI MINTIS"
1401 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

HOTELIS
VIN. DAJNIO
12 W. Main st. Plynouth, Pa.
Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus alučio, porterio ir kvepenti cigarai. Salė dėl draugysčių ir šeip susirinkimų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį VINCĄ DAJNĮ.

Telephone 1331

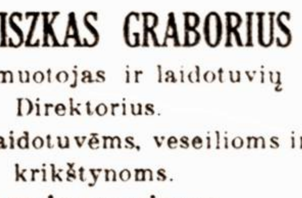

Nik. P. Zelwis
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

DIDIS GYDYTOJAS **Dr. Ignotas Stankus M. D.**

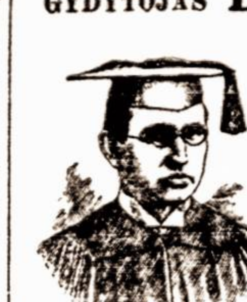

pabaigęs daktarišką mokslą universitete valstijos Indiana, ir baigęs kvotimus aukščiausioje ir jau paskutinėje daktariškoj mokykloj **New York Post-Graduate MEDICAL SCHOOL & HOSPITAL,** kurioje speciališkai išsilavina gydyme visokių pavojingiausių ligų ir daryme operacijų; pabaigęs tą mokslą įgaun vardą aukšto, didžio daktaro. Dr. IG. STANKUS, per kiek laiko buvo miestavu daktaru Indianapolis, Ind., kur turėjo didelę praktiką gydyme įvairių ligų, atlikdamas savo užduot kuo geriausei ir užganėdinančiai žmonijai dabar-gi pasišventęs labui savo brolių tautiečių, ir kad apsaugot juos nuo išnaudojimo per nesąžiniškus daktarus, įrengė savo locną naminį ligonbutį ir:

KVIEGZIA VISUS PAS SAVE SAKYDAMAS:

Jeigu sergi, ar kenkia kas šveikatai, skubei kreipkis pas manę ypatiškai arba laišku, o busi išgydytas. Jeigu kiti daktarai pripažino ligą neišgydoma, neabejok, nes aš turėdamas didesnę praktiką ir aukštesnį mokslą, tau pagelbėsiu ir suteiksiu tikrai brolišką ir sąžinišką rodą. Kiekvienas iš atsišaukusių persitikrįs, kad esu pabaigęs didesnį daktarišką mokslą ir galiu geriau gydyti negu kiti daktarai svetimtaučiai.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI LIGAS

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnarių, kaulų, strėnų ir šonų; nuo visokių kraujo ligų, užkietėjimo ir nedirbimo vidurių; išbėrimo, kuno niežėjimo, visokių spuogų, dedervinų, slinkimo plaukų; galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstų, plaučių, kepenų. Nuo visokių nerviškų ligų, neuralgijos, drebėjimo sanarių, nemiegojimo ir išgąsčio; nuo greito nuilsimo, sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokių slogų. Nuo visokių užkrečiamų lytiškų ligų, ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Teip-gi nuo visokių moteriškų ligų, skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo ir gumbo ligų:

Turiu Specijališką Diplomą dėl darymo Operaciju.

Ištikus butinam reikalingumui operacijos, kada vaistai negal pagydyti kaipo tai augimo vėžio skilvije ir visokių akmenų, skaudulių ir guzų, ar tai batų puslėje, inkstuose, kepenyse ir žarnose, viską tą su pagelba operacijos galima prašalinti kuo geriausei ir už menką mokestį. Darau teip-gi operacijas ant kaulų, smegenų, grobų ir lytiškų organų, kaip vyrų teip ir moterų. Ištiesinu pritrauktas kojas ir rankas. Išgydau su naujausio budo operacija repturą, už menką prekę.

Pertai kreipkitės kiekvienoje ligoje pas manę. Jeigu negalima pributi ypatiškai, tai parašykite ką skauda ir kokius nesveikumus jaučiate savij, o aš suprasiu viską ir ištyręs duosiu rodą, o jeigu reiks, prisiųsiu ir gyduoles, o tas nedaro skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ar kitose šalise.

Atsilankantiems ypatiškai ir dėl operacijų, turiu savo locną naminį puikų **LIGONBUTĮ. Biednus gydau DOVANAI.**

Dr. Ignotas Stankus M. D. 1220 S. Broad St. PHILADELPHIA, PA.

Val. Ofiso: no 9 ik 12, no 2 ik 4, ir no 6 ik 8 vakare. Nedėliomi no 1 ik 5 vakare.

New Phone 3023-2. Lock Box 48.
CHAS. ADAMS.
Laikau agentura, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. **Prieg tam laikau HOTELĮ.**
Chas. Adams,
George ave & Ash st., **Parsons, Pa.**

PITTSTON, PA.

Čia visi perka šifkortes, siunčia pinigus ir padaro daviernastis. Auksinius dziegorėlius ir žiedus, siuvamas mašinas, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinius ir a ksinius daiktus.

G. J. JESZMANT
120 N. Main st, Pittston, Pa.

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo!
Tikras Lietuviškas
Dziegormeisteris ir Auksorius.
Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir gvarantuoju savo darbą teip laikrodėlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkų, lenciugėlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šliubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirškite mano adreso.
JOSEPH MITKO
168 Grand st., Brooklyn, N. Y.
kampas Bedford ave

Iszgydytas isz 10 METINES RUPTUROS

John J. Evans, iš Wapwallopen, sunkiai dirbantis kalvis parako fabrike, apsako atsitikimą, kuris visus užinteresuos.

Perėjo keturi metai Apriliuje, š. m., kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley in Wilkes Barre, ba kentėjau ant dubeltavos Rupturos, padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigt savo darbą. Gydytojai kurie mane prieš tai gydė: jog tai yra didelė kvailystė mislinti, jog Ruptura duosis išgydinti be operacijos (aš esmiu priešingas tokioms operacijoms). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštije Berwick, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė jog išgydys mane iš kentėjimų, bet nenorėjau į tai įtikėt.

O dabar nežinau kaip išreikšti savo dėkingumą už tai, jog esmiu dabar suvis sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokį diržą, norint gana sunkiai dirbu, o už ką pirmiausia padėkavoju Dievui, o po tam Daktarui O'Malley.

Dirželiai niekad neišgydys Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali buti išgydyti nuo Rupturos (kuilo) be skausmo ir periškados per mano Kemišką-Elektro Methodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyti jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų jau persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs, atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozėliais aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėt, tai duosiu ant išmokesčio. Prekė užganėdinanti.

Prisiųsk pačtinę markę už 2c, o apturėsi daktarišką knygutę su abrozėliais už dyką.

DR. O'MALLEY
158 So. Washington st. Wilkes-Barre, Pa.
Čia rašoma ir kalbama lietuviškai ir lenkiškai.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbtą skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei nėtikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.oo. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.
HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

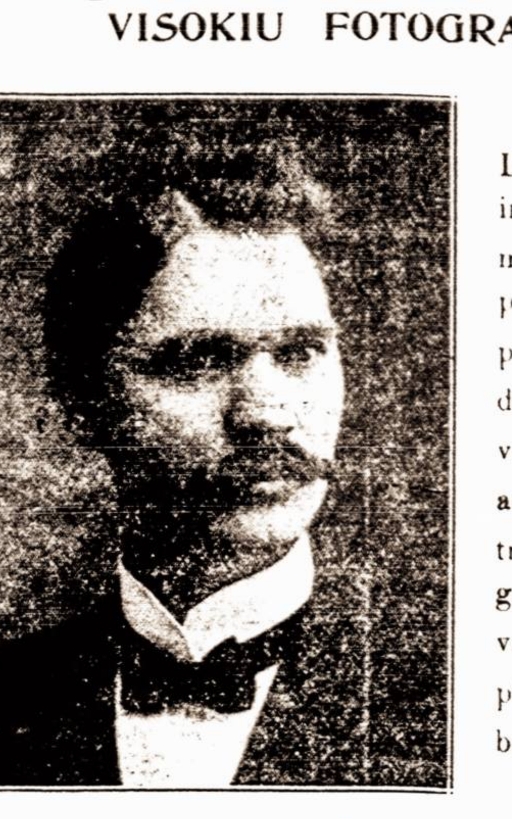

Darbą atlieku puikiai ir pigiai. Taipgi išmokinu nutraukti ir padirbti fotografijas, pirma mokestis tik 5 dol. Ateikit ir atsiveskit savo draugą arba draugę ir nutrauksi jo ar jos fotografiją pats, ir į 24 valandas bus atliktas pirmos kliasos darbas.

G. BENSON
328 Bedford Arv. Brooklyn, N. Y.

Kalendorius
1911 metams.

Su puikiais skaitymais, statistiškomis žiniomis apie Lietuvą, ir daug visokių aprašymų ir eilių.

Kaina 25c.

Konkursinis
Geografijos Vadovelis

Skiriamas Lietuvos Mokyklai.
Su paveikslais ir spalvuotais žemlapiais. Pirmutinis su žemlapiais Geografijos vadovėlis, norinčiam pažinti Geografiją butinai reikalingas.

Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st, Brooklyn, N. Y.

DUODAME ant išmokejimo ir 6 menesinią prabą	TIKTAI $20.00 po 5c. kasdien.

Esiunsim Jums labai puikų 14 K. solid gold filled laikrodėli, lenciugėli ir breloką ant 6 menesinių prabą, o kada laikrodėli gerai išprabavosit ir busit juom kantanti, tada nuo to laiko mokesitie tolaus $1.50 ant menesio t. y. 5 centus kasdien. Preke šino laikrodelio su lenciugeliu ir breloku yra tik $20.00.

Jaigu geresni ir sunkesni ir gražesni auksini 14 K. gold filled laikrodeli su lenciu geliu ir breloku noretumet, duodame už $40.00 tiktai, teipgi ant išmokejimo po 10 centu ant dienos, ab a $3.00 ant menesio. Rašikit ko greičiausei ape išaiškinimą ir katalogą, iš kurio galesitie išrink i sau kokis Jums pasidabos ir pridekit stampus ant atsakymo.

110 E. 125 st. Dep Y **New York**
SOLID GOLD WATCH CO.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos stočia prie Trans-Atlantiskųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite
(Kietųjų anglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New York, Chicago ir Va... keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų ... tinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių bėgiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo................ **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)...... **35 c.**
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

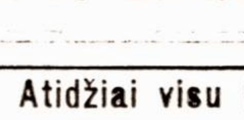

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
Skanus Alus, Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Atidžiai visu Lietuviu
LAIKAU PUIKŲ SALIUNĄ
Skanus alus, gardi arielka, Havanos cigarai. Teipogi puiki salė mitingams veseilioms ir šiaip visokiems susirinkimams. **Salė 212 Berry Str.**
Reikale kreipkitės prie mųs, o busite užganėdinti konogeriausiai.
JUOZAS JURKEVIČIUS
112 N. 3rd st., Brooklyn, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

New Phone 1284 — R.
PUIKUS HOTELIS!
KAZ. MILIŠAUSKO.
Geriausia užeiga lietuviams.
Salė mitingams ir susirinkimams.
Priek tam laikau kriaučystę. Steliuotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prieinamą prekę.
Reikale nepamirškite savo lietuvį.
243 E. Market st., **Wilkes-Barre, Pa.**
Hotelis žemai, o kriaučystė viršuj.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ" AGENTAI.

Baltimore, Md.
J. Luis, 521 W. Baltimore str.,
J. Zebrauckas, 112 Green str.

BROOKLYN, N. Y.
T. Jarmala, 217 Berry str.
J. Ambraziejus, 120 Grand str.
P. Pilenas, 102 Grand str.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BENLD, ILL.
J. J. Guzevičia, Box 155.

BRIDGEPORT, CONN.
Fr M. Vitkauskas, 355 S. Main st.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1613 So. Halsted st.,
K. Šitavičius, K. s. 349 Kensington ave.,
M.K. Wilkewich, 3225 So. Halsted st.

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8745 Escanoba Ave.,

CLINTON, IND.
J. Skinderis, B. F. D. No 1 Box 35 A.

EASTON, PA.
Feliks Raulynaitis, Box 196.
A. J. Neris, Box 195.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211 --th str.

GRAND RAPIDS, MICH,
J. Garnupis, 653 N. Front str.
Z. Urbanavičius, 264 Hamilton str.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway,

HARRISON, N. J.
J. A. Benish, 310 John str.

KENOSHA, WIS.
M. K. Petrauskas, 264 Pine str.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak str.

LEWISTON, ME.
K. Vilaniškis, Box 36.
MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry str.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 52 Grave str.
J. Mažeika, 27 Comerton st.,

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 211 W. 12-th str.
J. Žemantauckas, 307 W. 30-th str.

PITTSBURG, PA.
J. G. Miliauckas, % Union Saving Bank

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water str.
J. L. Grušas, 3179 Salmon st.,
A. Bernotas 509 So. 4-th St.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette str.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine str.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Šmigelskas, 31 Weyl st.,
P. Petronis, 49 Cole st.,

So. MANCHESTER, CONN.
A. Zokaitis, 30 School st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose Ave.
J. Digrys, 1213 Philo str.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens str.
J.J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

TURNERS FALLS, MASS.
K. P. Šimkonis, Box 671.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.,
A. J. Povilaika, 804 Bank str.
M. Alyta, 1235 Bank str.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury str.
Jos J. Kalakauckas, 121 Green str.

Boston, Mass.
Julius Bukantis,
172 Endicatt St.

Didžiausis ir gražiausis pasaulėje teatras
HIPPODROME
ant 6 Ave. ir 43-44 st., New York
Lošia: „Tarptautiškas Lenktynes", „Niagaros Balletas, „Žemės Vidurinose" ir 12 aktų cirkaus.
Kasdien po pietų 2 v. ir vakarais nuo 8.
Geriausios sedynes $1.

Antanas Stašauckas.
Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir R.
EAST PLYMOUTH, PA.

BENNETT TYPEWRITER. Preke $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais raktais, teip kaip mažinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima druknoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atrametuojasi nuo kaspino.

Didumas mašinos 2×5×10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su litaromis mainosi ir tokiu budu ant jos galima druknoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga. bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Gera proga!

Geras laikraštis tai žmogaus ištikimas draugas. Norėdami tatai, kad daugiausiai žmonių draugautų su gerais laikraščiais, pranešame visuomenei, jog nuo Naujų Metų galima įgyti du geru laikraščiu už prieinamą kainą.

Visiems, kas užsirašys tiesiog pas mus „Vienybę Lietuvninkų" ir prisiųs $3.00 siuntinėsime per ištisus metus „Vienybę Lietuvninkų ir kaipo priedą „Laisvąją Mintį" ir gi per metus kuriedu laikraš $4.00 Sunku susilaukti geresnės progos, o kadangi ir šita neilgai tebus, tad pasiskubinkite!

Adresuokite:

J. J. Paukštis & Co.
120—124 Grand str.,
Brooklyn, N. Y.

Didele Krautuve

Visokio tavoro, kaipo tai: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų čysto aukso, šliubinių ir šiaip nešioti merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškų knygų, škaplierių, rožančių, kryželių, abrozų, visokių paveikslėlių ir tt.

Biblija lietuviškoms raidėms $3.00.

Popieros gromatoms rašymui dideliam pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai $1.00, už 1000 $6.00.

Trajanka partraukta iš Vokietijos, parsiduoda baksukas 25ct., svaras $1.25 su prisiuntimu.

Magiškos kaziros parsiduoda už $3.00. Ir šiaip visokį tavorą agentams duodu su dideliu nuošimšiu.

Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažįstami reikale malonėkit kreiptis pas savo tautietį, o busite užganėdinti.

Adresas:

V. Vaidelis,
112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

TEISINGAS PRANEŠIMAS

NE STEBUKLAI, NE PASIGYRIMAI, IR NE MEDAUS SALDUMU tepami apgarsinimai gali serganti iszgydyti, bet mokslas, geros liekarstos ir prieteliszkas pasidarbavimas gero teisingo daktaro gal

Sugrazinti Sveikata **Gerove ir Laime**

Išmintingam žmogui užtenka pranešimo ir kelių žodžių, kurie rimtai, bet gryną teisybę pasako. Nebutus, negalimus daiktus neprižada, bet tą tik, ką prižadėjus teisingai galima ištesėti, o tai galima ligas išgydyti.

Neišmanėliai visada jiško kur apgarsinimuose pagyrai save garsinasi: geriausias, geresnis už kitus, stebuklingas gydytojas, didis gydytojas, pailginantis kojas, rankas, kaulus ir tam panašų humbugą, ant ubagų dvasėje daro operacijas: arba apsiima biednus išgydyti dovanai, kad tik prisivilioti, o paskui engti. Panašus pasigyrikai, tai veidmainingi geradėjai, kuriuos gali pažinti iš pasigyrimų, apie kuriuos Philadelphios M. Klinikas skaito sau už pareigą prasergėti lietuvius nuo nuduodamų profesorių, geriau sakant — pusiau keptų daktarų.

PHILADELPHIJOS M. KLINIKE

Parinktas specialistas daktaras ant ligų, teisingai ir pasekmingai gydo nuo: Slaptų, visokių ir sarmatlyvų ligų, nesveikumo kraujo ir nusilpnėjimą, ligas, nervų, persidirbimus, abelno nusilpnėjimo ant sveikatos, puslės ir šlapinimosi organų, skaudėjimą sanarių ir kitose dalyse kuno. Neramumo, greito pyktumo. Blogų sapnų, nubėgimų, nuo jaunystės išdykimo paeigų, kosulio, bronchitų, slogos ir inkstų, nemigos ir nepasilsio. Galvos skaudėjimo. Niežėjimo ir išbėrimo spuogais odos, ligų kraujo. Tankaus šlapinimosi, išblyškimo ir pajuodavusių po akių.

VYRU ir MOTERU visokias ligas, kurios užpuola varginimui. **ATSIŠAUK LIETUVIŠKOJE KALBOJE,** nes yra čion ir tikras lietuvis daktaras ir nereikalauji tlumočiaus, pasekmingai išgydė kitus nuo šviežių ir užsenejusių ligų, tad ir Tau gali pagelbėti be peilio, bet su tikromis geromis liekarstomis.

Atsiszaukusiems

duodame teisingas rodas, suteikiame sergantiems pagelbą. Reikalaujant gero daktaro visada atsišaukt ant šio adreso:

The PHILADELPHIA MEDIC. CLINIC
1117 Walnut st., Philadelphia, Pa.

Valandos: kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 11 iki 3 p. p. Utarnike ir Pėtn. nuo 6 iki 8 vakare.

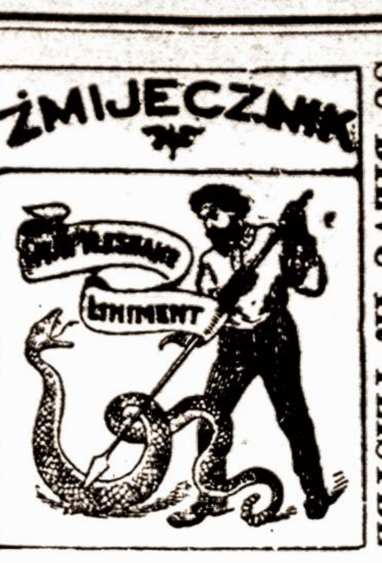

SU DIEVU IR TEISYBE TOLIAUSIA NUEISI.

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokįtus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolų", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavyščių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir giljoje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį

Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Baltramiejaus Naktis.

Yra tai puikus praneuzų romanas. Svarbus tikėjimiški ginčai. Labai žingeidžios paslaptis karalių, vyskupų ir kunigų.

Kaip dievobaimingi katalikai, su bažnyčios palaiminimu, tik viena nakčia Paryžiuje išskerdė 60 tukstančių žmonių, prieštngų popiežiui.

Dviejų mirštančių kalba bedievio su kataliku, kaip jie tada atjaučia ir kaip brolis brolį dėlei karaliaus nušovė ir daug visokių akyvumų mislijantiems žmonėms. **Kunigai tą knygą draudžia skaityti.**

"Baltramiejaus Naktis" didelė knyga; kaina tik 75c. Ji reikalinga kiekvienam perskaityti, iš kelių tukstančių lickasi jau tik 200 egz. Pasiskubink gauti. Siunčiant orderį, adresuoti ant išleidėjo vardo:

J. NAUJOKAS
120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Vienas Doleris Dovanų.

Kuris per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbins, prisiunčiant $2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių, t. y. „KOVĄ", „LIETUVĄ", „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ", ar „LAISVĄJĄ MINTĮ" per ištisus metus, gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ" ir dar GRAMATIKĄ" (MOKYTOJĄ) iš kurios išmoksi **anglišką kalbą,** taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisiųs 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metai skaitosi nuo dienos užsirašymo. J. NAUJOKAS.

THE AMERICAN

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.
Preke $7.00.

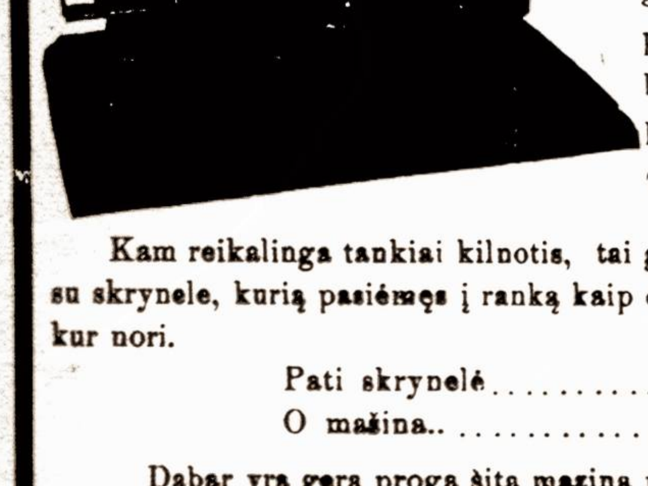

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrinelė 2 dol.

Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė.......... $2.00
O mašina............ $7.00

Dabar yra gera proga šitą mašiną pigiai nusipirkti.

J. J. Paukſztis & Co.
120-124 Grand str. Brooklyn, N. Y.

ADVOKATAS
VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas** Prevas visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laišką ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga įgyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoj lietuviai turi susiorganizevę Ukišką Draugystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauka, tapgi susišelpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan paviete, Michigan valstijoj, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarp 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens ir žuvingi ežerėliai. Turime toje apielinkėje tūkstantį (1000) pardavimui farmų, geros, derlingos žemės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pieninkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Parduodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo $10,00 iki $25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
PEACOCK, LAKE CO, MICHIGAN.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo ižde turi **grynais piningais** suvirš $25,000.00. **Apšvietos** reikalams ir kitokiems labdaringiems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad **Susivienijimas** turėtų bent 100,000 **sąnarių**, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus. Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nuseną, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek piningų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Situos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip **Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.**

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių kningelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: **J. Žemantauską, 307 W. 30th st., New York City.** Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: **M. J. Damijonaitį, 812—33rd st., Chicago, Ill.**

Bischoff's Banking House

287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York, N. Y. Telefonas: Worth 2822

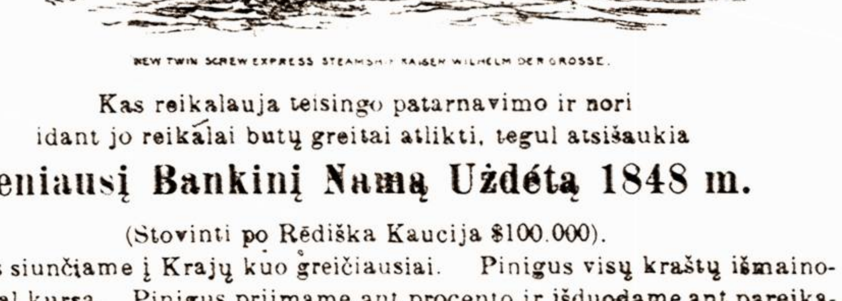

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori idant jo reikalai butų greitai atlikti, tegul atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą Uždėtą 1848 m.

(Stovinti po Rėdiška Kaucija $100.000).

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių Garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią prekią. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų pastorojame nereikalaudami jokių popierų. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimų Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai. **Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.**

Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS
J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganedinti.

36 OXford Str.
Kampas Lee Park Ave.
Wilkes-Barre, Penn'a.

LIETUVY, MOKINKIS FOTOGRAFIJŲ AMATO!

Dabar geriausia proga, nes išmokinsiu už mažą atlyginimą arba užmokestį. Platesnių žinių klauskite per laišką arba pats ateikite.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

PRIETELIAI LIETUVIAI,
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817—819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (įsenėjusių).

Valandos priemimui ligoniu:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counseller-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone		**Peoples 37**
,,		**Bell 47**
Residence		**Peoples 1100**

B. HORAK

191 17-th Str.
So. Brooklyn, N. Y.

DIPLIOMUOTA
AKUSZERKA

Su daug metinia praktika ligonbučiuose New York. Priima palages pas save namuose ir eina kitur, prekė vidutinė. Patarimai dykai.

Persikėlė iš 691 4-tos ave. po nu. 191 17-th str. čia netoli 4-tos ave.

So. Brooklyn, N. Y.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką išdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, GERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau ne kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.